

BİRLİK

HAZİRAN
2026
02

KAYSERİ

BİRLİK VAKFI
29 MAYIS 1985

MİLLİ TÜRK
TALEBE BİRLİĞİ
14 ARALIK 2006

GENÇ BİRLİK
19 KASIM 2000

**Türkiye Yüzyılı'nda
40 Yıllık Miras,
Yarınlara Kök Salan İhlas**

#şimdibirlikzamanı

AKILLI SAYAÇ ÜRETİMİNDE KALİTELİ ÜRÜN, DOĞRU ÖLÇÜM, UZUN ÖMÜR

FNF Teknoloji olarak, akıllı sayaç çözümlerimizle enerjiyi ve suyu verimli kullanmanız için çalışıyoruz.

Yüksek teknoloji, yerli mühendislik ve kalite odaklı üretim anlayışımızla sektöre değer katıyor, geleceği ölçüyoruz.

SATIŞ SONRASI DESTEK

Güçlü servis ağıımız ile konusunda uzman mühendis ve teknisyen kadromuzla satış sonrası hizmetlerde de her zaman yanınızdayız.

GELİŞMİŞ HABERLEŞME TEKNOLOJİLERİ

M-Bus, Wireless M-Bus, Modbus, Sigfox, LoRaWAN, NB-IoT, LTE ve GSM başta olmak üzere tüm yaygın haberleşme teknolojileriyle uyumlu akıllı sayaç çözümleri.

UZUN ÖMÜRLÜ VE KALİTELİ ÜRÜN

Uluslararası standartlarda test edilmiş, zorlu koşullarda maksimum performans ve minimum bakım sağlayan güvenilir ürünler.

AKILLI VE VERİMLİ YÖNETİM

Uzaktan okuma, izleme ve analiz sistemleriyle enerji ve su tüketimini etkin şekilde yönetin.

CALMET

POLIMETER

www.fnfteknoloji.com

BİRLİK VAKFI KAYSERİ

BİRLİK KAYSERİ / 2026-02

İmtiyaz Sahibi:

Birlik Vakfı Kayseri Şube adına

Birlik Vakfı Kayseri Şube Başkanı Bilal Habeş BULUT

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Serkan KAYA

Editör:

Fatih DEMİR

Yayın Kurulu:

Mustafa ATAY

Sedat Hurşit ÖZBEK

Veysel USLU

Orhan KÖKLÜ

Kenan AKAR

Yusuf RÜZGAR

Mehmet ORAK

Abdullah DEMİR

Redaksiyon:

Mustafa ERHAN

Fotoğraf:

Tayfun AKDOĞAN

Hüseyin GÖKTAŞ

Tasarım & Grafik:

Deniz DOĞAN

Baskı:

İmaj İnov. Ofset Matbaacılık Dijital Baskı San. Tic. Ltd. Şti.

+90 352 332 06 07

İletişim:

Adres: Tacettin Veli Mah. Setenönü Cad. Çayırağası Konağı, Melikgazi / Kayseri

E-posta: kbirlirkvakfi@gmail.com

Web: birlirkvakfikayseri.org

Kıymetli Gönül Dostları,
Tarih ve kültür, bir milletin sadece geçmişî değil, istikbaline yön veren canlı birer nefesidir. Şehir ise, bu nefesin vücut bulduğu, medeniyetin nakış nakış işlendiği mübarek bir mekândır. Bizim medeniyet tasavvurumuzda şehir, taştan ve topraktan ibaret değildir; şehir, insanın aynasıdır. İnsanı imar etmeden şehri, gönülü inşa etmeden kültürü yaşatmak mümkün değildir. Geçmişte maddi zenginlikleriyle zirveye ulaşan ancak kültürel devamlılığını, yani “ruhunu” kaybeden pek çok şehir, pek çok medeniyet tarih sahnesinden sesizce silinmiştir. Kayseri ise binlerce yıllık derinliğiyle, İslam’ın izzetini ve Anadolu’nun irfanını soluyarak nefesini günümüze kadar taşımış müstesna bir beldedir. Yöneticilere ve vakıf insanına düşen en ağır ve en şerefli sorumluluk; bu kadim mirası sadece taştan surlar arasında korumak değil, onu “yaşayan ve insan yetiştiren” bir iklim olarak geleceğe ulaştırabilmektir. Vakıf müessesesi, tam da bu noktada devreye giren bir “hayat nizamıdır”. Amacımız, sadece yapılar inşa etmek değil, o yapıların içinde sinesine İslam’ın edebî, ilmin feraseti ve vatan sevgisi nakşolmuş bir gençlik yetiştirmektir. “İnsanların en hayırlısı, insanlara faydalı olandır” Hadis-i Şerif’inin ışığında; toplumsal dayanışmayı, iyilik yapmayı ve aktif yardımlaşmayı merkeze alan, ekip ruhuyla, ihlasla ve insan odaklı bir anlayışla yürüyoruz. Bu yolda belirlediğimiz ilkelerimiz, aslında bir medeniyet ihyasının yapı taşlarıdır ve bu ihya hareketini şu temel esaslar üzerine inşa ediyoruz:

Maddi gelişmemizi, manevi köklerimizden kopmadan, tarihimize ve mukaddesatımıza yaslanarak sağlıyoruz. Gençlerimizin zihinlerini bilimle, gönüllerini ise edeple donatarak “vakıf insanı” halkasını her geçen gün genişletiyoruz.

Tüm projelerimizde halkımızın değerlerine saygıyı esas alarak; doğal ve kültürel değerlerimizi, Rabbimizin bizlere birer emaneti olduğu bilinciyle muhafaza ediyoruz. Vakıf şubelerimizin bulunduğu şehirlerde, hatta ulaşabildiğimiz her şehirde, her bir ferdi yaşadığı şehrin ruhuna sahip çıkmasını sağlayarak, paylaşmanın lezzetini topluma yayıyoruz.

Zira biliyoruz ki; kâğıda dökülen her kelime, inşa edilen her yapı ve uzatılan her el, bu köklü ilkelerin birer tezahürüdür. Elinizde tuttuğunuz bu dergi, işte bu ödevin bir meyvesidir. Birlik Vakfı Kayseri Şubemizin azimli gayretleriyle yükselen her çalışma, esasında büyük bir davanın parçasıdır. Gerek şehrimize kazandırılacak yeni Kültür Merkezimiz gerekse gönülleri buluşturan faaliyetlerimiz, “önce insan” diyerek çıktığımız bu yolun işaret taşlarıdır.

Gayret bizden, tevfik Allah’tan... Yolumuzun aydınlık, birliğimizin daim olmasını temenni ediyorum.

Yaşar KARAYEL

Birlik Vakfı Kurucular Kurulu Başkanı
23. 24 ve 25. Dönem Kayseri Milletvekili

Başkan'dan

Birlik Vakfı Kayseri Şubesi olarak yayın hayatına kazandırdığımız dergimizin ilk sayısının şehrimizde gördüğü büyük ilgi ve topladığı takdirler, bizler için en büyük motivasyon kaynağı oldu. Sizlerden gelen olumlu dönütler, kültürel ve entelektüel birikimimizi paylaşma yolunda bizlere sadece cesaret vermekle kalmadı, aynı zamanda ikinci sayımızı hazırlarken omuzlarımıza tatlı bir sorumluluk yükledi. Şimdi, bu büyük gücün ve heyecanın bir meyvesi olan Birlik Kayseri dergimizin 2. sayısı ile yeniden siz dergi severlerin huzurundayız.

Bu sayımızda, her biri kendi alanında otorite kabul edilen, akademik başarıları ve eserleriyle ufukumuzu aydınlatan isimleri ağırlamanın onurunu yaşıyoruz. Bilim dünyasının prestijli ödülleriyle sahip kalemler, derin analizleri ve vizyoner bakış açılarıyla sayfalarımıza değer kattılar:

TÜBİTAK Bilim Ödülü sahibi Prof. Dr. Derviş KARABOĞA, yapay zekâ dünyasına kazandırdığı “ABC Algoritması” ile bilimsel bir perspektif sunarken; Yine TÜBİTAK tarafından ödüle layık görülen Prof. Dr. Recep ULUCAK, “Bolluk İçinde Yokluk” başlıklı yazısıyla iktisadi ve toplumsal bir muhasebe yapmaktadır. Ödüllü bilim insanımız Prof. Dr. İsmail ÖÇSOY “Nanoteknoloji”nin geleceğine ışık tutarken, Prof. Dr. Ali TEMİZEL ise “Sultan Veled” üzerine gerçekleştirdiği çalışmayla manevi köklerimize kapı aralamaktadır.

Muhammed Teymiye OYANIK, “Kayseri Kapalı Çarşı ve Görsel İşgal” yazısıyla kadim ticaret merkezimize güncel bir bakış atarken; Muhammed Yusuf ÇALIŞAN, “Anadolu’nun Kucaklayıcı Şehri” başlığıyla Kayseri’nin ruhunu deneme türü yazısı ile kağıda dökmektedir. Kenan AKAR ise “Kültürel Mirasa Sahip Çıkmak” makalesiyle toplumsal hafızamızı diri tutmanın önemini hatırlatmaktadır.

Bu sayımızın en özel bölümlerinden biri ise kuşkusuz bir “şehir abisi” ve Birlik Vakfı Kurucular Kurulu Başkanı olarak gönüllerimizde yer edinen, üç dönem Kocasinan Belediye Başkanlığı yapmış olan Sayın Bekir YILDIZ ile gerçekleştirdiğimiz söyleşidir. Tecrübenin, hizmetin ve vakıf kültürünün samimi bir dille aktarıldığı bu söyleşiyi ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

Daha nice sayılarda buluşmak dileğiyle... Keyifli okumalar dileriz.

BİLAL HABEŞ BULUT

BİRLİK VAKFI KAYSERİ ŞUBE BAŞKANI

KÜLTÜR

KÜLTÜREL MİRASA SAHİP ÇIKMAK
KENAN AKAR

6**TARİH**

DOĞUMUNUN 800. YILINDA SULTAN
VELED'İN GÜNÜMÜZE YANSIMALARI
PROF. DR. ALİ TEMİZEL

10**BİRLİK'TEN**

BİRLİĞİN IŞIĞINDA DİRİLMEK
MUHAMMED HUZEFİ GÜNEY

16**BİLİM**

NANO DÜNYA: KÜÇÜK ADIM DEV ETKİ
PROF. DR. İSMAİL ÖÇSOY

22**ŞEHİR**

KAYSERİ KAPALI ÇARŞI VE
ÇEVRESİNDEKİ GÖRSEL İŞGAL
MUHAMMED TEYMİYE OYANIK

26**BİLİM**

"YAPAY ARI KOLONİ -ABC- ALGORİTMASI"
PROF. DR. DERVİŞ KARABOĞA

30**ŞEHİR**

ANADOLU'NUN KUCAKLAYICI ŞEHİRİ
M. YUSUF ÇALIŞAN

35**TOPLUM**

BOLLUK İÇİNDE YOKLUK: HOŞNUTSUZLUK
ÇAĞI'NIN İKTİSADİ ANATOMİSİ
PROF. DR. RECEP ULUCAK

38**SÖYLEŞİ**

BEKİR YILDIZ İLE SÖYLEŞİ
BİRLİK VAKFI KAYSERİ

43**İKTİBAS**

DİNLE, EY GENÇ ADAM!
NECİP FAZİL KISAKÜREK

56**BİRLİK'TEN**

BİRLİK'LE GEÇEN 40 YIL
BİRLİK VAKFI KAYSERİ

58**HUKUK**

HUKUKTA DEĞİŞİM ALTERNATİFİ
OLARAK MECELLE
AV. AHMET ÜMİT AKDENİZ

62**HUKUK**

6284 SAYILI AİLENİN KORUNMASI VE
KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİ
KANUNU KAPSAMINDA VERİLEN TEDBİR
KARARLARI VE UYGULAMADAKİ SORUNLAR
AV. ABDULLAH DEMİR

64**VATAN**

ÇANAKKALE BİR RUHTUR
FATİH DEMİR

68**BİRLİK'TEN HABERLER**

BİRLİK KAYSERİ

72

KÜLTÜREL MİRASA SAHİP ÇIKMAK

KENAN AKAR

İnsanlık tarihinin kadim yolculuğunda toplumları birbirinden ayıran ve onlara özgün bir kimlik kazandıran temel unsur, maddi zenginliklerinden ziyade kuşaktan kuşağa aktardıkları kültürel mirastır. Bu miras, bir milletin geçmişi ile geleceği arasında kurduğu en güçlü köprü, zamanın yıpratıcı etkisine karşı duran manevi bir kaledir. Ancak kültürel miras, sadece müze vitrinlerinde sergilenen objelerden ya da tozlu raflarda unutulmuş kitaplardan ibaret değildir. O, yaşayan, nefes alan, saokaktaki insanın dilinde, mutfaktaki kadının elinde ve gençlerin zihninde her gün yeniden üretilen canlı bir organizmadır. Bu organizmayı besleyen can suyu ise yerel yönetimlerin çalışmaları ve bu değerleri kurumsal bir sürekliliğe kavuşturan sivil toplum kuruluşlarının azmidir. Türkiye'nin kültürel haritasında çok özel bir konuma sahip olan Kayseri, bu insanın ve koruma bilincinin en somut örneklerini bağrında taşımaktadır.

Anadolu'nun kalbinde, tarihin sessiz ama en görkemli tanığı olarak yükselen Erciyes Dağı, sadece bir coğrafi oluşum değil, aynı zamanda bu kadim şehrin ruhunu yansıtan bir simgedir. Erciyes'in gölgesinde şekillenen Kayseri, asırlar boyunca ticaret yollarının, nice medeniyetlerin ve farklı kültürlerin kesişim noktası olmuş; bu durum şehirde hayranlık uyandıran kültürel birikim

meydana getirmiştir. Ticaretin sadece alışveriş değil, aynı zamanda bir ahlak ve kültür aktarımı olduğu bu topraklarda, kültürel değerler gündelik yaşamın her zerresine nüfuz etmiştir. Bir şehrin kimliği, onun coğrafyasıyla kurduğu bu derin bağda saklıdır. Erciyes'in vakur duruşu, Kayseri insanının çalışma azmine, dayanıklılığına ve birliğe olan inancına sirayet etmiştir. Bugün Erciyes, sadece bir kış turizmi merkezi değil, aynı zamanda bu şehrin hafızasını diri tutan, her bakıldığında köklü geçmişi hatırlatan kültürel bir referans noktasıdır. Bu derin geçmişten süzülüp gelen kültürel değerleri oluşturan unsurların en kıymetli parçası, şüphesiz ki insandır. Toplumları ayakta tutan asıl güç, yüksek binalar ya da geniş yollar değil, milli ve manevi değerlere bağlı, ahlaklı bireylerin varlığıdır. Kayseri, tarih boyunca "hayırseverler şehri" olarak anılmasını, sahip olduğu bu sağlam ahlaki zemine borçludur. Yardımlaşmanın, dayanışmanın ve komşusu açken tok yatmamayı düstur edinen bir anlayışın hâkim olduğu bu iklimde, sivil toplum bilinci modern bir kavram olmanın çok ötesinde, kadim vakıf kültürünün devamı olarak tezahür eder. Birlik Vakfı gibi köklü kurumlar, tam da bu noktada devreye girerek, yerel değerlerin modern dünyanın savurucu etkilerine karşı korunmasında bir zırh görevi üstlenirler. Gençlerin sadece teknolojik

donanımla değil, aynı zamanda bu toprakların irfanıyla yoğrulması, sivil toplumun eğitim süreçlerine dâhil olmasıyla mümkündür. Zira kültür, sadece anlatılan bir hikâye değil, yaşatılan bir disiplindir. Aileden başlayan bu eğitim süreci, sivil toplumun kurumsal çatısı altında toplumsal bilince dönüşmektedir.

Kültürel mirasın inşası sadece geçmişi taklit etmekle değil, geçmişin ruhunu geleceğin diliyle yeniden kurulamakla mümkündür. Eğitim ve kültür politikaları, bu kurgunun temel taşıdır. Bugünün dünyasında en büyük risklerden biri olan kuşaklar arası çatışma, aslında bir iletişim kazasından ziyade, ortak bir kültürel lisanın kaybindan kaynaklanmaktadır. Modern çağın hızıyla savrulan genç kuşak ile geleneği temsil eden yaşlı kuşak arasındaki o derin uçurum, somut ve somut olmayan kültürel değerlerin eğitim müfredatlarına ruh vermesiyle kapatılabilir. Bu noktada Milli Eğitim Bakanlığımızın müfredat çerçevesini belirlerken sunduğu imkânlar, her bölgenin ve her şehrin kendi özgün kimliğini dersliklere taşıyacak düzeyde “minimal ve yerinde müdahalelerle” zenginleştirilmelidir. Şehirlerin ruhu, genel geçer bilgilerle değil, ancak o toprağın hikâyeleriyle genç zihinlere nakşedilir. İl Milli Eğitim Müdürlüklerimizin bu süreci yakından takip ederek; Kayseri’deki bir öğrenciye matematik kadar Mimar Sinan’ın estetiğini, edebiyat kadar Ahilik ahlakını da müfredata yerelde küçük dokunuşlarla sunması bir tercih değil, belki de bir zorunluluk olmalıdır. Somut ve somut olmayan bu kültürel mirasın eğitim süreçlerine ve sosyal projelere bu denli hassas bir şekilde işlenmesi, gençlerin kendi şehirlerine karşı güçlü bir aidiyet duygusu geliştirmesini sağlayacaktır. Aidiyet duygusu olmayan bir neslin, kültürel mirası koruması beklenemez. İşte bu yüzden, kamu kurumları ile sivil toplum kuruluşları arasındaki diyalogda önem teşkil etmektedir. Birlik Vakfı gibi kurumların yürüttüğü çalışmalar, toplumun her kesimine bu bilinci aşılayarak, kültürel mirası bir “yük” değil, bir “gurur kaynağı” haline getirmektedir. Gençlerin bir yandan küçülen dünya ile hemhal olurken diğer yandan da kendi köklerinden kopmaması, bu topraklarda verilecek en büyük mücadelelerden olmalıdır.

Bir başka kültürel sürekliliğin en somut ve belki de en lezzetli yansıması ise mutfak kültürüdür. Aslında kısmen de olsa, bir toplumun dünya görüşü, estetik anlayışı ve misafirperverliği, sofraya koyduğu tabakta gizlidir. Kayseri mutfağı denildiğinde akla gelen mantı, yağlama, sucuk ve pastırma gibi eşsiz lezzetler, sadece birer terimden ibaret değil, asırlardır süregelen bir birikimin, sabrın ve emeğin sonucudur. Bu lezzetlerin her biri aslında birer kültürel diplomasi aracı olarak görülebilir. Kayseri’nin herhangi bir evinde açılan mantı hamurundaki incelik, o ailenin estetik anlayışını; pastırmanın çemenindeki koku, bozkırın sert ama karakteristik yapısını simgeler. Mutfak kültürünün korunması, aslında milli kimliğin bir parçasının korunması demektir. Bu kapsamda yerel yönetimlerin yapmış olduğu gastronomi günleri oldukça önem arz etmektedir. Küreselleşmenin getirdiği tek tipleşmeye karşı en büyük direniş, kendi soframızın özgünlüğüne sahip çıkmaktır. Bu noktada yerel yönetimlerin ve STK’ların mutfak kültürünü uluslararası platformlara taşıma çabası, sadece bir tanıtım faaliyeti değil, bir kültürel varoluş mücadelesidir.

Geleceğe yürürken yanımıza alacağımız en büyük sermaye, binalarımız değil, o binaların içinde yaşattığımız ruhumuzdur. Kayseri’nin sahip olduğu tarihi, kültürel ve sosyal zenginlikler, sadece bu şehrin sınırları içinde kalan yerel birer unsur değil, Türkiye’nin kültürel mozaiğini tamamlayan parçalarıdır.

Bu mirası korumak, sadece geçmişe bir vefa borcu değil, aynı zamanda gelecek nesillere olan sorumluluğumuzdur. Yerel yöneticiler, sivil toplum önderleri ve eğitimciler olarak bizler, bu sürecin birer neferi olduğumuzun bilinciyle hareket etmeliyiz. Ortak akıl ve gönül birliğiyle atılan her adım, kültürel mirasımızı ölümsüz kılacaktır. Birliğin olduğu yerde dirliğin, dirliğin olduğu yerde ise sarsılmaz bir kültürel kalenin yükseleceği unutulmamalıdır. Bizim görevimiz, bu kaleyi inşa eden taşları sevgiyle, bilgiyle ve adanmışlıkla yerine koymaya devam etmektir. Zira ancak kendi değerlerine yaslanan toplumlar, rüzgâr ne kadar sert eserse essin, geleceğe güvenle bakabilirler. ■

HİSAR

1968

HİSAR LEZZETLERİ BURADA!

Lezzetlerimizi keşfetmek için
QR kodu okutun.

HİSAR®
1968

Doğumunun 800. Yılında Sultan Veled'in Günümüze Yansımaları

PROF. DR. ALİ TEMİZEL

İlk olarak eğitimini dedesi Bahaeddin Veled'ten daha sonra sırasıyla şeyhleri Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî'nin de şeyhi olan Seyyid Burhâneddin Muhakkik-i Tirmizî'den, Mevlâna'nın sohbet şeyhi olan Şems-i Tebrîzî'den, Mevlâna'nın Mesnevîyi yazmasına vesile olan müridi ve halifesi olan Hüsâmeddin Çelebi'den alan ve Hüsâmeddin Çelebi'nin 1284'te vefatından sonra Kerîmüddin b. Bektemur'a intisap ederek yedi yıl onun hizmetinde bulunan Sultan Veled, Mevlâna'nın büyük oğludur.

GİRİŞ

Sultan Veled, mutasavvıf bir şairdir. 25 Nisan 1226'da Karaman'da doğdu. Annesi Semerkantlı Lala Şerefeddin'in kızı Gevher Hatun'dur. Sultan Veled, söylediği Farsça, Türkçe, Arapça ve Rumca şiirleriyle hem Anadolu insanını irşat

etmiştir. Babası gibi arif ve mutasavvıf, müderris ve vaiz olmakla birlikte, teşkilatçı, girişken, sosyal yönü geniş bir entelektüeldir. Babasının adına Mevlvî tarikatını kurarak sistemli bir hale getiren ve bütün Anadolu'ya hatta dünyaya yayan bir mürit, bir mürşit, aynı zamanda bir şair ve yazardır. Sultan Veled, manzum ve mensur eserlerinde çeşitli dinî ve tasavvufî konularla birlikte, Mevlâna, Mevlvî halifeleri ve Mevleviliği de anlatmıştır. Mevlâna yolunu herkese anlatmaya çalışan Sultan Veled, 11 Kasım 1312'de Konya'da vefat etti ve babasının sağ tarafına defnedilmiştir.

SULTAN VELED'İN EVLİLİĞİ, ÇOCUKLARI VE EVLİLİĞİ ÜZERİNDEN TASAVVUFİ BİRLİKTELİK

Sultan Veled'in kayınpederi, Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî'nin ilk halifesi olan Selâhaddîn-i Zerkûb'tur. Mevlâna, Selâhaddîn-i Zerkûb'un kızı Fatma Hatun'u oğlu Sultan Veled'e 1246 yılında nikahlayarak aralarında akrabalık bağı oluşturdu.¹ Böylece Mevlâna ile Selâhaddîn-i Zerkûb arasında şeyh-mürit ilişkisinin yanında yakın bir ailevî irtibat oluşmuştur.

Sultan Veled'in Fâtıma Hatun ile evliliğinden Celâleddin Emîr Ârif Çelebi adında bir oğlu, Mutahhara Hatun ve Şeref Hatun adlarında iki kızı dünyaya gelmiştir. Fâtıma Hatun'dan sonra cariyeleri Nusret Hatun ve Sünbüle Hatun ile evlenmiş, Nusret Hatun'dan Çelebi Şemseddin Emîr Âbid, Sünbüle Hatun'dan Çelebi Selâhaddin Emîr Zâhid ve Çelebi Hüsâmeddin Emîr Vâcîd doğmuştur.²

SULTAN VELED'İN EDEBİ KİŞİLİĞİ

Sultan Veled eserlerinde muhteva ve üslûp açısından babası Mevlâna'yı takip etmiştir. Divanındaki bütün şiirlerinde Mevlâna'nın edası, ifadesi, istiareleri, kullandığı vezin ve redifler vardır. Diğer eserlerinde çoğu zaman onun sözlerinden aynen iktibaslarda bulunmuştur. Sultan Veled eserlerinde sade ve akıcı bir Farsça kullanmış, bazan Türkçe şiirler de söylemiştir. Divanında

on dört Türkçe gazel bulunmaktadır. *Velednâme*'nin yetmiş altı, *Rebabnâme*'nin 162 beyti Türkçedir. Türk edebiyatında Mevlâna tesiri onunla başlamıştır. Farsça ve Türkçe şiirleri yanında Arapça ve Rumca şiirleri de vardır. Şiirlerinde "Veled" mahlasını kullanmıştır.³

Sultan Veled'in Veled Çelebi tarafından derlenen Türkçe şiirlerini, Mecdut Mansuroğlu dil özellikleri bakımından inceleyerek *Sultan Veled'in Türkçe Manzumeleri* adıyla 1958 yılında yayımlamıştır. Arapça şiirleri Veyis Değirmençay tarafından Türkçeye çevrilmiştir (*Sultan Veled'in Arapça Şiirleri* adıyla 1996 yılında Erzurum'da yayımlanmıştır).⁴

Ayrıca Sultan Veled'in Farsça, Arapça, Türkçe ve Rumca şiirlerden oluşan 13.335 beyitten oluşan Divanı; ilk dönem Mevlevîliğine dair önemli kaynak sayılan eserde Sultan Veled'in babası Mevlâna, halifeleri ve yakın çevresi hakkında en güvenilir bilgiler yer alan, manzum ve mensur karışık yazılan Farsça, Türkçe, Arapça, Rumca toplam 9007 beyit içeren ve *İbtidânâme* adıyla da bilinen *Velednâme* isimli mesnevisi; ilk dönem Mevlevîliğine dair önemli kaynak sayılan, içinde Sultan Veled'in babası Mevlâna, halifeleri ve yakın çevresi hakkında en güvenilir bilgiler yer alan, manzum ve mensur karışık yazılan Türkçe, Arapça, Rumca toplam 9007 beyti içeren *Velednâme* isimli eseri; 1301 yılında Mevlâna'nın Mesnevîsiyle aynı vezinde manzum ve yer yer mensur olarak kaleme alınan, Farsça, Türkçe, Arapça, Rumca toplam 8124 beyitten meydana gelen, Mevlâna-Şems ilişkisine dair bilgiler veren, üzerinde Veyis Değirmençay tarafından 1996 yılında Atatürk Üniversitesinde *Sultan Veled ve Rebâbnâme* adıyla bir doktora çalışması yapılan *Rebabnâme* isimli eseri; Mevlâna yolunun ve semâ'ya dair konuların anlatıldığı, 8313 beyti içeren *İntihânâme* adlı eseri; kendisinin Farsça mensur tek eseri sayılan, elli altı bölümden oluşan, kendi mesnevilerinde anlattığı konuları tekrar eden ve Meliha Tarıkâhya (Anbarcıoğlu) tarafından

1 Reşat Öngören, "Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî", *TDVİA*, C.29, Ankara: 2004, s. 441-448.

2 Veyis Değirmençay, "Sultan Veled", *TDVİA*, C. 37, İstanbul: 2009, s. 521-522.

3 Değirmençay, agm, s. 521-522.

4 Değirmençay, agm, s. 521-522.

1949 ve 1985 yıllarında Türkçe tercümesi yayımlanan Ma'ârif adlı eseri bulunmaktadır.

SULTAN VELED'İN ÇAĞDAŞI ENTELEKTÜEL ŞAHSİYETLER VE ONLARLA İLİŞKİLERİ

Sultan Veled, mutasavvıf şair Gülşehrî (ö.1317'den sonra) ve Anadolu Selçuklu hükümdarı Mesud II (ö.1308), İlhanlı hükümdarı Argun Han (ö. 1291), onun kardeşi Geyhatu (ö. 1295) ile çağdaştır. Zira 1285 yılında 20.000 kişilik bir kuvvetle Türkmenlere zarar vermek için Anadolu'ya gelen, Erzincan, Sivas ve Kayseri üzerinden Aksaray'a gelip Konya üzerine yürüyen Geyhatu'yu Mevlâna'nın oğlu Sultan Veled onunla görüşüp Konya halkına zarar vermeden geri dönmesini sağlamıştır⁵

Çağdaşlarından birisi de Mevlâna'nın hekimi ve yakın dostu olan Ekmeleddin en-Nahcuvânî'dir⁶

MEVLEVİLİK TARİKATININ KURUMSALLAŞMASINDA VE ŞEKİLLENMESİNDE SULTAN VELED'İN ROLÜ

Sultan Veled, Şeyh Kerîmüddin'in 1292'de vefatından sonra Mevlâna'nın makamına geçip irşat faaliyetine başladı. Mevlevîliğin âdâb ve erkânı Sultan Veled döneminde teşekkül etmeye başlamıştır. Nitekim Mevlevî mukabelesinde semâhânenin üç defa devredilmesinden ibaret “devr-i veled” zikrinin başlatılması ona izafe edilmektedir. Hüsâmeddin Çelebi zamanında Alemüddin Kayser tarafından yaptırılan Mevlâna Türbesi'nin tarikatın âsitânesi haline gelmesi için faaliyette bulunmuş, Sultan II. Gıyâseddin Mesud'un türbeye vakıflar tesis etmesini sağlamıştır. Sultan Veled, Anadolu'nun çeşitli şehirlerine gönderdiği halifeleriyle tarikatın yayılmasını sağlamıştır.⁷

Sultan Veled'in teşvikiyle ve Muînüddin Süleyman Pervâne ile karısı Gürcü Hatun'un maddî destekleriyle Mevlâna'nın mezarının üzerine bir türbe yapılmasıdır.⁸ İlk tarikatlaşma faaliyetlerini başlatan Hüsâmeddin Çelebi'den (ö. 1284) sonra 1292 yılında irşad makamına geçen Sultan Veled (ö. 1312), Anadolu'da siyasî ve içtimaî sıkıntıların yaşandığı bu dönemde babasının görüşlerini yayabilmek, vakfın gelirlerini arttırmak, yeni vakıflar tesis etmek ve elden çıkanları geri alabilmek için Anadolu'ya hâkim olan Moğollar, siyasî iktidarı temsil eden Selçuklu hanedanı mensupları ve Türkmen beyleriyle iyi ilişkiler kurmada başarı gösterdi; daha sonra da yetiştirdiği halifeleri Amasya'ya, Kırşehir'e, Erzincan'a yollayıp buralarda zâviyeler kurdurarak Mevlevîliği yaymaya başladı.⁹

Mevlâna'nın düşüncelerinin bir tarikat kimliğine bürünüp teşkilatlanması oğlu Sultan Veled'in zamanında başlamıştır. Ancak Mevlevî zikir törenlerinin belli bir âdâb ve erkâna tâbi olarak yapılması XV. yüzyılda Sultan Veled'in torunu Emîr Âlim Çelebi'nin oğlu Pîr Âdil Çelebi dönemine rastlar. Bu konudaki son düzenlemeler ise Konya'daki âsitânenin şeyhlerinden Pîr Hüseyin Çelebi tarafından XVII. yüzyılda gerçekleştirilmiştir.¹⁰

SULTAN VELED'İN VE SEYYİD BURHÂNEDDİN'E DAİR AÇIKLAMASI

Sultan Veled'e göre Seyyid Burhâneddin'e Tirmiz ulularından birinin Bahâeddin Veled'in Konya'da olduğunu bildirmesi üzerine Seyyid Burhâneddin, Anadolu'ya gitmeye karar vermiştir.¹¹

Sultan Veled, Mevlâna'nın Seyyid Burhâneddin'e dokuz yıl hizmet ettiğini, mâna âleminde gönüllerinin birleştiğinden dolayı sözde, özde ve sırda bir olduklarını, Burhâneddin'in bu dünyadan göçmesiyle Mevlâna'nın

5 Muharrem Kesik, “Mesud II”, *TDVİA*, C. 29, Ankara: 2004, s. 342-344.

6 Cevat İzgi, “Ekmeleddin en-Nahcuvânî”, *TDVİA*, C. 10, İstanbul: 1994, s. 548-549.

7 Değirmençay, agm, s. 521-522.

8 Ş. Barihüda Tanrıkorur, “Mevleviyye”, *TDVİA*, C.29, Ankara: 2004, s. 468-475.

9 Tanrıkorur, agm, s. 468-475

10 Nuri Özcan, “Mevlevî Âyini”, *TDVİA*, C.29, Ankara: 2004, s. 464-466.

11 Semih Ceyhan, “Seyyid Burhâneddin”, *TDVİA*, C. 37, İstanbul: 2009, s.56-58.

tek başına kaldığını,¹² ayrıca Sultan Veled, kendisinin de Seyyid Burhâneddin'den feyiz aldığını ifade etmektedir.¹³

MEVLÂNA'NIN ESERLERİNİN ORTAYA KONULMASINDA SULTAN VELED'İN ROLÜ

Mevlâna'nın Fîhi mâ fîh isimli eseri, Mevlâna'nın sağlığında oğlu Sultan Veled veya bir başka müridi tarafından kaydedilen sohbetlerinin vefatından sonra derlenmesinden meydana gelmiştir.¹⁴

Sahih Ahmed Dede, Sultan Veled'in Mesnevînin VI. cildin sonundaki üç kardeş hikâyesinin yarım kaldığını Mevlâna'ya hatırlattığını ve hikâyeyi kendisinin tamamlayarak Mesnevîye eklediğini belirtir. Ancak Sultan Veled'in zeylinde de hikâyenin bitmediği görülmektedir.¹⁵ Mesnevî'nin Konya Mevlâna Müzesi Kütüphanesi nr. 51'deki Veledî yazması en eski Mesnevî nüshası kabul edilir. Sultan Veled'in dervişlerinden Muhammed b. Abdullah el-Konevî tarafından Hüsâmeddin Çelebi ile Sultan Veled'in nezareti altında Mevlâna'ya okunup düzeltilen aslî nüshanın müsveddelerinden istinsah edilen bu nüsha Mevlâna'nın vefatından beş yıl sonra tamamlanmıştır. Mesnevî neşirlerinde genellikle Veledî nüshası esas alınmıştır.¹⁶ Veledî nüshası 25.668, Nicholson neşri 25.650 beyti ihtiva eder.¹⁷

Mesnevî'nin ilk tenkitli neşrini Reynold Alleyne Nicholson yapmıştır. Mesnevîyi İngilizceye çevirip şerh eden Nicholson, çeşitli Mesnevî nüshalarına ve eserin ilk basımlarına dayanarak I ve II. ciltleri yayımlamış, Hellmut Ritter'in uyarısıyla diğer ciltlerde Veledî nüshasını esas alıp Londra'da 1925-1940 yılları arasında sekiz cilt olarak neşri tamamlamıştır.¹⁸

Veledî nüshasına dayanan Tevfîk Sübhânî'nin Tahran'da 1994'te ve Abdülkerîm Sürûş'un Tahran'da 1996 ve 1997 yıllarında yaptığı neşirleri diğer yaygın Mesnevî neşirleridir.¹⁹

Günümüzde en yaygın kullanılan Veled Çelebi İzbudak'ın Mesnevî tercümesi, Veledî nüshasına dayanan Türkçe çevirisidir.²⁰

MEVLÂNA'NIN OĞLU SULTAN VELED VE GELİNİ FATİMA HATUN ÜZERİNDEN AİLEYE VERDİĞİ ÖNEM

Sultan Veled'in Fâtıma Hatun'dan doğan çocuklarının hepsi öldüğünden Fâtıma Hatun çocuk doğurmaktansa düşürmeyi tercih ediyordu. Ancak Ârif Çelebi'ye hamile kalınca Mevlâna ona bu çocuğu düşürmemesini ve bunun için gereken itinaı göstermesini söyledi; çocuk doğunca da onunla yakından ilgilendi.²¹

Sultan Veled, oğlunda Mevlâna'nın davranışlarını gördüğü için ona saygı gösterir ve hatta yanına geldiğinde ayağa kalkmaktan kendini alamazdı. Mevlâna'nın Ârif Çelebi'ye aşırı derecede sevgi göstermesi ve onun bu tutumunun gerek ailesi gerekse diğer Mevlevîlerce saygıyla karşılanması, Ârif Çelebi'nin her türlü hareketinin hoş görülmesine yol açtı. Nitekim bütün hayatı boyunca görülen aşırı davranışları bunu teyit eder niteliktedir.²²

12 Öngören, agm, s. 441-448.

13 Ceyhan, agm, s.56-58.

14 Öngören, agm, s. 441-448.

15 Semih Ceyhan, "Mesnevî", *TDVİA*, C. 29, Ankara: 2004, s. 325-334.

16 Ceyhan, agm, s. 325-334.

17 Ceyhan, agm, s. 325-334.

18 Ceyhan, agm, s. 325-334.

19 Ceyhan, agm, s. 325-334.

20 Ceyhan, agm, s. 325-334.

21 Tahsin Yazıcı, "Ârif Çelebi", *TDVİA*, C.3, İstanbul:1991 s. 363-364.

22 Yazıcı, agm, s. 363-364.

MEVLÂNÂ VE OĞLU SULTAN VELED ARASINDAKİ AİLEVİ VE İNSANİ İLİŞKİLERE DAİR

Sultan Veled, Mevlevî yolunun gelişmesine, yayılmasına, imiyle, irfanıyla şiir ve eserleriyle, yüksek fazilet ve himmetiyle büyük hizmetler etmiş bir ariftir. Mevlâna, kendi oğlu Bahaeddin Veled'e ve rmiş olduğu ve bugün de tazeliğini koruyan öğüt ve vasiyeti şöyledir: "Bahaeddin, eğer daima Cennette olmak istersen,

herkesle dost ol, hiç kimsenin kinini yüreğinde tutma" dedi ve şu rubaiyi okudu:

"Fazla bir şey isteme ve hiç kimseden de fazla olma!

Merhem ve mum gibi ol, iğne gibi olma.

"Eğer hiçbir kimseden sana fenalık gelmesini istemezsen fena söyleyici, fena öğretici, fena düşünceli olma.»

Çünkü, bir adamı dostlukla anarsan daima sevinç içinde olursun. İşte o sevinç Cennetin ta kendisidir. Eğer bir kimseyi düşmanlıkla anarsan daima üzüntü içinde

olursun. İşte bu gam da Cehennemin ta kendisidir. Dostları andığın vakit içinin bahçesi, çiçeklenir, gül ve fesleğenlerle dolar. Düşmanları andığın vakit, için, dikenler ve yılanlarla dolar, canın sıkılır içine bir pejmürdelik gelir. Bütün peygamberler ve veliler (Selam onların üzerine olsun) böyle yaptılar, içlerindeki bu karakteri dışarı vurdular. Halk onların bu güzel huyuna mağlup olup tutuldu. Hepsi iradet getirip onların ümmeti ve müridi oldular.²³

Mevlâna, Sultan Veled ve Gelini Fatıma Hanım: Mevlâna Nazik Bir Babadır.

Mevlâna ince ruhlu, nazik bir babadır. Gönül almakta, gönül okşamakta, kadirşinaslıkta örnek bir aile reisidir. Gelini Fatma Hatun'a ve oğlu Sultan Veled'e gönderdiği mektuplardan onun ince

23 Selâhaddin Hidayetoğlu, *Hazret-i Mevlâna Muhammed Celâleddin-i Rûmî Hayatı ve Şahsiyeti - Vuslat Yıldönümü*- Konya, İl Kültür Müdürlüğü Yayın no: 2, Tarihsiz, s. 101.

ruhlu ve nezaketli birisi olduğunu açıkça görmekteyiz. Geline Fatma hanıma hitap ederken şöyle demektedir: Bizim de gönlümüzün, gözümüzün ışığı aydınlığı; alemin de gönlünün ve gözünün ışığı, aydınlığı... Canım canına karışmıştır, birleşmiştir. Seni inciten her şey beni de incitir... sizin gamınız on kat fazlasıyla bizimdir. Sizin düşünceniz, kederiniz; bizim düşünce-miz kederimizdir... Aziz oğlum Bahaeddin sizi incitirse, gerçekten sevgisini ve gönlümü ondan alırım.²⁴

SONUÇ:

Sultan Veled'in yaptığı çalışmalardan ve eserlerinden, başta Mevlevilik tarikatının ve kültürünün kurumsallaş-ması olmak üzere Mesnevînin bir araya getirilmesinde, Mevleviliğin yayılmasında, o zaman için bir Mevleviliğin okulu görevini gören Mevlevihanelerin kurulmasında ve teşkilatlanmasında önemli görev üstlenmiş, dönemin yöneticileri ile iyi ilişkiler kurarak halkın güven içerisinde kalmasına öncülük etmiş iyi bir stratejist; bildiği Türk, Fars, Arap ve Rum dillerini eserlerinde kullanarak o günkü Anadolu topraklarında yaşayan çeşitli milletlerle gönül birlikteliğini kurmuş ve böylelikle çeşitli din ve milletlerden insanların birlikte barış ortamında yaşama kültürünü kazanarak Anadolu coğrafyasında ortak yaşama kültürünün ve geleneğinin yerleşmesine katkı sağlamış önemli bir entelektüel olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca özellikle yirminci ve yirmi birinci yüzyılda Tür-kiye'de ve dünyanın değişik yerlerinde Sultan Veled'in eserleri ve görüşleri hakkında yapılan akademik ve bilimsel çalışmalarla eserleri ve görüşleri günümüze taşınarak insanların faydasına sunulduğu görülmekte-dir. Böylece sekiz yüz yıl önce Anadolu topraklarında doğmuş bir mutasavvıf şahsiyetin kendisinin ortaya koyduğu yazılı eserlerle ve yapılmasına öncülük ettiği tarihi yapılarla Anadolu'da Mevlevilik kültürünün yer-leşmesine ve kökleşmesine katkı sağlamıştır. Bu çalışmanın, Sultan Veled, hayatı, eserleri, düşün-cesi, tasavvufi anlayışı, Mevleviliğe hizmeti ve benzeri alanlarında çalışma yapacak bilim adamlarına katkı sağlamasını ummaktayız. ■

KAYNAKÇA:

- Semih Ceyhan, "Mesnevî", *TDVİA*, C. 29, Ankara: 2004, s. 325-334.
- Ceyhan, Semih, "Seyyid Burhâneddin", *TDVİA*, C. 37, İstanbul: 2009, s.56-58.
- Değirmençay, Veyis, "Sultan Veled", *TDVİA*, C. 37, İstanbul: 2009, s. 521-522.
- Hidayetoğlu, Selâhaddin, *Hazret-i Mevlâna Muhammed Celâleddin-i Rûmî Hayatı ve Şahsiyeti -Vuslat Yıldö-nümü-* Konya, İl Kültür Müdürlüğü Yayın no: 2, Tarihsiz.
- İzgi, Cevat, "Ekmeleddin en-Nahcuvânî", *TDVİA*, C. 10, İstanbul: 1994, s. 548-549.
- Kaya, Bayram Ali, "Neşâtî", *TDVİA*, C. 33, İstanbul: 2007, s. 18-19.
- Kesik, Muharrem, "Mesud II", *TDVİA*, C. 29, Ankara: 2004, s. 342-344.
- Öngören, Reşat, "Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî", *TDVİA*, C.29, Ankara: 2004, s. 441-448.
- Özcan, Nuri, "Mevlevî Âyini", *TDVİA*, C.29, Ankara: 2004, s. 464-466.
- Tanrıkörur, Ş. Barihüda "Mevleviyye", *TDVİA*, C.29, Ankara: 2004, s. 468-475.
- Yazıcı, Tahsin, "Ârif Çelebi", *TDVİA*, C.3, İstanbul:1991 s. 363-364.

BİRLİĞİN IŞIĞINDA DİRİLMEK

MUHAMMED HUZAYFE GÜNEY

Birlik kelime anlamı itibariyle tek olma, bir arada olma durumu, bağlılık, bağlantı, benzerlik ya da vahdaniyet olma halidir. Birlik, kelimelerin ötesinde bir bilinç hâlidir. Aynı safta durmaktan öte, aynı özden doğduğunu hatırlamaktır. İnsan, nefsiyle bölünür, kalbiyle birleşir. Birlik, bir akıl projesi değil, bir gönül olgunluğudur. Bugün insanlık parçalanmış kimliklerin gürültüsü içinde yaşıyor. Günümüzde “Ben” kelimesi büyüdükçe “biz” kelimesi küçülüyor. Oysa tarihin her döneminde yükselişler birliğin eseri olarak kabul edilir. Tarihteki çöküşlerse dağınıklığın sonucudur. Hakikat tek bir ışığın farklı yansımalarıdır. Biz o ışığı paylaştığımız ölçüde insanız. Birlik, toplumun sahip olduğu ortak değerleri korumak ile milli duygulara sahip olmanın derdiyle yaşayan insanların bir araya gelmesiyle ifade edilebilecek bir kavramdır. Birlik, aynı fikirde olmak değil, farklı fikirlerle aynı yöne yürüyebilmektir. Asıl birleştirici olan, niyetin safiyetidir. Bir toplumda kalpler birbirini tanımıyorsa yasalar da kurumlar da o boşluğu dolduramaz. Kalp bağının olmadığı yerde sistemler sadece soğuk yapılarıdır. Birlik güçtür ama o güç dışa değil içe dönüktür. Kalbin huzurunda kuvvet vardır, o kuvvetin kökü ise tevazudadır. Birlik gururla değil secdeyle

başlar. Hak yolunda yürüyenler bilir. El ele tutuşmak kolaydır ama aynı yöne bakmak zordur. Göz aynı, gönül ayırır. Gerçek birlik gönülleri hizaya getirebilmektir. Bugün Birlik Vakfı'nın adı bir temenni değil, bir çağrıdır. Farklı sesleri aynı hedefte buluşturma çağrısıdır. Kimliğini değil insanlığını öne çıkarma çağrısıdır. Çağrı hepimize şunu hatırlatır: Birlik sadece bir arada durmak değil, bir arada dirilmenin adıdır. Birlik Vakfı, ifade edilen anlayışla yola çıkmış bir kurumdur. Vakfın temel misyonu, toplumda dağınıklığın değil birliğin, ayrışmanın değil buluşmanın, çatışmanın değil kaynaşmanın zeminini hazırlamaktır. Zemin hazırlanırken yalnızca soyut değerlerden söz etmekle yetinilmez. Aksine somut eylemler, kalıcı projeler ile gönül bağlarını güçlendiren uygulamalarla hayata geçirilir. Modern toplumların karşı karşıya kaldığı en büyük sorunlardan biri, bireyin toplumdaki kopuşu ile kimlik krizleridir. Postmodern dönemin getirdiği parçalanmışlık, insanları birbirinden uzaklaştırır, ortak bir anlam zemini oluşturulmasını zorlaştırır. Birlik Vakfı, sosyolojik krize karşı bir direniş noktası oluşturmayı amaçlar. Birlik Vakfı'nın vizyonu, insanı merkeze alan bir toplum anlayışını teşvik etmektir. Zikredilen anlayışta insan sadece bir birey değil, bir bütünün parçası olarak görülür. Modern dünyanın dayattığı yalnızlık ile bencilik çağında vakıf, insanların yalnızca kendi çıkarlarını değil ortak iyiyi düşünmelerini sağlayacak bir kültürün oluşturulmasına çalışır. Birlik kendine adam

yetiştirmekten çok insanlığa adam yetiştirme gayretindedir. Toplumsal barış ile huzurun temel şartı, bireylerin birbirini öteki olarak değil kardeş olarak görmesidir. Bu kardeşlik bağı zorlama ile kurulamaz. Ancak ortak bir bilinç, ortak bir sorumluluk duygusu ve ortak bir gaye etrafında toplanan gönüllerle mümkündür. Émile Durkheim'ın toplumsal dayanışma kuramına göre modern toplumlar, mekanik dayanışmadan organik dayanışmaya geçiş sürecinde toplumsal bütünlüğü sağlamakta zorlanır. Birlik Vakfı'nın çabası, geçiş sürecinde ortaya çıkan anomik durumları aşmak, toplumsal bağları yeniden inşa etmek olarak okunabilir. Vakıf, farklılaşan toplumsal rollerin bir araya gelerek ortak bir kimlik oluşturmasını sağlayacak bir zemin yaratmayı hedefler.

Birlik Vakfı'nın görev alanı genişler. Vakıf, eğitim, kültür, sanat ile sosyal dayanışma alanlarında faaliyet göstererek toplumun farklı kesimlerini bir araya getirmeyi hedefler. Eğitim alanında yürütülen projeler, yalnızca bilgi aktarımını değil karakter inşasını da içerir. Birlik Vakfı'na göre gerçek eğitim, insanı bilgilendiren değil, insanı olgunlaştıran bir süreçtir. Vakıf süreçte öğrencilere sadece teknik beceriler kazandırılmaz, ortak değerlere bağlılık, toplumsal sorumluluk bilinci ile beraber insani erdemler aşılanır. Eğitimde birlik, farklı kültürel geçmişlere sahip bireylerin ortak bir dil ile ortak bir vizyon etrafında buluşabilmesi demektir. Pierre Bourdieu'nun kültürel sermaye kavramı önem

kazanır. Eğitim yoluyla aktarılan değerler, semboller ile pratikler, bireylerin toplumsal konumlarını belirler, onları ortak bir kültürel alana dahil eder. Birlik Vakfı'nın eğitim anlayışı, sadece ekonomik başarı için değil, toplumsal bütünleşme için gerekli kültürel sermayeyi bireylere kazandırmayı amaçlar. Modernleşme sürecinde yaşanan kültürel kopuşları onarmaya yönelik bilinçli bir müdahale olarak değerlendirilebilir. Kültür ile sanat alanında ise Birlik Vakfı, toplumun ortak hafızasını canlı tutmayı, hafızayı gelecek nesillere aktarmayı öncelikli görev olarak benimser. Kültür, bir toplumun kimliğinin temel taşlarından biridir. Ancak kimlik kapalı, dışlayıcı ile ötekileştirici bir nitelik taşımamalıdır. Birlik Vakfı'nın savunduğu kültür anlayışı, köklere bağlı kalarak evrensel değerleri kucaklayan, geçmişe saygılı ama geleceğe açık olan bir anlayıştır. Sanat ise ortaya konulan anlayışın ifade aracıdır. Sanat, insanları buluşturan en güçlü dildir. Farklı dilleri konuşanlar aynı melodide birleşebilir, farklı inançlara sahip olanlar aynı eserin karşısında duyulanabilir. Kültürel bellek, Maurice Halbwachs'ın kolektif bellek kavramıyla açıklanabilir. Toplumun ortak deneyimleri, anıları ile sembolleri, bireylerin kimliklerini şekillendirir, onları bir kolektifin üyesi yapar. Birlik Vakfı'nın sanat ile kültür çalışmaları, kolektif belleği korumaya, yeniden üretmeye ile geleceğe taşımaya yöneliktir. Özellikle küreselleşmenin homojenleştirici etkisine karşı yerel kültürel formların korunması,

toplumsal çeşitlilik ile zenginliğin sürdürülmesi açısından hayati önem taşır. Birlik Vakfı, sanatı yalnızca estetik bir faaliyet olarak görmeyerek toplumsal birliğin inşasında önemli bir araç olarak değerlendirir. Sanat toplumların ifade alanıdır, toplumsal meselelerin tartışıldığı bir kamusal alan işlevi görür. Jürgen Habermas'ın kamusal alan teorisi bu bağlamda anlamlıdır. Sanat, farklı toplumsal grupların bir araya gelerek ortak bir anlam dünyası oluşturabilecekleri bir iletişim zemini sunar. Birlik Vakfı'nın düzenlediği sanatsal-kültürel etkinlikler, kamusal alanın inşasına katkı sağlar. Sosyal dayanışma alanında ise vakıf, toplumun kırılan kesimlerine ulaşmayı, onların

hayatına dokunmayı amaçlar. Birlik, yalnızca söylemde kalmamalıdır. Eğer bir toplumda ezilenler, yoksullar, yalnızlar ile çaresizler varsa o toplumda gerçek bir birlikten söz edilemez. Birlik, gücünün zayıfı koruması, zengininin fakirine el uzatması, sağlığının hastasına şifa olması demektir. Birlik Vakfı, anlayışla hareket ederek maddi ile manevi destekleriyle toplumun her ferdine ulaşmaya çalışır. Vakıf moral destek, rehberlik, eğitim imkanları ile toplumsal hayata katılma fırsatları sunmayı da içerir. İnsanlar sadece ekmeğe değil, onura, sevgiye ve toplumun bir parçası olma hissine de ihtiyaç duyar. Sosyal dışlanma ile marjinalleşme, modern kapitalist toplumların kronik sorunlarıdır. Zyg-

munt Bauman'ın ifadesiyle, "akışkan modernite" döneminde bireyler sürekli bir belirsizlik ile güvencesizlik içinde yaşar. Birlik Vakfı'nın sosyal dayanışma çalışmaları, belirsizliğe karşı bir güvenlik ağı oluşturmayı amaçlar. Vakıf, yalnızca maddi yoksulluğu değil, sosyal yoksulluğu da hedef alır. Toplumsal bağların zayıfladığı, dayanışma mekanizmalarının çözüldüğü bir dönemde, vakıf geleneksel dayanışma ağlarını yeniden canlandırmaya çalışır. Birlik Vakfı'nın çalışmalarında en önemli ilkelerden biri şeffaflıktır. Vakıf, topladığı her kuruşu nereye harcadığını kamuoyuyla paylaşır. Güven, birliğin temelidir. Güven olmadan hiçbir kurum toplumda kalıcı bir etki yaratamaz. Birlik Vakfı, yaptığı her işte hesap verebilirlik ilkesine bağlı kalarak halkın güvenini kazanmayı, güveni korumayı en büyük sorumluluğu olarak görür. Vakfın çalışmalarında gönüllülük esas alınır. Vakıfta görev alanlar, maddi beklenti içinde değildir. Onları bir araya getiren şey, ortak bir ideale hizmet etme arzusudur. Gönüllülük ruhu, vakfın en büyük gücüdür. Gönüllü olan insan, sadece işini yapmaz, gönlünü de koyar. Gönlün olduğu yerde mucizeler gerçekleşir. Max Weber'in ifade ettiği "değer-rasyonel eylem" kavramı, Birlik Vakfı'nın gönüllülük anlayışını açıklamada yararlıdır. Gönüllüler, araçsal kazançlar için değil, içsel değerler ile inançlar doğrultusunda hareket eder. Bu tür eylemler, toplumsal bağların güçlenmesinde, ortak değerlerin yeniden üretilmesinde kritik rol oynar.

Gönüllülük, modern toplumların atomize yapısına karşı bir direniş biçimi olarak da okunabilir. Birlik Vakfı'nın yaklaşımı, yerel ile evrensel arasında denge kurmayı gerektirir. Vakıf, bir yandan toplumun kendi değerlerine sahip çıkmasını teşvik ederken, öte yandan da insanlığın ortak mirasına katkı sunmayı amaçlar. Birlik, dar bir milliyetçilik ya da kapalı bir toplum anlayışıyla sınırlanamaz. Gerçek birlik, kendi toplumuna hizmet ederken tüm insanlığa da faydalı olabilmeyi başarabilmektir. Birlik Vakfı'nın ulusal ile uluslararası projelerde işbirliği yapmasını sağlar. Farklı ülkelerden, farklı kültürlerden insanlarla bir araya gelinerek ortak projeler yürütülür. Projeler, birliğin sadece bir ülkenin ya da bir milletin meselesi olmadığını, tüm insanlığın ortak geleceği için gerekli olduğunu gösterir. Ulrich Beck'in "kozmopolit toplum" kavramsallaştırması verilen kavramda anlam kazanır. Küresel riskler ile sorunlar karşısında yerel ile küresel arasındaki sınırlar bulanıklaşır. Birlik Vakfı'nın kozmopolit yaklaşımı, yereli korurken evrenseli kucaklamayı, kendi kültürüne sahip çıkarken diğer kültürlerle de açık olmayı içerir. Kültürel çoğulculuğu tehdit olarak değil zenginlik olarak görmeyi gerektirir. Birlik Vakfı'nın genç nesillere verdiği önem de ayrı bir başlıktır. Geleceği inşa edecek olan gençlerdir. Vakıf, gençleri pasif birer alıcı olarak değil, aktif birer özne olarak görür. Gençlere sorumluluk verilir, onların fikirlerine değer verilir, onların hayallerini gerçekleştirmeleri için fırsatlar

sunulur. Gençlik programları, liderlik eğitimleri, sosyal sorumluluk projeleri ile kültürel etkinliklerle gençlerin hem bireysel gelişimlerine hem de toplumsal bilinçlerine katkı sağlanır.

Birlik Vakfı, gençlere şunu öğretir: Sen yalnız değilsin. Seninle aynı duyguları paylaşan, aynı hayalleri kuran, aynı değerlere inanan binlerce insan var. Hep birlikte güzel bir gelecek inşa edebiliriz. Karl Mannheim'ın kuşak sosyolojisi, gençlerin toplumsal dönüşümdeki rolünü vurgular. Her kuşak, kendi tarihsel deneyimlerine dayanarak farklı bir dünya görüşü geliştirir. Birlik Vakfı'nın gençlik çalışmaları, genç kuşakların toplumsal hafıza ile bağ kurmalarını sağlarken, aynı zamanda yeni fikirlere, yeni yaklaşımlara da açık olur. İfade edilen diyalektik süreç, toplumsal yenilenme ile sürekliliğin dengelenmesine katkı sağlar. Birlik Vakfı'nın çalışmalarında maneviyat önemli bir yer tutar. Maddi imkanlar tek başına bir toplumu ayakta tutmaya yetmez. İnsanın ruhu beslenmedikçe, kalbi huzur bulmadıkça, hiçbir refah o insana mutluluk getirmez. Vakıf, insanların maneviyatını besleyecek programlar düzenler. Manevi sohbetler, dini eğitimler, ahlaki değerlerin hatırlatıldığı toplantılar ile tasavvufi buluşmalarla insanların içsel huzurlarına katkı sunulur. Birlik, önce kalplerde başlar. Kalpler huzurlu olduğunda toplum da huzurlu olur. Kalpler arasında bağ kurulduğunda, o bağ hiçbir güçle koparılamaz. Max Weber'in sekülerleşme tezi, modernleşme

ile dinselliğin gerilemesi arasında bir bağ kurar. Ancak günümüzde bu tez tartışmalıdır. Modernleşme, dini ortadan kaldırmaz, dönüştürür. Birlik Vakfı'nın maneviyat vurgusu, seküler modernliğin yarattığı anlam boşluğuna bir yanıt arayışı olarak değerlendirilebilir. Peter Berger'in ifadesiyle, modern dünyada "kutsal şemsiye" yıkılmış, insanlar anlam arayışında farklı yönlere yönelmiştir. Vakıf, anlam arayışında insanlara bir yol gösterici olmayı amaçlar. Birlik Vakfı, bir bellek koruyucusudur. Toplumun tarihini, kültürünü, sanatını ve değerlerini gelecek nesillere aktarmak için çeşitli arşivleme ile dokümantasyon çalışmaları yürütür. Geçmişini bilmeyen bir toplum, geleceğini inşa edemez. Vakıf, tarihi belgeleri toplar, eski eserleri korur, unutulmuş sanatları canlandırır, kaybolmaya yüz tutmuş gelenekleri yeniden hayata döndürür. Çalışmalar, yalnızca nostaljik bir tutum değildir. Aksine geleceğe sağlam bir temel hazırlamaktır. Kökleri güçlü olan ağaçlar, en sert fırtınalarda bile ayakta kalabilir. Jan Assmann'ın "kültürel bellek" kuramı üzerinden açıklayıcıdır. Kültürel bellek, toplumların kimliklerini korumalarını, tarihsel süreklilikleri devam ettirmelerini sağlar. Ancak bellek sürekli yeniden inşa edilmelidir. Birlik Vakfı'nın arşivleme ile dokümantasyon çalışmaları, kültürel belleğin korunmasına katkı sağlar. Özellikle hızlı toplumsal değişim dönemlerinde, geçmişle bağ kurulması, toplumsal kimliğin devamlılığı açısından kritiktir. Birlik Vakfı'nın iletişim anlayışı da dikkat

çekicidir. Vakıf, insanlarla sadece faaliyetler düzenlediğinde değil, her zaman diyalog kurmaya özen gösterir. İnsanların sorunlarını dinler, önerilerini değerlendirir, geri bildirimlere açık bir tutum sergiler. Birlik, yukarıdan aşağıya dayatılan bir yapı değildir. Birlik, karşılıklı anlayış ile iletişimle inşa edilen bir süreçtir. Vakıf, sosyal medya, web sitesi, dergi ya da bülten gibi araçlarla sürekli olarak toplumla irtibat halinde kalır. Ancak iletişim tek yönlü bir bilgilendirme değildir. Aksine iki yönlü bir diyalogdur. İnsanların sesleri duyulur, onların beklentileri doğrultusunda projeler geliştirilir. Habermas'ın iletişimsel eylem teorisi, Birlik Vakfı'nın diyalojik yaklaşımını anlamlandırmada yararlıdır. İletişimsel eylem, stratejik amaçlar için değil, karşılıklı anlayış ile uzlaşma için gerçekleştirilir. Birlik Vakfı'nın iletişim pratiği, toplumun farklı kesimlerinin birbirini anlamasını, ortak zemin bulmasını kolaylaştırmayı amaçlar. Bu tür bir iletişim, demokratik bir kamusal alanın oluşturulması için vazgeçilmezdir. Birlik Vakfı'nın en önemli özelliklerinden biri de tarafsızlığıdır. Vakıf, hiçbir, ideolojiye ya da çıkar grubuna hizmet etmez. Tek amacı, toplumun huzuru ile refahıdır. Toplumsal ve fikişsel ayrımlar, Birlik Vakfı'nın kapısında biter. Vakfın çatısı altında herkes, görüşü ne olursa olsun, aynı saygıyı görür. Birlik Vakfı'na göre insanları bölen gündelik tartışmalar değil, insanları birleştiren ortak değerler önemlidir. Tarafsızlık, vakfın toplumun her kesiminden destek görmesini sağlar.

Birlik Vakfı'nda kimse ötekileştirilmez. Herkes olduğu gibi kabul edilir. Robert Putnam'ın sosyal sermaye kavramı önemlidir. Sosyal sermaye, toplumun güven, karşılıklılık normları ile ağlar yoluyla işbirliği yapabilme kapasitesidir. Birlik Vakfı'nın siyasi tarafsızlığı, toplumun farklı kesimlerini bir araya getirerek sosyal sermayeyi artırmayı amaçlar. Siyasi kutuplaşmanın derinleştiği dönemlerde, tarafsız platformlar, köprü kurucu sosyal sermayenin oluşturulmasında hayati rol oynar. Birlik Vakfı'nın gelecek vizyonu da nettir. Vakıf, önümüzdeki yıllarda daha fazla insana ulaşmayı, daha fazla projeye imza atmayı, daha güçlü bir toplumsal birlik inşa etmeyi hedeflemektedir. Hedeflere ulaşmak için vakıf, kurumsal kapasitesini güçlendirir, insan kaynaklarına yatırım yapar, teknolojik imkanlardan azami ölçüde faydalanır. Ancak tüm gelişmelerin merkezinde hep insan vardır. Birlik Vakfı için başarı, büyük binalar, büyük bütçeler ya da büyük organizasyonlarla ölçülmez. Başarı, kaç insanın hayatına dokunulduğuyla, kaç kalbin huzur bulduğuyla, kaç bireyin topluma kazandırıldığıyla ölçülür. Amartya Sen'in "kapasite yaklaşımı" ifade edilen bağlamda anlamlıdır. Toplumsal kalkınma, yalnızca ekonomik büyüme ile değil, insanların yaşam kalitelerinin artması, potansiyellerini gerçekleştirebilmeleri ile özgürce seçim yapabilmeleriyle ölçülmelidir. Birlik Vakfı'nın başarı anlayışı, nicel göstergelerden ziyade nitel dönüşümlere odaklanır. Vakfın asıl amacı, insanların kapasitelerini

geliştirmelerine, onurlu bir yaşam sürmelerine katkı sağlamaktır.

Son tahlilde Birlik Vakfı, sadece bir sivil toplum kuruluşu değildir. Vakıf, bir hareket, bir bilinç, bir umut ile bir dayanışma ağıyla beraber toplumun yaşadığı sıkıntıları görmezden gelmeyerek onlara çözüm üretmeye çalışır. Vakıf, insanların yalnızlıklarını, umutsuzluklarını ya da çaresizliklerini görerek onlara el uzatır. Vakıf, bireylerin potansiyellerini fark ederken aslında onların gelişmesine katkı sunar. Vakıf, gelecekte umutludur. Bugün güzel işler yapılırsa yarın güzel günler gelir. Birlik Vakfı, güzel günleri inşa etmek için var gücüyle çalışmaya devam eder. Birlik, sadece bir sözcük değildir. Birlik, bir yaşam biçimidir. Yaşam biçimi, Birlik Vakfı'nın her "faaliyetinde, her projesinde, her çalışmasında kendini gösterir. Charles Taylor'un "toplumsal hayal" kavramı, Birlik Vakfı'nın misyonunu anlamlandırmada son bir perspektif sunar. Toplumsal hayal, bir toplumun kendisini nasıl gördüğünü, ortak hayatını nasıl düzenlediğini, geleceğini nasıl kurguladığını ifade eder. Birlik Vakfı, toplumsal hayalin yeniden inşası için çalışır. Atomize, parçalanmış bir toplum yerine, birlik içinde, dayanışma halinde, ortak değerler etrafında toplanmış bir toplum hayali sunar. Hayal, sadece bir ütopya değil, somut pratiklerle hayata geçirilen bir projedir.

Öyle ki son söz olarak Birlik, yaşamı kendisinde diriltir bir duruştur! ■

Kaliteli Uygulama

Güçlü Referans

Referanslarımız;

tarımsal tesis, villa ve çatı projelerinde tamamladığımız başarılı uygulamalardan seçilmiştir.

Kalite, güven ve sürdürülebilirlik önceliğimizdir.

Hizmetlerimiz
Neler Yapıyoruz?

**"GÜVEN İNŞA EDİYOR
ENERJİ ÜRETİYORUZ"**

On-Grid Güneş
Enerjisi Sistemi

Hibrit Güneş
Enerjisi Sistemi

Off-Grid Güneş
Enerjisi Sistemi

Arazi Tipi
Güneş Enerjisi

Tarımsal Sulama GES
Yapım Hizmeti

Elektrikli Araç Şarj
Sistemi

KAYEN
mühendislik

www.kayenmuhendislik.com
+90 555 820 66 38

solarevde

Nano Dünya: Küçük Adım Dev Etki

PROF. DR. İSMAİL ÖÇSOY

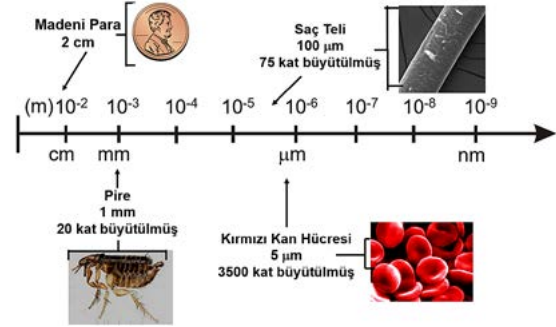

aliforniya Teknoloji Enstitüsü (Caltech) öğretim üyesi Amerikalı fizikçi ve Nobel ödüllü Prof. Dr. Richard Feynman, 29 Aralık 1959 yılında fizik ulusal kongresinde “Aşağıda Bolca Yer Var” (“There’s Plenty of Room at the Bottom”) başlıklı bir konuşma yaparak “nanoteknoloji” kavramını ortaya attı. Dr. Feynman, bu kongrede katılımcılara “Neden 24 ciltlik Britanika Ansiklopedisi’nin tamamını bir iğne ucuna yazamıyoruz?” diye ilginç bir soru sordu. Aslında bu sorudan ziyade moleküler seviyeye inebilen bir hipotezdi [1]. Dr. Feynman’ın bu hipotezinden 15 yıl sonra Japonya’da Tokyo Bilim Üniversitesi’nden Prof. Dr. Norio Taniguchi, 1974 yılında ilk kez “nanoteknoloji” terimini kullanan ve tanımlayan kişi oldu [2]. Dr. Taniguchi nanoteknolojiyi temel olarak atomların birleşmesi ile nano boyuttaki malzemelerin oluşması ya da malzemelerin parçalanarak nano-boyuta indirgenmesi olarak tanımlamaktadır. Peki “nano” kelimesi nedir? “Nanoteknolojide” ön ek olarak “nano” çok küçük anlamına gelen Yunanca’da “cüce” kelimesin-

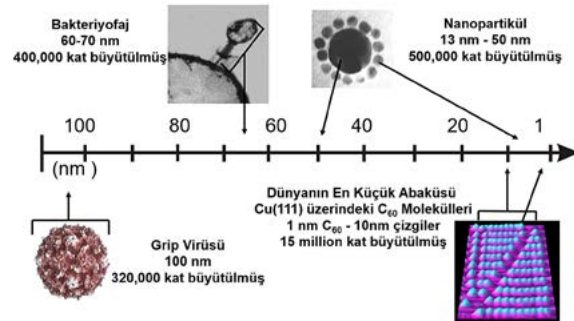
den gelmektedir ve uzunluk skalasında ise metrenin milyarda biri olarak yer almaktadır (1 nanometre, nm = 10^{-9} metre, m). Yaygın bir şekilde Nanobilim ve Nanoteknoloji kelimeleri ile çok karşılaşılmakta ve hangi terimi kullanılması gerektiği konusunda bir kafa karışıklığı söz konusudur. Nanobilim 1 nm ile 100 nm arasında ölçeğe sahip tüm malzemeleri incelerken, nanoteknoloji ise nano ölçekte üretilen malzemelerin yani nanomalzemelerin pratik uygulamaya dönüşmüş halidir.

Nano ölçekte üretilen/sentezlenen malzemelere “nanomalzemeler” denir ve nanomalzemelerin morfolojilerinin görüntülenmesi için özel mikroskoplar kullanılır bunlara “elektron mikroskop” denir. Yukarıda belirtildiği üzere nanomalzemeler o kadar küçük ölçektedir ki elektron mikroskop ile yüz binlerce hatta milyon kez büyütme ile ancak görüntülenebilir. Örnek vermek gerekirse, şekilde 1’de 1 mm çapında bir pireyi detaylı görüntülemek için elektron mikroskop altında 20 kez büyütme yeterli olacaktır. Bir saç telinin kalınlığı 100 μm çapındadır bu saç telinin yüzeyindeki tüm detayları görüntülemek 75 kez ve 5 μm çapındaki kırmızı kan hücrelerini görüntülemek için ise 3500 kez büyütme yeterli olacaktır.

Şekil 1. Malzemelerin ölçeklendirilmesi.

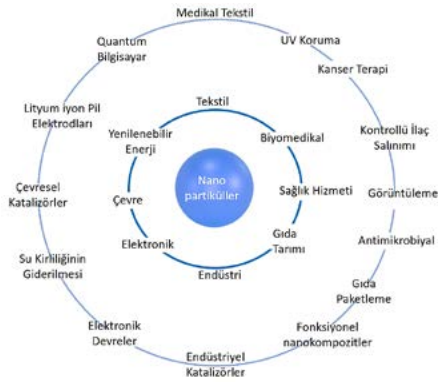
Peki nanobilimin kapsadığı 1 nm ile 100 nm arasında bir ölçekte üretilen nanomalzemeleri görüntülemek için elektron mikroskop ile kaç kez büyütmeliyiz? Şekil 2’de görüldüğü üzere bir grip virüsü veya pandemiye sebep koronavirüsü çapları 100 nm civarındadır ve elektron mikroskopta görüntülemek için 320.000 kez büyütme gerekir iken, 60-70 nm çapındaki bakteriyofajı görüntülemek için ise 400.000 kez büyütmeliyiz. Ortalama 20-25 nm çapında üretilen bir nanomalzeme ise 500.000 kez büyütme gerekir. Ayrıca, 5-7 nm arasındaki kuantum noktaları görüntülemek için ise 1.000.000 kez veya daha fazla büyütme gerekmektedir. Örneklere bakıldığında nanomalzemeler gözle göremediğimiz 5 μm çapındaki bir kırmızı kan hücresinden bile 100’lerce kat daha küçük ölçektedirler [3].

Şekil 2. Nanomalzemelerin ölçeklendirilmesi.

Bu nanomalzemeler ya da nanoteknoloji niçin bu kadar önemlidir? 1) Nanomalzemeler makro veya mikro ölçekteki formlarına göre oldukça yüksek özellikler göstermektedir. Nanomalzemelerin sentezlemek için

kullanılan hammaddeye göre içsel/karakteristik (intrinsic) farklı özellikleri vardır. Örneğin, optik özellikler (altın, Au ve gümüş, Ag, ve kuantum noktalar ışık ile etkileşim sonucu kendilerine özgü özellikler), manyetik özellikler (demir, Fe ve nikel, Ni gibi elementlerden üretilen malzemelerin manyetik alan altında verdiği cevap), kimyasal özellikler (katalitik özellik gösteren platin, Pt ve paladyum, Pd), biyolojik özellikler (anti-kanser, anti-mikrobiyal ve anti-oksidan gibi), ve elektrik ve termal iletkenlik özellikleri (bakır, Cu, Au ve grafen kökenli malzemeler gibi), tüm bu özellikler nano skalada çok yüksek derecede artmaktadır [4-6]. 2) Belirtilen bu özellikler sayesinde şekil 3’de gösterildiği üzere nanomalzemeler birçok bilimsel ve endüstriyel alanlarda kullanılmaktadır. Nanomalzemeler fizik, kimya, biyoloji, mühendislikler, eczacılık ve hekimlikler (tıp, diş ve veteriner) gibi bilim dallarında aktif bir şekilde kullanılırken, tekstil, çevre, enerji, tarım, gıda, biyomedikal, ilaç ve tıbbi cihaz endüstrilerinde de önemli rol oynamaktadırlar [7-9].

Şekil 3. Nanomalzemelerin kullanım alanları.

Nanoteknoloji sayesinde katma değeri yüksek ürünler üretilerek ülkelerin bilimine, gelişmişliğine ve ekonomisine önemli katkılar sağlanmaktadır. 1 ton kirazın maliyeti yaklaşık olarak 1000 dolar olarak hesaplanırken, 1 ton mavi jeans pantolon bedeli 100.000 dolar olarak belirlenmektedir ve bu örnekler makro teknolojiyi temsil etmektedir. Mikro teknolojiden örnek vermek gerekirse 1 ton cep telefonunun piyasa bedeli 1 milyon dolar olarak tahmin edilmektedir. Nano-teknolojiye gelindiğinde ise 1 ton kalp stenti 1 milyar dolar gibi büyük bir gelir getirmektedir. Bilim insanlarının kanser

terapisinde kullanılmak için üzerinde çalıştığı DNA ilacının 1 ton bedeli 10 trilyon dolar olarak tahmin edilmektedir. Görüldüğü üzere nanoteknoloji diğer bir tabir ile yüksek-teknoloji ve büyük bir ekonomi demektir. Bunlara ek olarak nanoteknolojinin mucizevi ihtimalleri de göz önünde bulundurulmalıdır. Örnek vermek gerekirse nanoteknoloji:

- ✿ Görme, işitme ve yürüme engellilere iyileştirme
- ✿ Dünyada açlığa son verme
- ✿ Ucuz ve etkin enerji kaynakları ortaya çıkarma
- ✿ İflas eden organların yeniden canlandırılma
- ✿ Çelikten onlarca kat daha dayanıklı ve ensek betonların üretilme

gibi ihtimallerini sunmaktadır.

Sonuç olarak, nanoteknolojinin birçok bilim ve endüstri alanlarını etkileme potansiyeli düşünüldüğünde ekonomik etkileri hem kaçınılmaz hem de oldukça büyük olacaktır. Gelişmiş ülkeler nanoteknoloji tabanlı ürünler pazarından paylarını almak için önemli yatırımlar yapmaya devam edecektir. Bilinmelidir ki, bilim üreten ülkeler her alanda gelişmişlik göstererek güçlü ekonomilere sahiptirler. Yüksek teknolojiyi transfer ederek bu teknolojiye ödenen miktarlar her geçen gün daha da artacak ve bu durumun ülkeleri fakirleştirme riski vardır. Ülkelerin katma değeri yüksek ürünler üretecek nanoteknoloji gibi bilimlere yatırım yapması, ülkeleri hem daha müreffeh hem de tam bağımsız bir ülke yapar.

KAYNAKLAR

- Eng. Sci. 1960, 23, 22–36
 Proceedings of the International Conference on Production Engineering, Tokyo, Japan, 26–29 August 1974
 Molecules 2020, 25, 112
 Chem. Rev. 2014, 114, 12, 6130–6178
 J. Phys. Chem. C 2008, 112, 28, 10323–10337
 Mater. Lett. 2018, 212, 45–50
 ACS Nano 2022, 16, 7, 9994–10041
 ACS Nano 2010, 4, 7, 3580–3590
 ACS Nano 2013, 7, 1, 417–427

1994'ten Bugüne

ES-SİGORTA

Acenteliği Ltd. Şti.

ES ASİSTAN

TRAFİK
SİGORTASI

KASKO

SAĞLIK
SİGORTASI

İŞYERİ
SİGORTASI

*Ürettiğimiz Değerleri
Birlikte Paylaşıyoruz.*

0 352 232 55 98 - 0 505 278 36 30

www.essigorta.com

Gevher Nesibe Mah. Gür Sk. Özmutlu İşmerkezi
Kat:1 Daire:2 Kocasinan / KAYSERİ

KAYSERİ KAPALI ÇARŞI VE ÇEVRESİNDEKİ GÖRSEL İŞGAL

MUHAMMED TEYMİYE OYANIK

Erciyes'in gölgesinde, binlerce yıldır ticaretin sürdüğü bir şehir Kayseri. İpek Yolu'ndan geçen kervanların uğrak noktası olmuş, Roma'dan Selçuklu'ya ve Osmanlı'ya uzanan birikimiyle sadece mimari değil, aynı zamanda ticari bir hafıza taşımış bir merkez. Bugün hâlâ bu geçmişin izlerini Kapalı Çarşı'da ve çevresinde görmek mümkün. Fakat bu izleri fark etmek için gözümüzü tabela kirliliğinin arasına hapsolmuş alanlara ilüştirmek gerekiyor. Çünkü artık bu çarşılarda insanı ilk karşılayan şey taşın dili değil; tabelaların yarattığı görsel gürültü. Tarihi bir yapıyı korumak, sadece onu ayakta tutmakla sınırlı değil. Asıl mesele, o yapının karakterini, silüetini ve hissettirdiği atmosferi de koruyabilmek. Kayseri'nin merkezindeki çarşılarda ise bu bütünlük büyük ölçüde bozulmuş durumda. Dükkanların cephelerini kaplayan, birbirleriyle hiçbir uyum gözetmeyen tabelalar adeta ikinci bir yüzey oluşturmuş; yapının kendisini görünmez kılmış.

TAŞ GERİ ÇEKİLİYOR, TABELA ÖNE ÇIKIYOR

Kayseri Kapalı Çarşı, Türkiye'nin İstanbul Kapalıçarşı'dan sonraki ikinci en büyük ve en eski çarşılarından biri. 15 ve 16. yüzyıllarda inşa edilen ve bu dönemin mimari özelliklerini yansıtan, tonozlu yapısı, kesme taş işçiliği ve dar sokak dokusuyla aslında başlı başına bir tarihi anlatı sunuyor. Fakat çarşının içinde yürürken başınızı kaldırdığınızda çoğu zaman bu anlatıyı görmek mümkün olmuyor.

Çünkü her dükkân, dikkat çekebilmek için kendi sınırını aşan bir tabela dili kullanmış. Yan yana gelen tabelalar bir bütün oluşturmuyor; tam tersine birbirini bastırmaya çalışıyor. Daha büyük, daha parlak, daha görünür olma çabası, ortaya yorucu bir görüntü çıkarıyor. Bu durum sadece estetik bir mesele değil; aynı zamanda mekânın algısını da doğrudan etkiliyor.

Taşın anlatacağı hikâye geri planda kalıyor. Göz, sürekli bir şeyler okumaya zorlanıyor ama hiçbirine odaklanamıyor.

KOKU BAŞKA, GÖRÜNTÜ BAŞKA

Bürüngüz Camii'yi geçip bir yanda Kapalıçarşı bir yanda Tarihi Kayseri Kalesi arasında kalan Pastırmacılar Çarşısı'na girildiğinde ilk hissedilen şey hâlâ çok güçlü: çemen kokusu, baharat... Yani o yerel ve köklü üretim kültürü. Bu anlamda çarşı, duyuşsal olarak hâlâ geçmişle bağ kurabiliyor.

Ama aynı şeyi görsel olarak söylemek zor.

Dükkan cepheleri büyük ve iddialı yazılarla kaplı. "Pastırma", "Sucuk", "Mantı" gibi kelimeler neredeyse tüm yüzeyi dolduracak şekilde kullanılıyor. Ortaya ilginç bir tezat çıkıyor: İçeride geleneksel bir üretim, dışarıda ise oldukça endüstriyel bir sunum dili. Bu uyumsuzluk, çarşının sahip olduğu özgün atmosferi zayıflatıyor.

DİKKAT YANILGISI

Esnaftan bakıldığında bu durum anlaşılabilir. Herkes görünür olmak, fark edilmek istiyor. Tabelanın büyüdükçe daha çok müşteri çekeceği düşüncesi oldukça yaygın.

Fakat pratikte bunun her zaman böyle işlemediği görülüyor.

Özellikle tarihi alanlara gelen ziyaretçiler, çoğu zaman “aşırı” olandan uzaklaşma eğiliminde. Gözün dinlenemediği, mekânın kendi karakterinin hissedilebildiği yerler daha akılda kalıcı oluyor. Aşırı yoğun görsel uyarı ise tam tersine hızlı tüketilen, çabuk unutilan bir izlenim bırakıyor.

Yani mesele sadece tek tek dükkanların görünürlüğü değil; bütün çarşının nasıl algılandığı.

NE YAPILABİLİR?

Bu durumun çözümü aslında bilinen ama uygulanması zor olan adımlarda yatıyor.

Öncelikle tarihi alanlar için ayrı bir tabela ve vitrin düzeninin belirlenmesi gerekiyor. Bu sadece ölçüyle ilgili değil; kullanılan malzeme ve yazı diliyle de ilgili.

Ahşap, metal ya da daha sade uygulamalar, mevcut dokuya çok daha uyumlu olabilir.

Tabelaların cepheyi tamamen kapatması yerine, belirli bir alanla sınırlandırılması önemli. Böylece yapı ile tabela arasında bir denge kurulabilir. Uzun vadede bu dönüşümün kazandıracak şey sadece estetik değil; aynı zamanda daha güçlü bir mekânsal kimlik olacaktır.

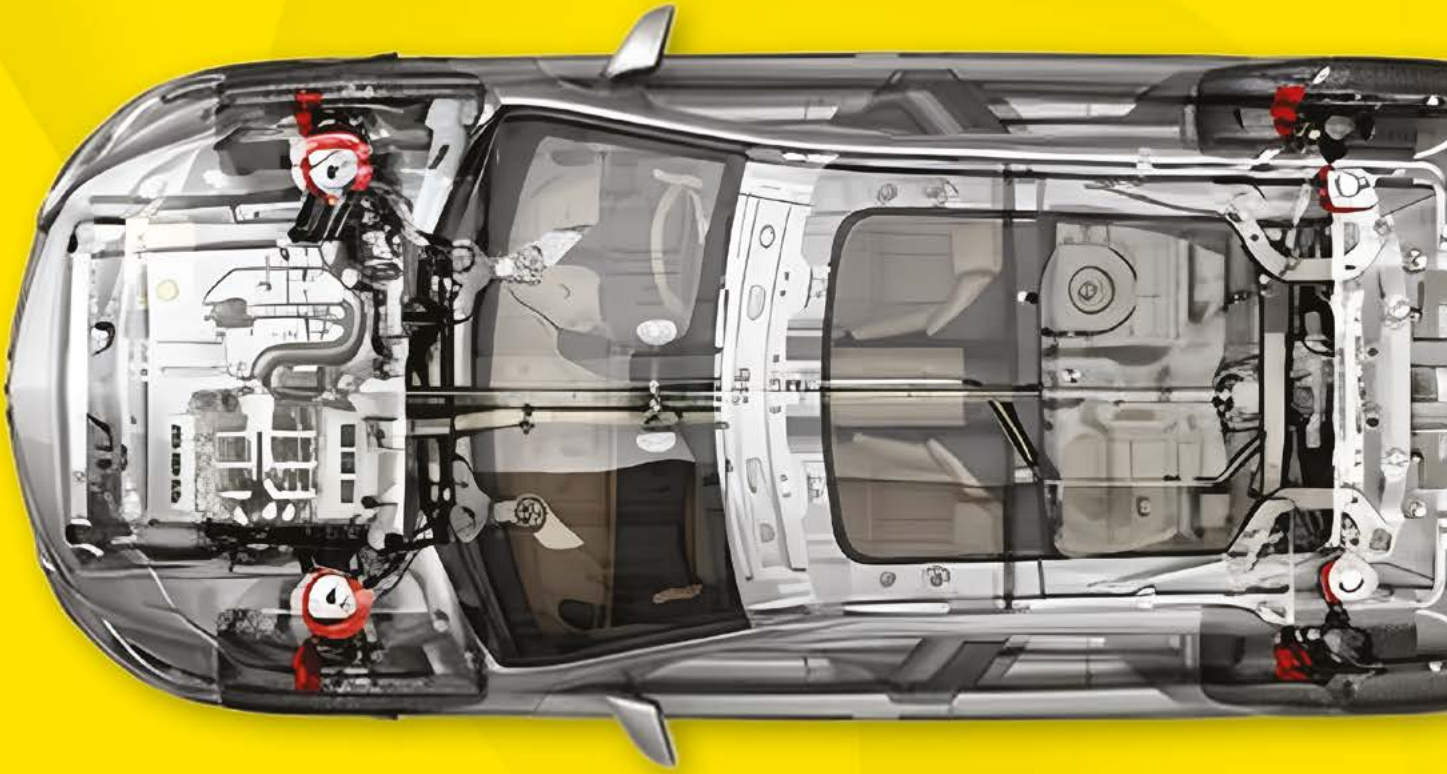
SONUÇ

Kayseri’nin çarşıları sadece alışveriş yapılan yerler değil; şehrin hafızasının en görünür parçalarından biri. İsmi ticaret ile özdeşleşmiş bu şehirde, bu alanlarda yapılan her müdahale, aslında doğrudan bu hafızaya dokunuyor. Bugün tabelaların oluşturduğu bu yoğun katman, yapının kendisini geri plana itmiş durumda ve estetik olarak görsel bir kirlilik yaratıyor. Oysa biraz geri çekildiğinde, altından çıkacak olan şey zaten yeterince güçlü bir kimlik oluşturuyor ve unutulmaz bir görsel barındırıyor. Belki de mesele yeni bir şey eklemek değil, var olanı tekrar görünür kılmaktan ibarettir... ■

KAYSERİ - YENİ SANAYİ

Yedek parçada güvenilir marka

SINAR

O T O M O T İ V

www.sinaropel.com.tr

Erciyes'in Arıları
Dünyanın Problemlerini Çözmek
İçin Kanat Çırpıyor...

"YAPAY ARI KOLONİ -ABC- ALGORİTMASI"

PROF. DR. DERVİŞ KARABOĞA

ilim dünyasının en tanınır yapay zeka optimizasyon algoritmalarından biri olan **Yapay Arı Koloni- ABC-**

Algoritması Kayseri de Erciyes Üniversitesi'nde geliştirildi ve 2005 yılında uluslararası literatüre tanıtıldı. ABC hakkında 2007 yılında yayınlanan ilk bilimsel makale Türkiye'nin en çok atıf alan bilimsel yayınlarından biri olup şu ana kadar ABC ile ilgili Türkiye ve Dünyada yüzlerce Yüksek Lisans ve Doktora tezleri, projeler yapıldı ve binlerce bilimsel makaleler yayınlandı. Basit ve esnek bir yapıya sahip olan ABC algoritması doğal bal arılarının zeki yiyecek arama davranışını simüle etmekte ve özellikle karmaşık, dinamik ve dağıtık problemlerin çözümü için başarılı bir şekilde kullanılmaktadır.

1. BALARILARI

Bal arıları (genus *Apis*), doğadaki en disiplinli ve organize sosyal topluluklardan biridir. Dünya genelinde yaklaşık 7 ila 12 temel bal arısı türü (en yaygını *Apis mellifera*) ve bu türlere ait onlarca alt ırk bulunur. Bir kolonideki nüfus, mevsime bağlı olarak 20.000 ile 80.000 arasında değişir ve bu devasa aile üç ana gruptan oluşur:

- **Kraliçe (Ana Arı):** Kovadaki tek doğurgan dişidir ve günde 1.500-2.000 yumurta bırakarak koloninin devamlılığını sağlar.
- **Erkek Arılar (Drone):** Sayıları birkaç yüzü geçmez; tek görevleri kraliçe ile çiftleşmektir, iğneleri yoktur ve besin toplamazlar.
- **İşçi Arılar:** Koloninin bel kemiğidirler. Kısır dişiler olan bu arılar, yaşlarına göre görev değiştirirler (polietizm).

Şekil 1. Kovan Girişinde Arılar

Kovan İçi ve Dışı Görev Dağılımı

İşçi arılar hayatlarının ilk 3 haftasını kovan içinde geçirirler. Görevleri sırasıyla şöyledir:

- 1. Temizlikçilik (1-3 gün):** Çıkan arıların petek gözlerini dezenfekte ederler.
- 2. Bakıcılık (4-12 gün):** Larvaları arı sütü, polen ve balla beslerler.
- 3. İnşaatçılık (13-18 gün):** Karın halkalarından salgıladıkları balmumu ile petek örerler.
- 4. Güvenlik ve Havalandırma (19-21 gün):** Kovan girişini korur ve kanat çırparak içerideki sıcaklığı/nemi dengelerler.

Ömürlerinin son döneminde (22. günden sonra) “tarlacı” olurlar. Tarlacıların yaklaşık %58'i sadece nektar, %25'i sadece polen, geri kalanı ise su ve propolis toplar. Su taşıyan arılar günde 50-100 sefer yaparak kovanın serinletilmesini ve larvaların nem ihtiyacını karşılarlar.

Kusursuz Mimari: Altıgen Petekler

Arıların peteklerini altıgen yapması rastgele bir seçim değildir; bu şekil, minimum malzeme (balmumu) ile maksimum depolama alanı sağlayan matematiksel olarak en verimli geometridir. Eğer kare veya daire yapsalardı, aralarda boşluklar kalacak veya daha fazla balmumu harcayacaklardı. Ayrıca petek gözleri, balın dışarı akmasını önlemek için 13 derecelik hafif bir yukarı eğimle inşa edilir. Bir dahaki sefere bir arı gördüğünüzde, onun aslında hayatı boyunca sadece bir çay kaşığının 1/12'si kadar bal üretebildiğini hatırlamak oldukça etkileyicidir.

Şekil 2. Arının Çiçeğe Konmak İçin Karar Aşaması

2. ARILARIN KOLEKTİF ZEKASI VE YAPAY ARI KOLONİSİ-ABC

Doğa, milyarlarca yıldır en zorlu problemleri “dene-me-yanılma” ve “iş birliği” ile çözüyor. Biz insanlar bir

rota belirlemek için navigasyona ihtiyaç duyarken, bir bal arısı kolonisi kilometrelerce karelik alandaki en verimli çiçek kaynaklarını hiçbir merkezi otorite olmadan şaşırtıcı bir doğrulukla bulabiliyor. **Derviş Karaboğa** tarafından 2005 yılında literatüre kazandırılan **Yapay Ari Koloni (ABC) Algoritması** tam olarak bu kolektif zekanın dijital bir kopyası.

ABC Algoritması nedir?

En basit haliyle; bir problemin var olan şartlarda en iyi çözümünü bulmak için bal arılarının zeki yiyecek arama davranışını taklit eden bir optimizasyon, yani zeki araştırma tekniğidir. Bu algoritmada her bir “yiyecek kaynağı” problemin potansiyel bir çözümünü, “nektar miktarı” ise o çözümün kalitesini (başarısını) temsil eder. Yiyecek arayan arıların rolleri:

1)Görevli Arılar: Belirli bir kaynağa giden ve oradaki bilgiyi kovana taşıyan “işçiler”.

2)Gözcü Arılar: Kovanda bekleyip, görevli arıların danslarını izleyerek hangi kaynağın daha bereketli olduğuna karar veren ve o kaynağa yönelen “stratejistler”.

3)Kaşif Arılar: Artık verim alınmayan kaynakları terk edip, tamamen yeni maceralara atılarak yeni kaynak keşfetmeye çalışan “kaşifler”.

Algoritmanın Kalbi: Dans, İş Birliği ve Keşif

Algoritmanın temel fazları aşağıdaki gibidir: Arılar kovan dışında çiçekleri ziyaret etmeye güneşin doğuşuyla başlar ve gün batımına kadar çalışmaları devam eder. Kovandan 8-10 km uzaktaki çiçeklere kadar gidebilen arıların araştırma sahası oldukça geniştir. 100 metreden daha uzaktaki çiçeklerle ilgili bilgiyi arkadaşlarıyla paylaşmak için güneşi referans alırlar. Gün batımına kadar aşağıda verilen temel adımları tekrar ederler. Görüldüğü gibi arıların çiçek arama, bulma, bal yapip getirme ve bilgi paylaşım süreçleri oldukça açık ve basit tekrar eden adımlardan oluşmaktadır.

Başlangıç Fazı (Gün Doğuşu)

Repeat

Görevli Arılar FazıGözcü Arılar Fazı

Kaşif Arılar Fazı

UNTIL (Gün Batımı)

Şekil 3. Petek Üzerinde Dans Eden ve İzleyen Arılar

İşte ABC algoritmasının 4 temel fazı:

1. Başlangıç Fazı (Initialization Phase)

Bu aşamada, popülasyon (çözüm kümesi) başlangıç çözümleri rastgele oluşturulur. Her bir “besin kaynağı”, problemin potansiyel bir çözümünü temsil eder. Besin kaynaklarının koordinatları belirlenir. Her kaynağın nektar miktarı (uygunluk değeri/fitness) hesaplanır.

2. Görevli Arılar Fazı (Employed Bees Phase)

Görevli arılar, hafızalarındaki besin kaynaklarına giderler ve bu kaynakların yakın çevresinde yeni (komşu) kaynaklar ararlar. Eğer yeni buldukları kaynağın nektar miktarı eskisinden daha iyiye, eskiyi unutup yeni kaynağı hafızaya alırlar (Gözlemci arılara haber vermek üzere). Bu aşama, mevcut çözümlerin iyileştirildiği “yerel arama” sürecidir.

3. Gözlemci Arılar Fazı (Onlooker Bees Phase)

Bu arılar kovanda bekler ve görevli arıların getirdiği çiçeklerle ilgili bilgileri danslardan alırlar.

Olasılıksal Seçim: Gözlemci arılar, nektar miktarı (kalitesi) yüksek olan kaynakları seçmeye daha meyillidirler. Kaliteli bir kaynak seçen gözlemci arı, o kaynağın çevresinde yine yeni bir çözüm üretir. Bu, daha kaliteli çözüm bölgelerinin daha fazla incelenmesini sağlar.

4. Kaşif Arılar Fazı (Scout Bees Phase)

Eğer bir besin kaynağı, belirli bir deneme sayısı (limit) boyunca geliştirilemiyorsa, o kaynak artık tükenmiş sayılır ve terk edilir. Bu kaynağın görevli arısı artık bir Kaşif Arı haline geçer. Kaşif arı, tamamen rastgele yeni bir zengin besin kaynağı bularak popülasyona dahil eder. Bu faz, algoritmanın yerel optimum noktalara sıkışmasını engeller ve “küresel arama” yapmasını sağlar.

3. YAPAY ZEKANIN ABC’Sİ ANITI

ABC Algoritması, daha önce belirtildiği gibi dünyada en yaygın kullanılan optimizasyon algoritmalarından yani yöntemlerinden biridir. **Cumhuriyetimizin 100. Yılı 2023** de Ülkemizin en prestijli bilim ödülleri olan **TÜBİTAK 100. Yıl Bilim Ödülü** ile **TÜBA Uluslararası Akademi Ödülünün** Birlikte Erciyes Üniversitesine, yani Kayseri’ye gelmesine vesile olduğu için 2024 yılında ABC algoritmasıyla ilgili bir anıtın yapılarak geliştirildiği ve dünyaya kanat açtığı yer olan Erciyes Üniversitesi Mühendislik Fakültesi bahçesine konulması kararlaştırıldı. Anıt doğal dünya ile soyut algoritma dünyası arasındaki geçişi simgelemektedir. Anıt da arıların uzak yerlerdeki çiçeklerle ilgili bilgi paylaşımı yaparken referans aldığı güneş ile kovan içerisinde petek üzerinde yaptıkları sallanma dansı gösterilmekte ve petek etrafında var olan akış şeması ise doğadan yapay zekaya geçişi temsil etmektedir. Anıtın yapılma gerekçelerini şu şekilde ifade edebiliriz:

- Küresel bir başarıyı ölümsüzleştirmek ve doğadan ilham alan bilimi onurlandırmak,
- Gelecek nesillere motivasyon kaynağı olmak amacıyla, öğrencilere şu mesajı vermek: **“Bu topraklarda, dünya literatürünü değiştirecek kadar güçlü algoritmalar üretilebilir.”**
- Akademik özgüveni aşılama ve araştırmacıları teşvik etmek,
- ERÜ’nün yapay zeka ve optimizasyon alanında dünyada tanınan bir merkez haline geldiğini, bu alandaki uzmanlığını ve “ABC Algoritması’nın doğduğu yer” olma kimliğini perçinlemek (**Akademik Markalaşma**).

Şekil 4. “Yapay Zekanın ABC’si” -2024

4. TOPLUMU İYİLEŞTİREN KANAT SESLERİ VE ABC’NİN GELECEĞİ

ABC Algoritması sadece akademik bir ürün değil; bugün dünyanın en karmaşık toplumsal ve endüstriyel problemlerini çözmek için kullanılıyor. İşte arıların problem çözmek için kanat çırdığı bazı toplumsal alanlar:

1. Şehir Planlama ve Trafik Kaosu: Büyükşehirlerin en büyük sancısı trafik. ABC algoritması, trafik ışıklarının sürelerini gerçek zamanlı yoğunluğa göre optimize ederek beklemeyi minimize eder. Toplu taşıma rotalarının en az yakıt ve en kısa sürede tamamlanması için «en tatlı» rotayı arılar bulabilir.

2. Enerji Tasarrufu ve Akıllı Şebekeler: Bir ülkenin elektrik ihtiyacı gün içinde sürekli değişir. Hangi santralin ne zaman devreye gireceği, enerjinin en az kayıpla nasıl dağıtılacağı problemleri, arı kolonisinin verimlilik esaslı çalışma prensibiyle çözülebilir ve bu da karbon ayak izini azaltır.

3. Afet Yönetimi ve Lojistik: Bir deprem veya doğal afet anında, sınırlı yardım malzemesinin binlerce noktaya en hızlı nasıl ulaştırılacağı hayati önem taşır. ABC algoritması, değişken yol koşullarını hesaba katarak en efektif yardım zincirini saniyeler içinde kurabilir.

4. Sağlık Hizmetlerinin Optimize Edilmesi: Bu yöntemle hastane ve acil servislerin konumları nüfus yoğunluğuna göre belirlenerek müdahale süreleri kısaltılır, gezici sağlık araçlarının rotaları en verimli şekilde planlanır ve kısıtlı personel ile tıbbi kaynaklar bekleme sürelerini minimize edecek şekilde dağıtılır. Sonuç olarak algoritma; ilaç tedarikinden kapasite yönetimine kadar tüm süreçlerde maliyeti düşürüp hızı artırarak, sağlık imkanlarının toplumun her kesimine daha adil ve sürdürülebilir bir şekilde ulaşmasını sağlayabilir.

ABC algoritması gelecekte, sadece bir “optimizasyon aracı” olmaktan çıkıp, kendi kendine öğrenebilen ve hibritleşen bir yapıya dönüşecektir. 2026 perspektifiyle baktığımızda, bu algoritmanın gelecekteki konumu şu şekilde özetlenebilir:

• Derin Öğrenme ve Yapay Zeka ile Hibritleşme: ABC

algoritması, doğası gereği “küresel çözüm arama” (kaşif arılar)

konusunda çok başarılıdır. Gelecekte, derin öğrenme modellerinin (özellikle devasa sinir ağlarının) en uygun hiper parametre ağırlıklarını bulmak için ABC

tabanlı yaklaşımlar kullanılacaktır. Yani, bir yapay zekanın mimarisini diğer bir yapay zeka optimizasyon algoritması tasarlayacaktır.

• Kuantum ABC (Quantum-Inspired ABC): Kuantum bilgisayarların yaygınlaşmasıyla birlikte, arıların besin arama davranışları kuantum bitleri üzerinden modellenecek. Bu, klasik bilgisayarlarda çok uzun sürecek olan ilaç tasarımı veya lojistik rotalama gibi «NP-Hard» problemlerin, kuantum tabanlı bir arı kolonisiyle dakikalar içinde çözülmesi anlamına geliyor.

• Yeşil Algoritmalar ve Enerji Verimliliği: Gelecekte yazılımların sadece “hızlı” olması yetmeyecek, aynı zamanda “düşük karbon ayak izine” sahip olması gerekecek. ABC algoritması, diğer sürü zekası algoritmalarına (örneğin Parçacık Sürü Optimizasyonu - PSO) göre daha az parametreyle yüksek başarı sağladığı için, düşük enerji tüketen donanımlarda (edge computing) favori seçim haline gelecek.

• Savunma Sanayii Uygulamaları: ABC algoritması, savunma sanayiinde özellikle karmaşık kararların saniyeler içinde alınması gereken dinamik operasyon sahalarında bir “akıl küpü” görevi görecektir. Bu algoritmanın en temel uygulaması, hedef tahsisidir (weapon-target assignment); yani hangi füzenin veya İHA’nın, hangi düşman hedefine, hangi rotayı izleyerek saldıracağını en az kaynak harcayarak (yakıt, mühimmat, zaman) hesaplanmasıdır. Arıların “en verimli besin kaynağını bulma” mantığı, savunma sistemlerinde “en kritik tehdidi en az maliyetle etkisiz hale getirme” stratejisine dönüşür. ■

1) <https://abc.erciyes.edu.tr/>

2) http://www.scholarpedia.org/article/Artificial_bee_colony_algorithm

3) Gemini

ANADOLU'NUN KUCAKLAYICI ŞEHİRİ

M. YUSUF ÇALIŞAN

ayat her insan için kutsaldır. Bu kutsiyetin temeli ruhumuza Rabbimizin ruhundan üflenmiş olmasına bağlıyorum. Hayatlarımızı sevmeli, irademizi iyi bir insan ve Müslüman olarak yaşamak üzere terbiye etmeliyiz. Yaşamı kıymetli kılan unsurlardan biri de muhakkak çevremizdeki insanlardır. Bunların başında gelenler annemiz, babamız, kardeşlerimiz, eşimiz, çocuklarımız ve dostlarımız gibi nimetlerdir. Bu nimetler hayatı yaşanılabilir kılar, mutluluğumuzu paylaşır, zor anlarımızı kolaylaştırır, varlıklarıyla ikram olurlar. Bazı cemiyetlere, vakıflara, topluluklara aidiyetler kendimizi bulmamıza ve faydalı yollara yönlendirmemize vesile olurlar. Kaderimizde tayin edilmiş mekanlarda bu insanlarla ve topluluklarla kurduğumuz hayat, dünya sahnesinde gerçekleştirdiğimiz bir tiyatral gösteri gibidir. Bu gösteriyi mutlu sonla bitirebilmemiz için verilmiş olan cüz-i irademizi en iyi şekilde kullanmak, güzel anılacak işler yapmak hepimizin çaba göstermesi gereken bir amaç olmalıdır.

F.: Abdullah KOÇ

Kültürümüzün bir parçası olmasa da Napolyon Bonapart'a atfedilen çok sevdiğim bir söz vardır; "Dünya tek bir ülke olsa başkenti İstanbul olurdu." Bu hayata gözlerini dünyanın başkenti İstanbul'da açmış bir kul olarak dünyanın bu harika kentten ibaret olduğu düşünce-

siyle yaşadım hep. Çocukluğum Çamlıca Tepesinin yokuşlarında, gençliğim Üsküdar sahillerinde, Fatih'in tarihi mekanlarında, ticaretin kalbi Kapalıçarşı'da geçti. Lise çağымda Milli Türk Talebe Birliğı ile tanıştım, üniversite zamanымda Birlik Vakfı'nın bursiyeri oldum. Bu

çatılar altında birçok insan tanıdım. Bir tabirle 72 milletten insanı bir arada görebileceğim harika bir 25 yıl geçirdim bu şahane şehirde. Tüm ailem, dostluklarım, arkadaşlıklarım ve hatta düşmanlıklarım burada var oldu. Ait hissettiğim, tüm esnafını tanıdığım, desteğe

muhtaç komşularını bildiğim, unuttuğum anahtarım nedeniyle kapıda kalınca hangi komşunun kapısını çalacağımı güvensizlikten değil bolluktan şaşırdığım bu şehri 25 yaşımdayken terk etmem gerekti. Bu büyük metropolü geride bırakıp soğuk bir kış günü arada bir muhtelif mevsimlerde ziyaret ettiğim ama hiç hâkim olmadığım memleketim Kayseri'ye geldim.

25 yaşında bir genç için tüm ailesini geride bırakıp memleketi olsa bile hiç bilmediği bir şehre göç etmek insanın en büyük dünya sürgünlerinden biri olsa gerek diye düşünüyorum. Kusur, gören gözdedir derdi kıymetli bir dostum. Bahsettiğim sürgün hissinden dolayı bu şehir bana onda on kusurlu geliyordu. Boğuluyordum. Gördüğüm her şey bana eksik, her şey kusurlu görünüyordu. Güneş yeterince parlak doğmuyor günün sonunda ufka değil bana batıyor, bulutlar gerektiğinde yumuşak görünmüyor ve geniş bozkır bile dikenli dar bir patika gibi görünüyordu gözümde. Hele tüm bu boşluk hissinin ortasına çakılmış bir kazık gibi görünen Erciyes Dağını kendime tarif bile edemiyordum. Zaman geçti önce evlendim. Yoldaşım hayatıma girdikten sonra önce güneş daha bir sarı göründü. Yalnızlığın sisi bir miktar açıldı. Bu rahatsız edici şehir bir miktar sempatik bir hale büründü gözümde. Ancak eşimin de bu şehirde gurbetçi oluşu bizim yine bu şehre karşı olan tutumumuzun olumsuz bir noktada kalmasına sebep oldu. Farkına varamadığımız en büyük derdimiz yalnızlığımıza

olan kinimizi Anadolu'nun kadim şehri, Anadolu Selçuklu Devletinin başkenti, Türk ulusunun büyük devleti Osmanlı'nın en iyi mimarı Koca Sinan'ın memleketi, Mevlâna Celaleddin'in üstadı Seyyid Burhaneddin Hazretlerinin ikameti olan bu şehre döküyorduk. Bu yalnızlık gözlerimize bir perde çekiyor, bu şehrin yaşanabilirliğini, ferahlığını, rahatlığını ve konforunu görmemizi engelliyordu. Özellikle İstanbul keşmekeşinden sonra aslında Kayseri'nin konforu bariz bir rahatlık olmasına rağmen bu yalnızlık hissi en lezzetli yemekleri yavanlaştırıyor, en güzel kelimeleri sığlaştırıyor, en güzel manzaraları çirkinleştiriyordu. Nimet demiştim ya hani başta çevremizdeki insanlar için, gerçekten öyle. Hayatı kıymetli kılan, çekilebilir yapan güzel insanlarmış gerçekten. Biz 5 yılı devirdik Kayseri'de. Biz olarak herhangi birinin oğlu, kızı, yeğeni, torunu olarak değil eşim ve ben, biz olarak tanındığımız bir benlikle kurduğumuz ilişkiler ağının ortasında İstanbul'un bana ve eşime sunduğu yaşamdan çok daha komple bir hayat sürüyoruz Kayseri'de. *Kendi köklerimizi bu bozkırda yeniden salarken, geçmişin mirasını da heybemizde taşıyoruz.* Şehirleri şehir yapan içindeki tarihi eserler, mimari yapılar, camiler, caddeler, binalar ya da ortasından geçen koca bir boğaz değilmiş. Bir şehrin güzelliğini gösteren bir yudum suyu paylaşp ferahlık bulduğum, 40 yıllık hatıra gebe bir fincan kahve içebildiğin, yeri geldiğinde cebinde kalan son paranla aldığın bir simidi paylaştığın yeri geldiğinde

ise en mükellef sofralarda birlikte bulunduğu dostlarmış. O dostlar, öyle bir hale getiriyor ki: çıplak bozkırın ortasında kıraç bir şekilde tek başına yükselen azametli Erciyes'i; iki kıtayı fütursuzca ayıran, kıyıları renk cümbüşü ağaçlarla dolu olup, gökyüzü ne giyerse kendisi de o giysisini giyen ve çoğunlukla masmavi akan boğaza tercih ettiriyor insanı. Bu nimetleri bulmanın en kestirme yöntemlerinden biri de aidiyet duyduğumuz cemiyetler oluyor. Bir kimlik belirlemiş, çizgisini çizmiş, yolunu göstermiş olan bu cemiyetler ortak yolu paylaşmak isteyen güzel insanların en güzel buluşma noktası oluyor. *Bu aidiyet duyduğunuz kalbinde, yıllardır milletimizin değerlerini sessiz bir vakarla göğsünde taşıyan Birlik Vakfı'nın payı yadsınamaz.* Hangi şehirde olduğunuzun bir önemi olmaksızın, kapısından girdiğiniz an o mekânı yaşadığınız şehre dönüştüren güzel insanları bulma merkezi olma lüksünü bizlere sunuyor bu vakıf. Bozkırın Tezenesi Neşet Ertaş'ın söylediği "Kalpten kalbe bir yol vardır, görülmez" sözleri bu cemiyetin parçası olan her insanın diğer kardeşleriyle arasında oluşan bağın en güzel tanımıdır aslında. Velhasıl kelimeler mekanları anlamlı kılan yalnızca orada yaşanmışlıklar değil aynı zamanda yaşanabilme ihtimali olan anlardır da zannımca. Bu anları yaşayabilecek insanları biriktirmek bana ve eşime nasip oldu, cümlemize nasip olsun. Güzel hizmetler yapan tüm vakıf erlerine selam olsun. ■

BOLLUK İÇİNDE YOKLUK: HOŞNUTSUZLUK ÇAĞI'NIN İKTİSADİ ANATOMİSİ

PROF. DR. RECEP ULUCAK

iş başına düşen gelir artıyor, teknoloji hayatı kolaylaştırıyor, bilgiye erişim neredeyse sınırsız. Buna rağmen insanlar geleceğe daha kaygılı, kurumlara daha güvensiz ve kendi hayatlarından daha az memnun. Bu çelişki, giderek daha fazla “hoşnutsuzluk çağı” olarak tanımlanan yeni bir döneme işaret etmektedir.

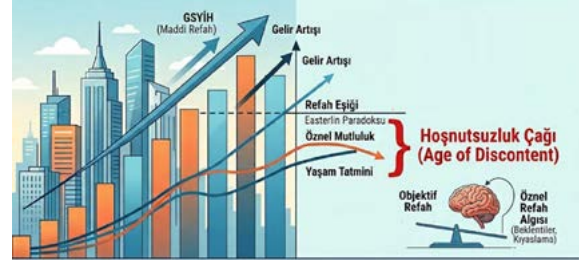
The Age of Discontent, Hoşnutsuzluk veya Tatminsizlik Çağı kavramı son yıllarda tüm dünyada fazlaca konuşulan ve gelişmiş/gelişmekte olan tüm ekonomilerin karşı karşıya olduğu önemli bir soruna dikkat çekmek için kullanılmaktadır.

İktisat bilimi bu sorunun ele alınmasında önemli bir yere sahiptir. Çünkü, iktisat biliminin temel amacı, sınırlı kaynakların etkin dağılımı yoluyla hem bireylerin faydasını/mutluluğunu hem de toplumsal refahı maksimize etmektir. Tarihsel süreçte bu refah; artan

kişi başına düşen gelir, tüketim olanaklarının çeşitlenmesi ve yaşam süresinin uzaması gibi yaşam kalitesinin iyileşmesine referans olabilecek göstergelerle ölçülmüştür. Ancak günümüzde bu tür göstergelerin yüksek seviyelere ulaşmış olmasına rağmen hoşnutsuzluğun ve tatminsizliğin daha çok konuşulduğu bir süreçten geçmekteyiz.

İnsanların imkanlar arttıkça geçmişe duyduğu özlem ve «eskiden daha mutluyduk» ifadesi de böyle bir sürecin tezahürüdür. İmkanların artmasına rağmen hoşnutsuzluğun da artması aslında iktisat literatüründe eskiden beri dikkat çekilen ancak günümüzde daha iyi anlaşılan bir konu olarak karşımıza çıkıyor. James Duesenberry tarafından geliştirilen Nisbi Gelir Hipotezi (Relative Income Hypothesis, 1947) iktisat literatüründe bu konuyu ışık tutmaktadır. Duesenberry'ye göre, bir bireyin refah hissi, mutlak gelirinden ziyade toplumun geri kalanına göre sahip olduğu “*nisbi*” konumuna bağlıdır. Yani, bireyin öznel refahı, mutlak gelir düzeyinden ziyade, gelir dağılımı içindeki göreceli konumu ve sosyal karşılaştırmalar tarafından belirlenir. Örneğin, bir birey 50.000 TL gelir elde ederken çevresindeki insanların ortalama geliri 30.000 TL ise, kendisini görece avantajlı bir konumda değerlendirir ve bu durum daha yüksek bir tatmin düzeyi sağlar. Buna karşılık, kendisinin geliri 50.000 TL iken eğer çevresindeki bireylerin geliri 100.000 TL civarındaysa, bu kez kendisini göreceli olarak geride hisseder ve öznel refahı azalabilir. Bu bakımdan insanlar, “ne kadar kazandıklarıyla” değil “başkalarına göre nerede olduklarıyla” mutlu olurlar. Dolayısıyla, aynı gelir farklı ortamlarda farklı mutluluk hissettirir. Yani, refah algısı “*sosyal aynaya*” bağlıdır. Bu yüzden insanlar komşularına veya referans aldıkları gruba göre tüketir ve daha fazla harcama baskısı oluşur. Ayrıca, böyle bir ortamda gelir artsa bile mutluluk artmayabilir. Çünkü,

herkes birlikte zenginleşirse göreceli sıralama değişmez veya referans alınan grubun standartları daha ileri bir düzeyde olabilir.

Eskiden dijital mecraların yokluğu, bireyin referans grubunu kendi yakın çevresiyle, komşularıyla sınırlı tutarken; bugün algoritmalar bu grubu «ulaşılabilir küresel elitler» ve «kurgulanmış dijital lüks yaşamlar» olarak güncellemiştir. Filtrelenmiş hayatlar, seçilmiş anlar ve algoritmalar tarafından öne çıkarılan başarı hikâyeleri, bireyin kendi yaşamını olduğundan daha değersiz algılamasına yol açıyor. Böylece, imkanlar artsa bile tatmin duygusu azalıyor.

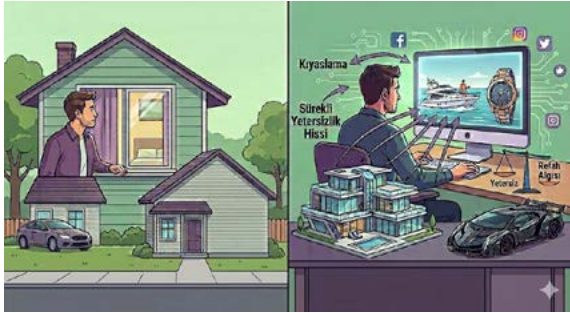
Bu durum, bireyin sahip olduğu imkanlar artsa dahi, kendisini sürekli olarak “geride kalmış” hissetmesine yol açan bir “*Göreceli Mahrumiyet/Yoksunluk*” sarmalı yaratmaktadır. Richard Easterlin (1974) tarafından ortaya konan tez de bu durumu destekler. Easterlin Paradoksu olarak bilinen bu fenomene göre; kişi başına düşen gelir artsa bile, belirli bir refah eşiğinden sonra mutluluk düzeyi bu artışla aynı ivmede yükselmez. Temel ihtiyaçların ötesindeki mutlak gelir artışı, yaşam tatmini üzerinde beklenen etkiyi yaratmakta yetersiz kalmaktadır; zira dijital mecraların körüklediği ‘statü yarışı’ ve ‘sürekli kıyaslama’ döngüsü, bireysel kazanımları “toplumsal bir yerinde sayma” haline dönüştürerek toplam faydayı sönmölemektedir.^{1,2,3} Bu süreç aynı zamanda iktisadın en temel ilkelerinden

1 Dolan, P., & Lordan, G. (2021). Climbing up ladders and sliding down snakes: an empirical assessment of the effect of social mobility on subjective wellbeing. *Review of Economics of the Household*, 19(4), 1023-1045. <https://doi.org/10.1007/s11150-020-09487-x>

2 Di Tella, R., Haiksen-De New, J., & MacCulloch, R. (2010). Happiness adaptation to income and to status in an individual panel. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 76(3), 834-852. <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2010.09.016>

3 Stelzner, M. (2022). Growth, Consumption, and Happiness: Modeling the Easterlin Paradox: M. Stelzner et al. *Journal of Happiness Studies*, 23(2), 377-389. <https://doi.org/10.1007/s10902-021-00402-4>

biri olan Azalan Marjinal Fayda Kanunu ile doğrudan ilişkilidir. Bu kanuna göre, tüketilen her ilave birim malın sağladığı ek tatmin/fayda azalır. Günümüzün hiper-dijital toplumunda, bilgiye, eğlenceye ve tüketime erişimin aşırı kolaylaşması, bu deneyimlerin sağladığı marjinal faydayı hızla doyma noktasına ulaştırmıştır. Eskiden büyük bir çabayla ulaşılan bir kitap veya bir seyahat çok yüksek bir marjinal fayda sağlarken; bugün her şeyin saniyeler içinde ulaşılabilir olması, deneyimin “değer” algısını zihinlerde erozyona uğratmıştır. Bir zamanlar büyük çabayla elde edilen şeylerin bugün saniyeler içinde ulaşılabilir hale gelmesi tatmin düzeyinin de hızla tükenmesine neden olmuştur. Modern dünyanın saniyeler içinde sunduğu imkanlar, aslında ‘bolluk paradoksu’ yaratmakta ve Easterlin’in de güncel bir çalışmada belirttiği gibi, artan imkanların yükselen beklentiler altında ezildiği bir durum ortaya çıkmaktadır.⁴

Hoşnutsuzluk çağı için, marjinal faydanın doyma noktasına ulaştığı, ancak dijital mecraların bu doymu Nisbi Gelir Hipotezi ve Easterlin Paradoksu’nun öngördüğü «sürekli kıyaslanma» ve “görelî yoksunluk” yoluyla bir yetersizlik hissine dönüştürdüğü yapısal bir tatminsizlik durumu da denilebilir. Bu durumda karşı karşıya olunan sorun sadece ekonomik değil bir “algı ve beklenti yönetimi krizi” olarak ortaya çıkmaktadır: Böyle bir

sorun alanında da çok zengin iş insanlarının bile “arzu ettiğime kıyasla geçinemiyorum” gibi ifadelerine tanık olmak mümkündür.

Böyle bir ortamda yaşanacak en büyük tahribatlardan birisi de bireysel tercihlerden ziyade beşerî sermayenin maruz kaldığı bilişsel bariyerlerdir. Ekonomik büyüme modellerinde beşerî sermaye (nitelikli işgücü) eğitime gelişir; ancak bugün «Shorts» ve «Reels» tipi içeriklerin yarattığı sürekli dopamin uyarımı, beynin derin odaklanma yetisini yapısal olarak zorlamaktadır. Genç nesillerin «isteksizliği» olarak yorumlanan bu durum, aslında dijital dünyanın sunduğu anlık haz mekanizmaları ile gerçek hayatın gerektirdiği sabır ve emek isteyen süreçler arasındaki uyumsuzluktan kaynaklanmaktadır. Bu bilişsel erozyon, dünyanın en önemli bilimsel dergilerinden birisi olan “Psychological Bulletin” dergisinde Nguyen ve çalışma arkadaşlarının 2025 yılında yayımladığı kapsamlı bir meta-analiz çalışmasıyla⁵ da teyit edilmiştir. Buna göre, beyin, sürekli maruz kaldığı yüksek uyarana alışırken, okuma veya karmaşık problem çözme gibi daha yavaş ve çaba gerektiren derin öğrenme süreçlerine karşı duyarsızlaşmaktadır. Sonuç, beşerî sermayenin en temel unsuru olan ‘zihinsel dayanıklılığın’ dijital bir doyumsuzluk sarmalı içinde erimesidir.

4 Easterlin, R. A. (2023). Why does happiness respond differently to an increase vs. decrease in income?. Journal of Economic Behavior & Organization, 209, 200-204. <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2023.03.005>

5 Nguyen, L., Walters, J., Paul, S., Monreal Ijurco, S., Rainey, G. E., Parekh, N., ... & Darrah, M. (2025). Feeds, feelings, and focus: A systematic review and meta-analysis examining the cognitive and mental health correlates of short-form video use. Psychological bulletin, 151(9), 1125. <https://psycnet.apa.org/fulltext/2026-89350-001.html>

Dijital dünyanın hızı bireylerin verimli çalışma imkanlarını dijital dikkat dağınıklığı yoluyla kısıtlamıştır. Emek-refah (emek olmadan yemek olmaz) ilişkisinin zihinlerde kopması, bir “beklenti uyumsuzluğu” sorununu ortaya çıkarmıştır. Sosyal medya aracılığıyla sunulan “influencer ekonomisi”, başarının sadece “anlık bir parlama” ile elde edilebileceği illüzyonunu yayarak, geleneksel kariyer yollarının rasyonelliğini sorgulatmaktadır. Bu durum gençleri sadece tembelliğe itmekte, aynı zamanda onları ulaşılamayacak kadar yüksek arzular ile mevcut piyasa gerçekleri arasında sıkıştırarak bir “motivasyonel felce” sürüklemektedir. Bireysel çaba ile dijital dünyada standart olarak sunulan hayat arasındaki uçurumun devasılığı, bireyde bir “geride kalmışlık” ve “göreceli yoksunluk” anksiyetesi yaratmakta ve sistemden pasif olarak çekilme sonucunu doğurmaktadır. Bilimsel çalışmalar da zaten sosyal medya platformlarında sergilenen gösterişçi tüketim ve materyalist ideallere maruz kalmanın, özellikle genç yetişkinler arasında haset, tatminsizlik ve depresyon semptomlarını artırdığını kanıtlamaktadır.⁶

Dijital mecraların bireysel refah üzerindeki bu tahrip edici etkisi sadece teorik bir varsayım değil, güncel ve kapsamlı ampirik verilerle de kanıtlanmaktadır. Stanford Üniversitesi araştırmacıları tarafından yürütülen ve saygın NBER (National Bureau of Economic Research) platformunda 2025 yılında yayımlanan devasa ölçekli bir saha deneyi⁷, bu hoşnutsuzluk sarmalının dijital kökenlerini açıkça ortaya koymaktadır. Yaklaşık 35 bin kullanıcının katılımıyla gerçekleştirilen bu araştırma, sosyal medya platformlarını (Facebook ve Instagram) donduran bireylerin mutluluk düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir artış, depresyon ve anksiyete seviyelerinde ise net bir düşüş yaşandığını saptamıştır. Çalışmanın en çarpıcı bulgularından biri, sosyal medyadan uzaklaşmanın yarattığı bu duygusal iyileşmenin, bireylerin dijital dünyada maruz kaldığı ‘olumsuz sosyal karşılaştırmaların’ ve ‘statü yarışının’ kesilmesinden kaynaklanıyor olmasıdır. Özellikle Instagram’ın genç kadınlar üzerindeki baskıcı etkisi ve Facebook’un yarattığı bilişsel yük, bu mecraların sunduğu ‘yapay refah’ illüzyonunun, aslında bireysel tatmini nasıl sönümlediğini ve ‘Hoşnutsuzluk Çağı’nı nasıl beslediğini bilimsel bir kesinlikle teyit etmektedir.

6 Bortolotti, A., Di Berardino, C., & Palumbo, R. (2026). Living Well or Spending More? A 25-Year Review of Income, Consumption, and Life Satisfaction. *Journal of Happiness Studies*, 27(1), 15. <https://doi.org/10.1007/s10902-026-01006-6>

7 Allcott, H., Gentzkow, M., Wittenbrink, B., Cisneros, J. C., Crespo-Tenorio, A., Dimmery, D., ... & Tucker, J. A. (2025). The Effect of deactivating Facebook and Instagram on users’ emotional state (No. w33697). National Bureau of Economic Research. <https://siepr.stanford.edu/publications/working-paper/effect-deactivating-facebook-and-instagram-users-emotional-state>

Dünya Ekonomik Forumu'nun (WEF) 2026 Küresel Riskler Raporu, bu durumu dijital riskler kategorisinde özellikle yanlış bilgi ve dezenformasyon yoluyla toplumsal riskleri tetikleyen bir sistem olarak ele almaktadır. Bu risklerin en yıkıcı olanı, algoritmaların yarattığı “Yankı Odaları” fenomenidir. Yankı odaları, bireyi sadece kendi mevcut inançlarını, öfkelerini ve hayal kırıklıklarını onaylayan içeriklerle çevreleyerek rasyonel bilgi akışını keser. Birey, dijital dünyada ulaşamayan lüksleri izleyerek duyduğu hoşnutsuzluğu bir yankı odasına taşıdığı anda, algoritma ona bu mutsuzluğunu besleyecek daha fazla dezenformasyon ve kıyaslama sunar. Bu durum, bireyin içinde bulunduğu tatminsizlik halini kolektif bir öfkeye dönüştürür ve onu gerçek dünyadaki gelişim fırsatlarından kopararak sanal bir illüzyonun içine hapseder. Yankı odaları, toplumsal uzlaşmayı imkânsız kıldığı gibi, bireyin kendi hayatı üzerindeki kontrol duygusunu da zayıflatmaktadır. Elbette dijitalleşme sadece sorun üretmiyor. Bilgiye erişimi artırıyor, fırsatları genişletiyor ve verimliliği artırıyor. Ancak aynı zamanda beklentileri de kontrolsüz biçimde yükseltiyor. İşte asıl problem burada başlıyor:

İmkanlar artarken beklentiler daha hızlı artıyor. Bu fark büyüdükçe, bireyler kendilerini sistemin gerisinde kalmış hissediyor. Bu da motivasyon kaybına, güvensizliğe ve toplumsal hoşnutsuzluğa yol açıyor.

Bugün karşı karşıya olduğumuz sorun, refahın yetersizliği değil; refahın nasıl algılandığıdır. Ekonomik büyüme tek başına bu sorunu çözemez. Çünkü mesele artık sadece neye sahip olduğumuz değil, kendimizi nerede konumlandığımızdır. Aynı zamanda mevcut üretim ve tüketim yapısının en önemli nedeni olan iklimsel tehditlere karşı bir çözüm paradigması sunan yeni ekonomi yaklaşımları olan, *Sürdürülebilir Kalkınma*, *Döngüsel Ekonomi* ve *Ekolojik İktisat* yaklaşımlarının “yetinme/kanaat” prensibi de bu konuda son derece önem arz ediyor. Bu ilke, gerçek ihtiyaçlar doğrultusunda hem tatminsizliği dizginleme hem de doğayı korumayı ve kaynak israfını önlemeyi amaçlıyor. Dolayısıyla, hoşnutsuzluk çağından çıkışın yolu, daha fazla üretmekten çok, beklentileri, karşılaştırmaları, dijital maruziyeti yeniden düşünmek ve yeni ekonomi yaklaşımlarının temel prensiplerinden birisi olan yetinme/kanaat ilkesini özümsemekten geçiyor. ■

Söyleşi

BEKİR YILDIZ İLE SÖYLEŞİ

Efendim, adettendir, söyleşilere genellikle “Sizi tanıyalım” diye başlanır; ancak sizin yarım asırlık mühendislik, siyaset ve cemiyet hayatınız zaten herkesin malumu. Aslında birazda madalyonun diğer yüzünü merak ediyoruz. İş ve siyaset dünyasındaki başarılarınızın ötesinde, kendi iç dünyanızda Bekir Yıldız’ı nasıl tanımlarsınız?

Aslında 1951 yılında Kayseri Bozatlıpaşa Mahallesi’nde başlayan, Devlet Demiryolları’nda işçi olan babasını henüz kundaktayken kaybetmiş bir yetimin hikâyesidir bu. Eğitim hayatımı Kayseri’nin köklü okullarında tamamlayıp İstanbul’da edebiyat fakültesinden mühendisliğe uzanan bir yol kat ettim. Ancak beni ben yapan asıl mesele, çocukluğumdan itibaren kaderin beni hep cemiyetin tam merkezine, özellikle de benden yaşça büyük insanların yanına yerleştirmiş olmasıdır. Kendi yaşlıtlarımın yanı sıra mahallenin bakkalından tutunda, müezzinine, fırıncısına ya da imamına kadar her yaştan insanıyla herkesin dertleştiği, problemini paylaştığı biri oldum. Zihin dünyam ve karakterim, insanların sorunlarına sadece kulak vermekle değil, o sorunlara çözüm aramak ve paylaşmakla şekillendi. Dolayısıyla Bekir Yıldız’ı tanımlayan en temel unsur; daha çocuk yaşlarda başlayan bu “yardımcı

Dönemin İBB Başkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Gerede’de

olma” hasleti ve hayatı boyunca cemiyetle iç içe, omuz omuza olma halidir.

Babanızı henüz siz çok küçük bir çocukken, hayatı tanımaya bile fırsat bulamadan kaybettiğinizi biliyoruz. Babanızdan size kalan ve hayatınızda rehber edindiğiniz, işinizi kolaylaştıran maddi ya da manevi bir miras oldu mu?

Fakir bir aileydik; babamdan geriye ne bir mal mülk ne de bir eşya kaldı. Ancak rahmetli babamdan, 32 yaşında vefat ettiğinde bana öyle bir defter kaldı ki, bugün dünyanın tamamını verseler o defterin tek bir yaprağına değişmem. Babamdan geriye kalan tek eşya olan bu defter, benim için sadece bir bilgi kaynağı değil, ruhsal kimliğimi inşa

eden bir “dip etki”dir. Kur’an öğretiminin ve dini metinlerin baskı altında olduğu bir dönemde; babamın Devlet Demiryolları’ndaki mesai arkadaşı bir Cerrahi dervişinden gizli gizli not ederek tuttuğu bu defter, 1950’li yılların kurak ikliminde Yunus Emre’nin şiirlerini ve temel İslam esaslarını bana taşımıştır. Defterde yer alan 32 farza ilaveten vurgulanan “Emr-i bi’l-ma’ruf ve nehy-i ani’l-münker” (iyiliği teşvik etmek ve kötülükten sakındırmak) düsturu, benim hayat felsefemi belirlemiş; beni kendi dertlerimden ziyade başkalarının problemleriyle hemhal olan, “başkaları için yaşayan” bir kul haline getirmiştir. Yani diğergâm olmayı öğretmiştir. Maddi hiçbir karşılığı olmayan bu defter, babamın zor şartlarda koruduğu o manevi ışığı bana ulaştıran en kıymetli hazinemdir.

Günümüz Kayseri’si ile çocukluğunuzdaki Kayseri’yi baktığınızda, O dönemin toplumsal dokusunu da düşünerek, bugünün tabiri ile daha modern gördüğümüz Kayseri’siyle kıyaslar mısınız?

Bizim çocukluğumuzda mahalle, insanın sadece evi değil, sığınacağı en büyük kalesiydi. Kayseri o zamanlar avuç içi kadardı ama gönüller dünyalar kadar genişti. Şimdiki gibi “ben” değil, “biz” vardı.

Bakın, mahalleli olmak demek, bir evin kadını hastalandığında o evin bulaşığından çamaşırına, yemeğinden çocuğuna kadar her şeyin komşularca sessizce bölüşülmesi demektir. Hiç kimse “yardım edeyim mi?” diye sormazdı, çünkü sormak yabancılıktı; doğrudan işin ucundan tutulurdu. Bu, bir kâğıt üzerinde yazılı olmayan ama herkesin ruhuna kazınmış bir fiili dayanışma haliydi.

Daha da önemlisi, mahalle bir “terbiye ocağı” idi. Mahallenin sarhoşu bile hata yaptığına mahcup olur, sabah ceketinin önünü ilikleyerek, duvar dibinden süzülerek çıkardı mahalleden. Çünkü o mahallede sadece binalar değil, haysiyet ve merhamet de yan yanaydı. Komşular, o kişinin hatasını yüzüne vurmak yerine, eşine “Geçer kızım, sabret, düzelir” diyerek yuva kurtarırlardı. Dedikodu için değil, bir yuva daha güzel kurulsun, bir genç daha doğru yetişsin diye gözlem yapıldı.

Biz 13 yaşında çocuklar olarak, mahallenin namusunu ve huzurunu korumayı kendimize görev bildirdik. Bir yabancı sokaktan üçüncü kez geçtiğinde, karşısına dikilecek kadar gözü kara ve sorumlu yetişmiştik. Odun taşınacaksa ısıklık çalınır, yedi sekiz çocuk anında orada biterdi. İşte bu iklim bizi biz yaptı. Bugün dünyaya, ülkeye veya cemiyete bakarken hâlâ o mahalle terbiyesinin; yani ekmeği, derdi ve varlığı bölüşme ahlakının penceresinden bakıyorum. Mümince ve insanca olanın özü, o dar sokaklardaki geniş yüreklilikte saklıydı.

Efendim, çocuklar, gençler sokağa çıkmaz oldular; özellikle sosyal medya ve yapay zekanın gençleri cemiyetten kopardığını görüyoruz. Ayrıca genç kuşaklarda gözlemlenen “erdem eksikliği” konusu en

büyük problemlerimizden, geçmişin o meşhur “Adab-ı Muaşeret” kültürü ile bugünü nasıl görüyorsunuz?

Mesele sadece bir ders kitabının müfredattan kalkması değil, hayatın içindeki o “incelik okulunun” tatil edilmesidir. Eskiden sokak bir öğretmendi; imeceyle, komşu yardımıyla, bir büyüğün ayakkabısını çevirmekle öğrenilen o edep, bugün yerini sosyal medyanın sahte ısıltısına bıraktı. Sosyal medya, insanı hiçbir emek ve gayret sarf etmeden “her şeyi biliyorum” zannına düşüren, kalabalıklar içinde yapayalnız bırakan bir virüs gibi. Tıpkı bir stadyum dolusu insanın maç bitince birbirine yabancılaşması gibi, dijital dünya da bizi köksüz ve vasıfsız bir yalnızlığa itiyor. Bu kuşatmayı kırmanın yolu, eğitimi sadece mekanik bilgilerden ibaret görmekten geçiyor. Akademik dersten önce tabiata hürmeti, çay ikramındaki muhabbeti ve insan ilişkilerindeki nezaketi, yani “yaşamın adabını” merkeze almalıyız. Camiiden okula kadar her müesseseyi bir “yaşam merkezi” haline getirip, o kadim “iyiliği teşvik, kötülüğü men” ilkesini yeniden ihya etmeliyiz. Şer kapısını kapatmanın tek yolu, iyiliği bir “istilah” olmaktan çıkarıp yeniden sokağın ve ailenin yaşayan bir parçası yapabilmekten geçer.

Geçmişin zorlu şartlarında (60’lı, 70’li yıllar) büyük bir fikri heyecan varken, bugün imkânların artmasına rağmen neden “yeryüzü insanına yön verecek” çapta bir üretim veya bilimsel atılım gerçekleştiremiyoruz?

Bu durumun temel sebebi, eğitim ve adalet sistemimizin kendi köklerimizden kopartılıp Batı’nın “döküntüleri” üzerine inşa edilmiş olmasıdır. Bizim yaşadığımız mağlubiyet sadece askeri veya siyasi bir yenilgi değil; kendi kültürüne yabancılaşan, hatta annesini-babasını zihninde düşman ilan eden bir “mankurtlaşma” hikâyesidir. Kendi bin yıllık lisanıyla bağı koparılan bir nesil, zihni bir zemin bulamadığı için özgün bir şey üretemez hale gelmiştir. O kadar enteresan ki; sekiz yıl boyunca İngilizce dersi görüp tek kelime konuşamayan bir eğitim modelinden bahsediyoruz. Bu sistem, adeta bir şey üretilmesin, bir şey öğrenilmesin diye kurgulanmış bir “meşguliyet” mekanizmasıdır. Vecihi Hürkuşların, Nuri Demirağların önünü baltalarla kesen o zihniyetle tam olarak hesaplaşmadan; sadece teknolojiyle

değil, ruhu ve lisaniyla da bu topraklara ait bir “diriliş” gerçekleştirmeden dünya çapında ses getirmemiz, bir numara olmamız çok zor.

Efendim, belediyeler olsun vakıflar olsun birçok organizasyonlar gerçekleştiriyor. Lakin gençlerin organizasyonlara ve kültürel söyleşilere katılımı noktasında bir “isteksizlik” görünüyor. Sizce bu durumun temelinde yatan sebep internet kullanım çılgınlığı mı, yoksa farklı, daha derin bir metodolojik eksiklik mi?

Meseleyi sadece teknolojiye indirgemek işin kolayına kaçmak olur. Her şeyden önce bu bir metot meselesidir ve süreç ailede başlar. Biz aileler olarak çocuklarımızı koruma içgüdüsüyle adeta onlara “köle” haline geldik; sorumluluk almalarına izin vermiyoruz. Bir çocuğun bakkala gidip alışveriş yapması gibi en basit insani yükümlülükler bile elinden alındığında, çocuk hayattan kopuyor. Gençleri sosyal medyanın pasifliğinden çekip almanın yolu, baba-nın sıcaklığını hissettirerek onları hayatın içine; çarşıya, pazara, spor alanlarına “sorumluluk yükleyerek” dâhil etmektir. Onları “normalleştirdiğimizde”, sosyal medya bir sığınak değil, sadece ihtiyacı kadar kullanılan bir araç haline gelecektir. Vazgeçmek yok, ancak önce aileden başlayan insani ilişkileri yeniden inşa etmemiz icap ediyor.

Belediye başkanlığı döneminizde “istişare ve muhabbet” kültürü şehirde hissedilirdi. Teknik projelerden ve altyapı hizmetlerinden ziyade, Kayseri’nin siyasi ve sosyal iklimini değiştiren bu “istişare ve muhabbet” kültürünü nasıl oluşturmuşsunuz?

Biz göreve gelmeden önce şehrin teknik ve imar sorunlarını zaten mühendis ve hukukçu arkadaşlarımızla derinlemesine analiz etmiştik. Ancak başkanlık koltuğuna oturduğumuzda ilk işimiz, teknik projelerden ziyade bir “güven ve huzur” ortamı inşa etmek oldu. Seçim sürecini geride bırakıp, aday arkadaşların her birini münasip bir davetle evimizde ağırladık ve o sıcak yemek eşliğinde siyasi rekabeti dostluğa dönüştürdük. Onlara “Yola beraber çıktık, projeleriniz bizim boynumuzun borcudur” dedim. Bu mütevazı buluşmalar zamanla gelenekselleşti; iş adamlarının, milletvekillerinin ve her görüşten siyasetçinin katıldığı büyük bir “Kayseri

Sofrasına” dönüştü. Bu tablo şehirde öyle bir sükûnet ve uhuvvet (kardeşlik) havası estirdi ki; Ankara’daki diğer milletvekilleri bile bu uyuma hayretle bakardı. Siyaseti tabela üzerinden değil, insan ilişkisi üzerinden yürüterek; kavgayı değil, ortak akı ve dostluğu merkeze aldık. Şehir bu huzur atmosferinin meyvelerini hem yatırımlarda hem de sosyal dayanışmada fazlasıyla topladı.

Belediye Başkanlığınız döneminde çalışmalar ve personel yönetimi arasındaki dengeyi nasıl kurdunuz?

Belediyecilikte temel ilkemiz, teknik bilgiyi teoriden çıkarıp halkın reel ihtiyacına uygun hale getirmek ve bunu yapacak personeli liyakat temelinde birleştirmektir. Misal, Neufert gibi isimlerin kaynaklarda belirtmiş olduğu standartlar profesyoneller içindir; profesyonel voleybol sporunda erkekler için 2.43 kadınlar için 2.24 metre olan file yüksekliğini, siz mahalle parkındaki voleybol filesine de uygularsanız halkı spordan soğutursunuz. Personelimizi Avrupa’daki örnekleri görmeye teşvik ederek, “3 yılda bir bozulan ucuz iş değil, gerekiyorsa 100 yıl dayanan kaliteli iş” mantığını kavramalarını sağladık. Bu süreçte personelin ideolojik kökenine bakmaksızın, işini iyi yapan her görüşten arkadaşımıza sorumluluk verdik. Göreve yeni geldiğimizde bize önyargıyla bakan personelin, işe ve insana verdiğimiz değeri gördükçe önyargıları yıkıldı. Neticede, hem metrik ölçülerde “insani” olanı yakaladık hem de farklı fikirlerdeki insanları “şehre hizmet” ortak paydasında buluşturarak kurumsal bir dönüşüm gerçekleştirdik.

Efendim, Kayseri Modeli Belediyecilik. Kayseri’nin yerel yönetimde yakaladığı ivmenin arkasında nasıl bir felsefe vardı? Şehrin kaderini değiştiren Yamula, Erciyes, Serbest Bölge ve vb. dev projelerin hayata geçme sürecini ve bu başarının temelindeki “Kayseri Modeli” Türkiye’ye nasıl örnek oldu?

İşin aslı, biz üç belediye başkanı tek bir belediye başkanımıışçasına tam bir dayanışma içine girdik. Birimizde imkân mı yok; diğeri hemen takviye ederdi; ne kamyon ne de iş makinesi derdi olurdu. Bu beraberlik şehrin tüm ihtiyaçlarını bir bir eritti. Bu dayanışma ruhuyla Yamula

1973 Bisiklet Federasyonu ile yapılan “Bisiklet Açık Oturumu”

Barajı gibi devasa bir eseri ortaya koymak nasip oldu bu fakire; öyle ki bugün Organize Sanayiye çıkaracak olursak Kayseri’de tüketilen elektriğin neredeyse tamamını karşılayan, Temmuz 2025 itibarıyla da devlete pırıl pırıl teslim ettiğimiz bir enerji kaynağı oldu. Ardından Mehmet Özhaseki Bey’in gayretleriyle 350 milyon Euro’luk Erciyes Projesi ve stadyumların modern dönüşümü gibi vizyon işler geldi.

Ancak sadece proje yapmak yetmezdi. Biz aynı zamanda şehrin hakkını korumak için gerekirse merkezi yönetimle çatışmayı da göze aldık. Mesela 6 milyon metrekarelik Serbest Bölge arazisi kapalı kapılar ardında ucuza kapatılmak istenirken, biz Melikgazi Belediyesi olarak itirazımızı yükselttik, ihaleyi iptal ettirdik ve orayı şehre kazandırdık. Tüm bunların ötesinde asıl başarımız, şehirde sağladığımız “uhuvvet” yani kardeşlik iklimidir. Bir dönem yeraltı dünyasının girişimciye müdahale ettiği, huzurun olmadığı o

şehirden; bir günde 1000 iş yerinin açıldığı, raylı sistem vagonlarının yerli imkânlarla üretildiği bir cazibe merkezi çıkardık. Suyun kaldırma kuvveti gibi; biz o birlik ve beraberlik suyunun seviyesini yükselttik, o su da üstündeki her şeyi yukarı taşıdı. Halkımız da bu samimiyeti gördüğü için sandıkta %70’lere varan bir teveccühle yanımızda durdu.

Kayseri’de uzun yıllar belediye başkanlığı yapmanın ötesinde, toplumun her kesimi tarafından “Bekir Abi” olarak anılmanız ve bu imajın sarsılmaz bir güvene dönüşmesi dikkat çekiyor. Siyasi makamların çok ötesinde olan bu “şehrin abisi” sıfatını ve hukukun dahi zorlandığı düğümleri çözen “hakemlik” rolünüzü neye borçlusunuz?

Aslında ne “şehrin abisi” olayım diye bir maksadım vardı ne de belediye başkanı olmak gibi bir hayalim. Her şey

Dönemin Cumhurbaşkanı ve Başbakanı ile Kayseri’de bir açılışta

bir kader çizgisi ve dava arkadaşlığının getirdiği doğal bir süreçti. Abdullah Gül Bey ve Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ile gençliğimizden gelen o yakın kardeşlik ve dava arkadaşlığı hukuku, bu hitabın toplumda da karşılık bulmasına vesile oldu. Sayın Cumhurbaşkanımızın bir toplantıda bana “Bekir Abi” diye hitap etmesi, gönüllerdeki bu yerin bir nişanesi gibi algılandı. Ancak bu güvenin asıl kaynağı, belediye başkanı olmadan önce ve sonrasında da yürüttüğüm “hakemlik” vazifesidir. Profesyonel inşaat büromda mühendis, hukukçu ve maliyecilerden oluşan ehil bir ekiple, inşaat ve ticaret sektöründeki en karmaşık, hukukun 8-10 yılda çözemediği devasa problemleri 5-6 ay gibi kısa sürelerde, hiçbir maddi menfaat gözetmeden çözüme kavuşturduk. İnsanlar biliyorlardı ki; girdiğimiz bir işin %95’i çözülür ve bu süreçte asla şahsi bir çıkar gözetilmez. Zira ekibimizle birlikte yürüttüğümüz bu hakemlik süreci, kelimenin tam anlamıyla meselelere hem teknik hem de vicdani bir ehli-vukuf hassasiyetiyle yaklaşmayı gerektiriyordu. Ayrıca

büromuzda okul ve cami gibi ibadethane projelerinin ücretsiz yapılması, kontrollerinin bizzat yürütülmesi gibi prensiplerimiz, halkla aramızda sarsılmaz bir gönül bağı kurdu. Neticede bu “abilik” makamı; bir makam talep etmekle değil, insanların zor zamanında güvenle sığındığı bir liman olmakla ya da sosyal olaylara yaklaşımlarınızla belki de hayatı bakış açınızla kendiliğinden oluşan bir durum diyebiliriz belki de.

Efendim, günümüzde üst düzey bir yönetici açısından düşünülecek olursak; inşa edilen muazzam eserlerin, yapılan büyük projelerin ve kazanılan başarıların, şahsi hatalar sebebiyle manen ‘eksik’ kalmaması için günümüz yöneticilerinin nasıl bir iç disipline sahip olması gerekir?

İslam; sanatın ve mimarinin sadece taştan ibaret olmadığını, asıl inşanın “insan ruhunda” gerçekleşmesi gerektiğini gösteren muazzam bir dindir. Bu soru bana bir hadiseyi

hatırlattı. I. Yıldırım Bayezid, devlet işlerinden bir nebze uzaklaşıp şahsi zaaflarına (içkiye) müptela olduğu bir dönemde, inşa ettirdiği caminin ihtişamıyla gururlanırken; Emir Sultan Hazretleri ona en hassas noktasından dokunmuştur.

“Caminin yanına meyhane yakıştır”

ifadesi, aslında hükümdarın iç dünyasındaki çelişkiyi yüzüne vuran manevi bir aynadır. “Eğer kalbin bir meyhane gibiyse, yaptırdığın bu cami eksik kalır” mesajını alan Yıldırım Bayezid, bu tek cümleyle sarsılmış ve derhal kendisine çekidüzen vererek tövbe etmiştir. Bu kıssa bize gösteriyor ki; en görkemli mabetleri inşa etsek dahi, eğer kendi iç dünyamızı o mabedin vakarına uygun hale getiremiyorsak, ortaya çıkan eser eksiktir. Beşer şaşar, ancak önemli olan o uyariyi alıp hakikate rücu edebilmektir.

Efendim, Yıldırım Bayezid’den anlatınca aklıma gelmiş oldu, Sultan Yıldırım Bayezid döneminde yaşanan ve yaklaşık 40 kadının yolsuzluk sebebiyle idam fermanının verildiği bir olayı yazar tarih kitapları, fakat devamında da devletin bekası ile ferman farklı şekilde sonuçlanmıştır!

Yıldırım Bayezid, Bursa’da rüşvete bulaşan kadınların infazını emrettiğinde divanda derin bir sessizlik hâkim olur. O sırada sarayda görevli bilge kişi, bu kadar yetişmiş adamın kellerinin biranda vurulması demek insan kaynağı olarak zarar verebileceğini düşünerek, sırtına heybesini alıp Sultan’ın huzurundan geçmeye yeltenir. Sultan “Nereye gidiyorsun?” diye sorunca; *“Sultanım, madem bütün kadıları astırıyorsunuz, yarın bir gün bize de bir dava düşerse dert anlatacak adam bulamayız; Nemçe’den papaz getirmeye gidiyorum!”* der. Bu zekice uyarı, Sultan’ın öfkesini dindirir. Yıldırım Bayezid, meseleyi sadece cezalandırmakla değil, farklı bir karar alması gerektiğini anlar. İdam fermanını geri çeker ve yeni bir karar alır. Tarihteki bu olay, liderin sadece emretme gücünü değil, aynı zamanda kendisini uyaracak, hatasını yüzüne söyleyecek ve ona farklı bir bakış açısı getirebilecek “şahsiyetli dostlara” olan ihtiyacını vurgular. Günümüz yöneticilerinin en büyük handikabı, etraflarında sadece kararları alkışlayan ve her adımı onaylayan bir “evet efendim” korosunun oluşmasıdır.

MTTB tarafından düzenlenen bir gösteriden enstantane

Oysa Yıldırım Bayezid’i büyük kılan, idam fermanı gibi geri dönülemez bir yoldayken, dostunun sarsıcı nüktelerini duyabilecek bir kapıyı açık bırakmış olmasıdır. Modern yöneticiler; alınan kararları dalkavukça övenleri değil, gerektiğinde “papaz getirmeye gidiyorum” diyerek hatayı bir ayna gibi yüze tutan cesur ve hikmet sahibi danışmanları yanlarında bulundurmalıdır. Zira eleştirinin sustuğu yerde, adaletin ve liyakatin yerini hata ve rüşvetin alması kaçınılmazdır.

Efendim, yöneticilere, özellikle bir davanın yükünü omuzlamaya talip olan kişilerin, hem bireysel gelişimlerinde hem de cemiyete hizmet yolunda öncelik vermesini isteyeceğiniz esaslar nelerdir? Birey, nereden başlamalı ve hangi yeterlilikleri kazanmalı?

İnsanoğlu, kendini yetiştirmeden ve kendi kendine yeter hale gelmeden bir sorumluluğun altına girmemelidir. Bir cemiyete, bir vakfa ya da herhangi bir topluluğa hizmet etmeye talip olanların; özellikle gençlerin, şu üç temel sacayağı üzerinde olgunlaşması gerekir:

İlk şart fikren yeterli hale gelmektir. Ancak bu, “her şeyi biliyormuş gibi yapmak” değildir. Günümüzde en büyük tehlike, her konuda lakırtı yapan ama derinliği olmayan nesillerin yetişmesidir. Öğrendiğiniz şeyler kaliteli, doğru ve sahih olmalıdır. En önemlisi de bir fikri tutarlılığa sahip olunmalıdır. Bugün söylediğini yarın yalanlayan, sürekli

fikir değiştiren bir hâl veballidir. Temel bir fikri olgunluęa ulaşmadan topluma hitap edilmemelidir.

İkinci şart ise; yönetici olmaya talip kişi, mali olarak kimseye muhtaç (muhanete muhtaç) durumda olmamalıdır. Evinin, ailesinin geçimini sağlayacak bir gelire sahip olmayan, daha kendi harçlığını temin edemeyen birinin cemiye-
tin işlerine talip olması büyük riskler taşır. Kişinin mali dengesi yerinde olmalıdır ki; iltimas veya yanlış teklifler karşısında “hayır” diyebilecek ve geleni reddedebilecek karakteri sergileyebilsin. Paraya ihtiyacı olanın, kamu ya da vakıf işinde sınırı ağır olur.

Üçüncü şart ise; Cemiyet işi, yük alma işidir. Başkasının yükünü taşımaya niyet eden kişinin, önce kendi yükünü taşıyabilecek kudrette olması gerekir. Hem fiziksel sağlığı hem de psikolojisi güçlü olmalı ki; düşeni yerden kaldırayabilesiniz, bir yoksulun ya da bir gencin derdini omuzlayabilesiniz. Kendisi iki büküm olan, ruhsal olarak çökmüş birinin başkasını ayağına kaldırması mümkün değildir; tuttuğuyla beraber kendisi de devrilir.

Özetleyecek olursak; fikri dengesini kurmuş, mali olarak kimseye eyvallahı olmayan ve başkasının yükünü taşıyacak kadar güçlü olanlar bu yolda muvaffak olur. Bu şartları sağlamadan yola çıkmak, topluma yarardan çok zarar getirir.

Birlik Vakfı Kayseri Şubesinde her hafta gerçekleştirilen Birlik Söyleşilerinde çok çarpıcı bir hatıranızdan bahsetmişsiniz. Milli Türk Talebe Birliği’ndeki yoğun mesainin ardından, gece yarısı saat 02.00 sularında, aralarında Kurucular Kurulu Başkanlarımızdan olan Sayın Yaşar Karayel ‘inde bulunduğu 6 kişilik bir heyetle Üstad Necip Fazıl’ın kapısına gidiyorsunuz. Üstelik Üstad sizi büyük bir nezaketle karşılıyor. Bu gençleri, gece yarısı yollara düşürüp o kapıya vardırان “fıkrî açlık” neydi?

Şunun bilinmesi lazım; bizim MTTB’deki mesaimiz sabah 09.00’da başlar, gece 23.00’a kadar ikişer saatlik boks, güreş, voleybol gibi vs. antrenman seanslarıyla devam ederdi. Her sporcu kendi minderini serer, her boksör ringini kendi kurardı. Antrenmanı bitince de toplardı. Bu çalışma anlayışı sporcuda öz disiplini sağlar, başarısını artırır. Aynı zamanda bu çalışma anlayışı bize müthiş bir canlılık ve sorumluluk duygusu aşılar.

O gece Üstad’a gidişimize gelince... Bizim derdimiz şahsi ikbalimiz, okul veya yurt sorununuz değildi. Allah’a şükür, güreş minderinin üstünde yastıksız yorgansız bir ay yatmayı dert etmeyecek bir adanmışlığımız vardı. Bizi o saatte yola düşüren şey, Türkiye’nin baş döndürücü hızıyla gelişen meseleleriydi. Olaylar o kadar süratli geliyordu ki; bir yanda Milli Selamet Partisi, diğer yanda “Altı bakanlığa bedeldir burayı alın” diyen Alparslan Türkeş’in MHP’si, öte yanda bizi “imha edilmesi gereken düşman” olarak gören CHP...

Dostun da düşmanın da hamleleri karşısında “kafamıza göre” hareket etmemek, bir mukavemet hattı oluştururken büyüklere danışmak bizim için kesin bir kuraldı. İşte bu “istisari manadaki açlık” bizi gece yarısı Üstad’ın kapısına götürüyordu. O da biliyordu ki; eğer bu gençler bu saatte gelmişse, içeride cemiyeti ilgilendiren acil ve güncel bir mesele vardır.

Efendim, mühendislik gibi ağır bir tahsil, MTTB yönetimindeki sorumluluklar ve aktif sporcu kimliği. Okuyucularımıza Üniversite yıllarınızda İstanbul’daki 24 saatinizi anlatır mısınız?

Bizim gecemizle gündüzümüzün pek sınırı yoktu açıkçası. İstanbul’da vakit ya bir teşkilat organizasyonu ya da şubelerimizin teftişiyle geçerdi. Memleketin dört bir yanından gelen öğrenci arkadaşlarımızla yurtlarda kalırdık; gece yarısı ancak varabilirdim kalacağım yere. 8-10 yurt vardı gidebileceğim, kalabileceğim. Şimdiki gibi konfor arayışı da yoktu zaten. Hangi yurdun kapısını çalsak muhabbetle açılırdı. Benim için günün “sıfırlanma” noktası, o meşhur gece yarısı çaylarıydı. Ama ben genelde Konya Yurdu’ndaki odamda tütün üstünde altı bardaklık eski bir çaydanlığım vardı; o çayı içince kendimi yenilenmiş hisseder, sabah namazına kadar okumaya, ders çalışmaya ve memleket meselelerine odaklanırdım.

Şunu açıkça söyleyeyim: Başarılı olmak isteyen insan uykuya yenik düşmeyecek. Uyku zalimdir, adamı hemen kıvırıp uyutuverir; biz ona teslim olmazdık. Bu sayede statik, mekanik, yüksek matematik gibi zor derslerin arasından, ilkokuldan üniversite bitene kadar hiçbir imtihana ikinci kez girmeden çıkabildim. Fakat bu zihni yorgunluğu ancak bedeni zinde tutarak aşabilirdiniz. Ben

1974 Söğüt'te bir kortej

mukavemet koşucusuyum; sabah namazından hemen sonra nerede olursam olayım en az 10 kilometre koşardım. Kumkapı'dan Sarayburnu'na kadar deniz sağımda kalacak şekilde antrenman yapmadan güne başlamazdım. Öğlenleri ise Talebe Birliği'nde hem antrenörlük yapar hem de Uzak Doğu sporlarından voleybola, gülle atmadan cirite kadar her branşta kendi idmanımı sürdürürdüm. Bir sporcu vücut standardını yakaladıysa günde üç öğün antrenman şarttır; disiplini bıraktığın an kaybedersin. Bizim sırrımız uykuyu hak görsek de ona teslim olmamak ve hareketteki berekete inanmaktı.

İstanbul ve MTTB yıllarında bir yandan okul bir yandan cemiyet hizmetleriyle pişerken, bir yandan da geleceğin kadrolarını yetiştiren bir okul gibi çalıştınız. Bugünün siyasetine yön veren, hizmetler eden isimleriyle o yıllardaki yakın diyalogunuzu biliyoruz. Hem abilik, hem hocalık, hem de kardeşlik ettiğiniz, omuz omuza

verdiğiniz bu isimlerle ilgili, tarihe kayıt düşecek bir hatıranızı paylaşır mısınız?

Üstad'ın konferansları binlerce kişilik devasa kalabalıkların toplandığı, yüksek enerjili programlardı. Biz Talebe Birliği olarak, Üstad mikrofonu çıkmadan önce halkı o coşkuya hazırlayacak, Üstad'ın hayatına ve Çile'sine vakıf bir takdimci arıyorduk. Adaylar arasından, o dönem Ortaöğretim Komitesi'nde olan Recep Tayyip Erdoğan; güçlü hitabeti, şiir okuma tutkusunu, fiziği ve diksiyonu ile öne çıktı. Bizzat Üstad'ın huzurunda yapılan bir "hayali takdim" neticesinde Üstad, "Şu çocuk yapsın" diyerek mührü vurdu. O gün sadece bir takdimci seçilmemiş; aynı zamanda azmi ve disipliniyle, hitabet kabiliyeti Üstad'ın tedrisatında şekillenen bir liderin sahnedeki ilk büyük adımları atılmıştı.

Efendim, geçmişteki “Talebe Birliği” ruhunun hesap-sız, karşılık beklemeyen fedakârlığı ile günümüzdeki menfaat odaklı iş bitirme arasındaki derin uçurumu nasıl yorumlarsınız?

Geçmişte “ivazsız ve beklentisiz” hareket ederek kuleleri teslim alan o samimi neslin yerini; bugün yaptığı herhangi bir çalışma sonrası hatta ve hatta hiçbir şey yapmadığı halde sosyal medyada prim peşinde koşan, yollarda “çakar” takarak imtiyaz devşiren bir “zavallılık” ve sözü özüne uymayan bir vitrin kültürü almıştır. Bu durum sadece toplumsal dayanışmayı değil, inandığımız değerleri ve dinimizi dahi zan altında bırakmaktadır. Bu derin yaradan kurtulmanın yegâne yolu ise başkasına akıl vermeyi veya konuşmayı bırakıp “önce kendimizden başlayarak” eylemlerimizle, yani yaptıklarımızla örnek olmaktır; çünkü hiçbir söz, doğru yapılmış bir iş kadar tesir gücüne sahip değildir.

Efendim, medreselerde alçak kapıların temsil ettiği ‘tevazu’ disiplini varken bugün ise bilgi (ilim) bir tüketim malı gibi görülmektedir. ‘Minnet’ duygusunun olmadığı ilim ikliminde yetişen bir âlimin, toplum üzerindeki dönüştürücü gücünü eski geleneklerimiz üzerinden nasıl okumalıyız?”

Bu sorunuz bana, ilim yoluna baş koymuş iki dev çınarın, Abdullah Saraçoğlu ve İbrahim Eken Hocaefendilerin hayatındaki o muazzam dersi hatırlattı. Henüz çocuk yaştayken babalarına gidip ilim tahsil etmek istediklerini söylerler. Babaları ise onlara tarihe geçecek bir şart koşar: “İlmi en derin şekilde öğreneceksin, önce kendi nefsinde yaşayacaksın ve karşılığında kimseden bir kuruş almayacaksın. Ben senin bir ömürlük tüm masrafını şimdiden karşılıyorum.” der.

Gerçekten de öyle olur. Bu zatlar icazet alıp Türkiye çapında sözü dinlenir âlimler olduklarında, zenginlerin en karmaşık fıkıh sorularına, miras ve ferâiz meselelerine saatlerce cevap verirlerdi. Ancak kendilerine bir ücret teklif edilmesini dahi şahsiyetlerine ve ilmin izzetine yapılmış bir hakaret sayarlardı. Öyle ki, devlet kademesinde görev aldıklarında dahi “*Babamıza sözümüz var*” diyerek, aldıkları maaşı ertesi gün fakir fukaraya dağıtıp kamuya

iade ederlerdi. Osmanlı geleneğinde fetva karşılığı ücret almak meşru bir hak olduğu halde, onlar ilmin onurunu maddiyatın tamamen üstünde tutarak, gerçek zenginliğin “hiç kimseden bir şey beklememek” olduğunu tüm hayatlarıyla ispat etmişlerdi.

Efendim, insanın ne için yaratıldığı, niçin dünyaya geldiği aşikâr. İnsanın, dünyadan tamamen el etek çekmeden ahiretini kurtarması, aslında bu ince çizgide yürüyebilmesi için sizce ne yapmalı, rotasını nasıl belirlemeli?

Bu sorunun cevabı, aslında çocuk yaşlarımda, galiba 4.sınıfa gittiğim dönemlerde elime geçen ve Hulefâ-yi Râşidîn Efendilerimizi anlatan o küçük, mütevazı kitapçığın satır aralarında gizliydi. Orada Hz. Ebubekir Efendimiz için “Sabaha kadar tefekkür eder, uyumazdı” yazdığını gördüğümde, çocuk aklımla “Bir insan sabaha kadar neyi düşünür?” diye hayret etmiştim. Hatta kendi üzerimde denemiş, on beş dakika sonra uyuyakalmıştım. Çünkü o vakit, tefekkürün mahiyetini henüz kavrayamamıştım. Zamanla anladım ki; dünyayı terk etmeden ahireti kazanmanın yolu, nefis muhasebesinden geçiyor. Üst düzey yönetici de olsanız, işçide olsanız, kişi önce kendini hesaba çekmeyi bilecek. Bizim için “ideal olan”, Peygamber Efendimiz (sav) ve onun yol arkadaşları olan Dört Halife’nin yaşadığı o “Asr-ı Saadet” iklimidir.

Hz. Ebubekir gibi siddıklığı ve cömertliğiyle nam salarak, Hz. Ömer gibi hakkaniyetin çilesini çekerek, Hz. Osman gibi yumuşak bir huyla, tüm insanlığı kucaklayarak, Hz. Ali gibi ilimle kahramanlığı birleştirerek, yaşamalıyız. Dünya hayatı bir sürgün değil, ahiretin tarlasıdır. Eğer kıyaslarımızı o dönemin ölçülerine göre yapar, ahlaklı ve doğru yaklaşırsak, kurtuluş ümidimiz artar. Saadet asrından uzaklaştığımız müddetçe, ne yazık ki karanlık bir batışın içine sürükleniriz. Özetle; dünyada olupta dünyadan olmamak, her gece başımızı yastığa koymadan evvel o büyük sahabilerin derdiyle dertlenip kendi iç muhasebemizi yapmaktan geçmez.

Selçuklu ya da Osmanlı vakıfnamelerinde gördüğümüz o ince ruhu, özellikle kervansaray geleneğindeki

misafir ağırlama adabını günümüz hizmet anlayışıyla kıyasladığınızda neler söylersiniz?

Ecdadın kurduğu vakıf nizamı, sadece bir yardım mekanizması değil, bir insanlık ve nezaket okuludur. Örneğin, İncesu'daki Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Kervansaray'ı gibi yapıların vakıfnamelerini incelediğinizde sarsıcı bir disiplinle karşılaşsınız. Orada hizmetin sınırı, hizmeti alanın rızasıyla çizilmiştir. Günümüzde vakıflarda bulunanların mutlaka o eski vakıfnameleri okumasını isterim. En az iki farklı vakfın vakıfnamesi okunmalı, okunmalı ki o incelik o hizmet ruhu kişi de tesirini zuhur etsin.

Vakıfname der ki: *“Bu kapıdan giren kimseye kimliği, dini veya ırkı sorulmayacaktır.”* İnsan sadece “insan” olduğu için baş tacı edilir. Ancak asıl ibretlik ders, misafir ayrılırken verilir. Misafir atına bindiğinde, vakıf görevlisi atın yularını tutar ve sorar: *“Bizden ve hizmetimizden razı mısınız? Bir kusurumuz oldu mu?”* Eğer o yolcu «Razıyım» demezse, yular bırakılmaz. Misafir, gönlü hoş edilene kadar tekrar ağırlanır. İşte bu, hizmetin sadece şeklen değil, ruhen ve hakkıyla yapıldığının tescilidir. Biz bugün «toplamanın derdine düştüğümüz» için, maalesef bu hizmet kalitesini ve insan onuruna verilen bu ince değeri ıskalıyoruz.

Günümüzde pek çok sivil toplum kuruluşu yardım faaliyetleri yürütüyor. Ancak siz, “her şeyle uğraşmak yerine bir şeye odaklanmanın” ve “öz kaynakla hizmet etmenin” altını çıyorsunuz. Sizce bir kurumu gerçek manada “vakıf” kılan temel prensipler nelerdir?

Bir yapının tabelasında “vakıf” yazması, onun bizim medeniyet tasavvurumuzdaki vakıf ruhunu taşıdığı anlamına gelmez. Bir vakfın iki temel prensibi vardır:

Birincisi; net bir gaye. Vakıf, “her işi yaparım” demez. Öğrenciye mi bakacak, kültürel mirasımı mı koruyacak yoksa mazluma aş mı götürecektir? Hedefi belli olmalıdır. Bizim neslimiz imkânsızlıklar içinde her cephede savaşmak zorundaydı; lisan bilmekten spora, musikiden sinemaya kadar her alanda varlık göstermeye çalıştık. Ancak bugünün kurumsal dünyasında ihtisaslaşmak şarttır.

İkincisi ise, gelir modelidir. Bugün çoğu vakıf, aslında bağış toplayan birer dernek statüsündedir. Oysa vakıf mantığında “başkasının parasıyla vakıfçılık yapmak”

Bir basın toplantısı, sol baştan: Yaşar Karayel, Prof. Dr. Sami Şener, Rüştü Ecevit, Ahmet Sarıkaya, Bekir Yıldız

yoktur. Vakıf, kurucusunun oraya vakfettiği bir arazinin, dükkânın veya bağın geliriyle ayakta durur. Esnaftan veya sanayiciden para toplayarak hizmet yürütmek, işin özündeki o vakıf vakarını zedeler. İmkânın varsa yaparsın, yoksa “mecburiyetin yoktur.” Vakıf, kendi ayakları üzerinde duran, el açmayan ama el uzatan kurumdur.

Sosyal hizmet alanında faaliyet gösteren kurumlar arasında bazen “rekabet” gözlemliyoruz. Efendim, Siz sporcu kimliğinizle bu rekabete nasıl bir perspektif getiriyorsunuz? Sporcu dili ile bakacak olursak; Hizmet yarışında “hilesiz müsabaka” mümkün müdür?

Kesinlikle mümkündür ve hatta elzemdir. Sporun mutfağından gelen biri olarak şunu biliyorum: Adil bir maçta iki boksör de aynı kurallara, aynı ekipmana tabidir. Vakıf ve cemiyet hayatında da böyle olmalı; yarışta hileye, torpile yer yoktur. Bizim derdimiz rakibi yok etmek değil, rekabetin kalitesini artırarak kendimizi de yukarı çekmektir. Kurumlar birbirini tanımalı ve “daha iyi hizmet” için yarışmalıdır. Eğer rakibinizi (yani sizinle aynı alanda farklı düşüneni) pusu kuran sinsi bir düşmanlıktan çıkarıp adil bir yarışmacı haline getirebilerseniz, aslında topluma olan hizmetin kalitesini artırabilirsiniz. Rakibinizi de çalıştırıp geliştirdiğinizde, mecburen siz de daha iyi olmak zorunda kalırsınız. Bu; ticaret için de, devletlerarası ilişkiler için de “kazan-kazan” ilkesinin en asil halidir.

iki kurum ya da iki sporcu arasında “Düşmanlığı dostluğa dönüştürme” sürecinde izlediğiniz o ilginç merhalelerden bahsettiniz. Bir “pusu” halinden “dostluğa” giden bu yolculukta asıl dönüştürücü güç nedir?

Buradaki dönüştürücü güç “liyakat ve hazırlıktır.” Bizim yaratılış gereği kimseye düşmanlığımız yok; ancak düşüncelerimize saldırı olduğunda bir mukavemetimiz, bir hazırlığımız olmak zorunda. Karşı taraf şunu bilmeli: “Ben bu insanla ilimde, bilimde veya sanatta bir mücadeleye girsem kaybederim.” Bu güç, karşı tarafta saygı uyandırır. Düşmanı önce açıkça öfke duyan bir rakip haline getirir, sonra onu “şartların eşit olduğu” bir yarışa davet ederseniz, aradaki sinsi pusu ortadan kalkar. Minderde veya kürsüde el sıkıştığınız an, artık o insanla bir hukukunuz oluşmuş demektir. Şartlar eşitlenip kabiliyetler yarıştığında, düşmanlık yerini önce takdire, sonra da merhale merhale dostluğa bırakır. Yani siz rakibinizi “terbiye ederek” ve kendinizi “geliştirerek” aslında toplumsal bir barış inşa etmiş olursunuz. Vakıf insanı, sadece veren değil, çevresindeki mücadeleyi de bu asaletle yöneten insandır.

Batı klasiklerini ve dünya edebiyatını bu kadar geniş bir yelpazede incelerken, İslam âlimlerinin eserlerini hangi yöntemle okurdunuz?

Batı literatürünü eleştirel bir gözle ve “yabancıyı tanımak” için, insanlığın ortak değerlerini anlatan bu yazarları okurken; İmam Gazali, İmam Rabbani ve Abdülkadir Geylani gibi isimleri “dinimizi ve kendimizi öğrenmek” için, içselleştirerek okurduk. Örneğin, İmam-ı Gazali’nin *İhya’sını* veya İmam-ı Rabbani’nin Mektubat’ını çalışmak bizim için haftalık bir iş değil, bir dönemi, bir yılı kapsayan derin bir yolculuktu.

Burada çok önemli bir farkın altını çizmek isterim: Batı ve özellikle Hristiyanlık düşünce tarihinde hep bir “saklı taraf”, bir gizleme çabası görürsünüz. Barnabas İncili’nden tutun da Roma’nın resmi din politikasına kadar pek çok şey perdelenmiştir. Fakat bizim Ehl-i Sünnet âlimlerimizde muazzam bir şeffaflık vardır. Zafiyetlerimizi, zaafılarımızı, içimizden çıkan farklı akımları (Mutezile, Hâricî vb.) açıkça yazmışlardır. Müslüman âlimin saklayacak bir şeyi yoktur.

Biz bu şeffaflığı ve dürüstlüğü rehber edinerek, köklere kadar inmeye gayret ederdik.

Konuşmanızda “İstilahların kaybı, kültürün kaybının ana sebebidir” diyorsunuz. Bugünün dili ve kavram dünyasıyla o günkü “büyük ideal” arasındaki bağı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kültür, kavramlarla yaşar. Eğer kendi istilahlarınızı (kavramlarınızı) kaybederseniz, meselelere kendi gözlüğü-nüzle bakamazsınız. Mesela bizde “imparatorluk” veya “padişahlık” gibi Batı menşeli kavramlar yerine “devlet-i ebed müddet” veya “sultan, hakan” gibi daha derinlikli tanımlar vardır. Biz o günlerde hem inancımızın dört delilini (Kitap, Sünnet, İcma, Kıyas) dibine kadar öğreniyor hem de kullandığımız dilin onurunu koruyorduk.

Nef’i gibi şairlerin iki satır şiir için başını verdiği, doğruları söylemekten çekinmediği bir gelenekten geliyoruz. Bu yüzden tarihçilerin ‘padişah yalakacısı’ gibi basit ithamlarına itibar etmeyiz. Bizim yetiştirdiğimiz o ekol, bize kavramlarımızın namusunu korumayı öğretti. Genç yaşta (ortaokul ve lise yıllarımız) bu hararetle okumamızın sebebi, sadece bilgi edinmek değil, köklerimize (atalarımıza) ait bir dünya görüşünü ve dilini yeniden inşa etmektir.

Müftülük binasının altındaki o 30 metrekaarelik mütevazı oda, “Türk Ocağı” levhası altında Büyük Doğu idealini yaşatırken Türkiye’nin kaderinde rol oynayan pek çok ismi de yetiştirdi. O günün kısıtlı imkânları ve siyasi iklimi içinde, hem emniyetle olan dengeyi nasıl kurdunuz hem de bu dar mekândan dünyaya açılan o muazzam zihinsel genişliği nasıl yakaladınız?

O küçük oda, bizim için aslında dünyaya açılan devasa bir kapıydı. Dönemin şartları gereği emniyetle ve resmi makamlarla gereksiz bir gerilim yaşamamak adına tabelamıza “Türk Ocağı” yazmıştık; fakat içerideki ruh, tam manasıyla Büyük Doğu’nun fikir işçiliği idi. Kendi imkânlarımızla kiraladığımız ve bir tüp üzerinde çayımızı demlediğimiz bu mekân, samimi bir “akademik imalathane” gibi çalışıyordu. İlginçtir ki, bu samimiyet ve bilgi derinliği bize dışarıda da bir saygınlık kazandırmıştı; farklı görüşten insanlar bizden seminer vermemizi talep ederlerdi.

O dar mekândaki “zihinsel genişliğin” sırrı ise uyguladığımız disiplinli okuma metodundaydı. Sadece kendi dünyamıza kapanmıyor; emperyalizmin literatürünü, Marksist yazarları ve dünya klasiklerini de masaya yatırıyorlardık. Bir arkadaşımız bir kitaba derinlemesine çalışır, sonra gelip o ülkenin kültürünü, anayasasını ve sosyolojisini (Macar, Çek veya Fransız edebiyatı fark etmeksizin) herkese, adeta nefes nefese anlatırdı. Shakespeare okumadan İngiliz’i, Lev Tolstoy ya da Fyodor Dostoyevski okumadan Ruslar’ı tam manasıyla anlayamayacağımızı biliyorduk. Kendi değerlerimizi merkeze alarak Batı’yı ve dünyayı eleştirel bir süzgeçten geçirmek, o küçük odada devasa bir entelektüel ufuk inşa etmemizi sağladı.

Sizin yetiştiğiniz o iklimde, “Türk Ocağı” tabelası altında oluşan ilim ve irfan halkaları, yalnızca ders verilen mekânlar değil; sohbet kültürünün yaşatıldığı, şahsiyetlerin inşa edildiği meclislerdi. Köklerini Asr-ı Saadet’teki sohbet ve terbiye ikliminden alan bu geleneksel anlayış ile günümüzün eğitim sistemi arasındaki temel farkları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bizim yetiştiğimiz dönemde hoca-talebe ilişkisi sadece bir bilgi aktarımı değil, tam bir hayat ve ahlak paylaşımıydı. Büyüklerimiz bize babalık yapar, her türlü ihtiyacımızı gözetirdi. Kimi hocalarımız ise sahip olduğu varlığı ilmin yoluna sermiş zatlardı; evlerini, dairelerini bir “sohbethane”ye çevirir, her kademededen insana ve akademisyenlere rehberlik ederlerdi.

Bugünün eğitim sistemiyle o günkü usul arasındaki farkı anlamak için diplomalar ile icazetnameleri kıyaslamak kâfidir. Bugünün diplomaları maalesef birer “yetki belgesi”nden öteye gidemiyor; içeriğini bilmeseniz duvara asma ihtiyacı bile duymazsınız, şekil ve mana olarak oldukça zayıftırlar. Oysa kadim bir icazetname; hattatın eliyle, tezhipçinin sanatıyla bir şaheserdir. Ancak asıl büyüleyici olan içeriğidir. Bir diploma sadece “öğrendi” derken; icazetname, bilgiyi veren hocanın kendi hocasını, onun da kendi hocasını zikrederek silsileyi Asr-ı Saadet’e kadar bağlar. Yani o belge; bilginin sahipsiz olmadığını, bir köke dayandığını ve şahsi bir mülk değil, bir “emanet” olduğunu tescil eder. Bu, diplomadan çok daha öte bir “mesuliyet senedi”dir.

Düşünün ki; “Feraiz” (miras hukuku) ilminde icazet alan bir kişi, sadece teknik bir bilgi öğrenmiş olmuyor. Bu zincir halka halka sahabe efendilerimize, oradan da Peygamber Efendimiz (A.S.)’a kadar uzanıyor. Bu mantık, bilgiyi meşrulaştırıyor. Kişi, “Ben bu hükmü veriyorum ama bu hükmün kaynağı işte bu silsiledir” diyerek bir nevi ilmi şahitlik yapıyor. Bu sadece bir “öğrenci yetiştirme yetkisi” değil, bir “geleneği temsil etme” onurudur.

Kayseri’deki o “küçük oda”dan çıkan gençlerin, İstanbul’un kültür iklimine girdiklerinde hiçbir yabancıklık çekmediklerini görüyoruz. Bu özgüvenin ve hızlı adaptasyonun sebepleri nedir?

Biz İstanbul’a sadece okumak için değil, bir ideali gerçekleştirmek için gittik. Kayseri’deki o mütevazı odada uyguladığımız metodoloji bizi öyle bir hazırlamıştı ki, İstanbul’a vardığımızda genel kültürümüzü ve dünya görüşümüzü %90 oranında tamamlamış durumdaydık. Dünyayı, cemiyeti ve olayları yerli yerine oturtmuş, fikri altyapısı çok kuvvetli bir ekip olarak oradaydık. Bizden önceki Mustafa Miyasoğlu, Ali Biraderoğlu gibi ağabeylerimizin Büyük Doğu İdarehanesi’nde Üstad’ın dizinin dibinde başlattığı o hizmet halkasını, biz çok daha kalabalık gruplar halinde devraldık.

Bu hazırlığın en somut meyvesi liderlik vasfıydı. Büyük Doğu düşüncesini tanımış bir insan, farkında olsun ya da olmasın, girdiği her ortamda tavırları ve birikimiyle doğal bir lider gibi yetişmiştir. Bir konu açıldığında ya suskun kalabiliyor ya da konuştuğumuzda meselenin özüne dair söz söylüyorduk. İstanbul’daki asıl hedefimiz ise Milli Türk Talebe Birliği’ni (MTTB) Üstad’ın fikirleriyle buluşturmaktı. Çağaloğlu’nda Üstad ile MTTB arasında öyle bir “can kardeşliği” oluştu ki; Üstad’ın Talebe Birliği’ne uğramadığı, bizim de onun idarehanesinde bir kahvesini içip sualimizi sormadığımız tek bir gün geçmezdi. Bu sıkı fıkı ilişki, 1980’e kadar sürecek olan muazzam bir fikri şahlanışın da itici gücü oldu.

Yılların getirdiği bilgelik ve tecrübeyle bizleri aydınlatan Sayın Başkanımıza, kıymetli zamanını bizlere ayırdığı için dergimiz ve okurlarımız adına sonsuz teşekkürlerimizi sunarız. Kendisine sağlık, afiyet ve şifalarla dolu, huzurlu bir yaşam diliyoruz. ■

DİNLE, EY GENÇ ADAM!

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Üslubuyla, yaşamıyla, liderliğiyle bir nesli inşa eden, fikri mücadelesiyle tarihimizde silinmez bir iz bırakan “Üstad” Necip Fazıl Kısakürek, sadece bir yazar ya da şair değil; aynı zamanda bir aksiyon adamı ve cemiyet mimarıdır. Onun sesi, dünden bugüne yankılanan ve yarının gençliğine rehberlik eden gür bir sadadır.

Dergimizde bu sayfayı oluştururken temel amacımız, Üstad’ın sönmez ateşinden bugünün dimağlarına bir kıvılcım taşıyabilmektir. Özellikle gençliğin modern çağın karmaşasında kendi öz değerlerini ve kimliğini bulma arayışında, Necip Fazıl’ın o keskin ve tavizsiz üslubu bir deniz feneri vazifesi görecektir.

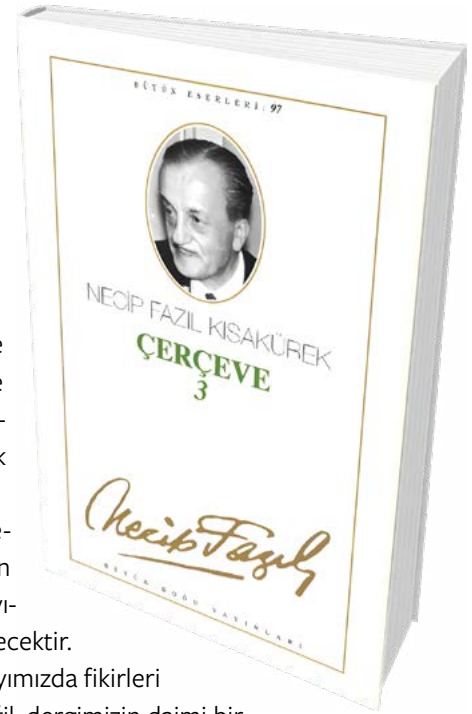
İşte bu düşünceler ile çıktığımız yolda; Necip Fazıl Kısakürek, her sayımızda fikirleri ve kalemıyla aramızda olacak. Onu sadece yâd edilen bir isim olarak değil, dergimizin daimi bir yazarı, yaşayan bir rehberi olarak sayfalarımızda ağırlıyoruz. Bu köşede, onun fikir dünyasını, gençliğe olan sarsılmaz güvenini ve davasını her ay yeniden hatırlatacağız.

Yolun başında olan her genç adamın ve genç kadının duyma ihtiyacı hissettiği o tarihî hitapla, adeta bir “Bismillah” diyerek başlıyoruz:

“Dinle, Ey Genç Adam!”

Üstad’ın bu yazısı “Çerçeve 3” adlı eserinde bulunan ve 23 Kasım 1945 tarihli yazısıdır.

Geçmişin köklerinden güç alarak geleceği inşa etme gayesiyle, Üstad’ın mirasını ve bitmeyen enerjisini her sayımızda sizlerle buluşturmanın tekrar tekrar heyecanını yaşayacağız.

“

Genç adam! Senin için bir mefkûre inşa ediyoruz. Ellerimizde baltalar, kazmalar, topuzlar; ve cetveller, pergeller, şakûller... Habire kesmek, habire yıkmak, habire ezmek; ve habire ölçmek, habire biçmek, habire ayarlamak borcundayız. Tükürükle çimentolaşmış yalancı direkler kesilir, pamuk ipliğine bağlı sahte çatılar yıkılır, (galvaniz)li tezekten uydurma mabutlar ezilirken, çıkan toz duman içinde bir ân yapıcılığımız göze görünmeyebilir. Yahut, planının karşısında, gözleri ölü gözü gibi, donmuş kalmış bir mühendise de benzeyebilir, yapıcılık hummasından başka bir şey düşünmeyen bir tecride de mihlanabiliriz. Aldanma! Mutlaka yapmak için yıkmanın ve mutlaka yıkmak için yapmanın ne demek olduğunu, Allah isterse sana göstereceğiz.

Biz ki seni, sağ kaburga kemiğimizin altındaki ciğerden, sol göğsümüzün aşağısındaki yüreктen, kızgın kafatasımızın içindeki beyinden daha aziz ve hayatî bir varlık biliyor ve o çapta seviyoruz, sakın seni sık sık ele aldığımız, teşhir eder gibi olduğumuz, yaralar gibi göründüğümüz zaman bize kızma!

Mukaddes emanetlerin, henüz kanında rüya gören doğmamış çocuklara doğru, bayraktarı olan seni, ne anne, ne baba, ne kardeş, ne de sevgili bizim kadar sevebilir. Müsaade et, hissi olamayalım ve sana afyon, (kokain), (eter) gibi değil; kaynar su, ateş, kezzap gibi gelelim! Gaye, belki asırlardır, üstüne tabaka tabaka kir, küf ve pas yığılan kendi öz madenini sana göstermek, seni bu öz madenin dâvacısı kılmaktır. Sen bir sebep değil, neticesin!

Ve eğer bu gün, bir netice olarak bazı iflâslanın mahzun ve mazur tablosunu çiziyorsan, lânet olsun sana ve bu neticeyi aşağılayan müessirlere!

Kıyasıya vurduğumuz, sebep; çıldırasıya korduğumuz da netice, yani sen... Dâvaya netice yolundan, cümle kapısından girmeyip de nereden dolanalım?..

Senin, -ister farkında ol, ister olma- mahşer günü bizden davacı olmaman için, biz bu dünyada senden dâvacı olacağız. Bunu anla, tahammül et ve bizi anne, baba, kardeş, sevgili derecesinin üstünde olmasa bile yanı başında sev! Bil ki muradımız sensin!

23 Kasım 1945

”

BİRLİK'le Geçen 40 Yıl

aman, adanmış ruhların omuzlarında akıp giderken geride bırakılan her yıl, mukaddes bir davanın harcıyla yoğrulmuş asil bir maziye dönüşür. Temelleri kırk yıl evvel ihlas, samimiyet ve bu toprakların mayasına sadakatle atılan Birlik Vakfı, bugün yarım asra merdiven dayayan asil bir çınar gibi köklerini derinlere salmaya, dallarıyla istikbalin güvencesi olan gençliğimizi sarmalamaya devam ediyor. Tarihler 17 Ocak 2026'yı gösterdiğinde, İstanbul Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı, işte bu mukaddes davanın ak saçlı çınarları ile yarınların parlayan yıldızı olan gençleri buluşturan tarihi bir vuslata ev sahipliği yaptı. Birlik Vakfı'nın 40. Kuruluş Yıl Dönümü münasebetiyle düzenlenen bu muazzam program, ilahi kelamın kalplere inşirah veren Kuran-ı Kerim tilavetiyle başladı. Ardından gösterimi yapılan Birlik Vakfı'nın tanıtım filmi, kırk yıllık onurlu bir mücadelenin, sancılı ama bir o kadar da bereketli süreçlerin hafızalardaki yerini tazeledi.

TBMM 27. Başkanı, Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu Başkan Vekili ve Birlik Vakfı Yüksek İstişare Kurulu Başkanı İsmail Kahraman yaptığı konuşmada; Teşrifleri için Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a ve davete icabet eden haziruna, 29 Mayıs 1985'te kurulan Birlik Vakfı'nın kuruluşundan günümüze önemli hizmetler veren vakıf yöneticileri ve mensuplarına teşekkür etti.

TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş yaptığı konuşmada; Bu güçlü mektebin yetiştirdiği herkese selamlarını ileten Kurtulmuş, "Milli Türk Talebe Birliği ve Birlik Vakfı'ndan başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere nice devlet ve siyaset

BİRLİK VAKFI
29 MAYIS 1985

**MİLLİ TÜRK
TALEBE BİRLİĞİ**
14 ARALIK 1916

GENÇ BİRLİK
18 KASIM 2000

adamları, üniversite öğretim üyeleri, akademisyenler, sanat erbapları, fikir ve ilim insanları, aktivistler ortaya çıktı. İnşallah bundan sonra bu davanın bereketiyle çok daha geniş kitlelere ulaşacağız, çok daha güçlü çalışmalar yapacağız ve Birlik Vakfı yoluna koşar adım devam edecektir.” ifadelerini kullandı.

Programın en müstesna anlarından biri de şüphesiz, Birlik Vakfı Yüksek İstişare Kurulu Başkanı, ömrünü bu necip milletin hizmetine vakfetmiş asil bir devlet adamı olan İsmail Kahraman beyefendinin hayatını ve mücadelesini anlatan “Bir Kahraman, Bin Selam Kutlu Yürüyüş” belgeselinin gösterimi oldu.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ise yaptığı konuşmada; bu anlamlı programda katılımcılarla beraber olmanın bahtiyarlığını yaşadığını söylerken; “Öncelikle yarım asrı aşkın süredir yol arkadaşı olmakla iftihar ettiğim İsmail Kahraman abimize sizlerin huzurunda şükranlarımı sunuyorum. Emekleri için, gayretleri için; bilgisi, feraseti, tecrübesiyle bizlere yol gösterdiği için, bizlerle yol yürüdüğü, bize yoldaşlık, kaderdaşlık ettiği için Cenab-ı Allah kendisinden razı olsun. Rabbim bugün burada olduğu gibi yarın ruz-i mahşerde Resul-i Kibriya Efendimizin liva-ül hamd ismiyle müsemma sancağı altında bizleri buluştursun...

Cumhurbaşkanımız, kendisinin de kurucuları arasında yer almaktan onur duyduğu Birlik Vakfı'nın; bugün 50 ildeki 55 şubesi, barınma hizmetleri, burs destekleri, ilim, sanat ve dil kurslarıyla, milli ve manevi değerlerine sıkı

sıkıya bağlı, karanlıklar içinde ışıltılı parlayan bir neslin yetişmesi için üstlendiği büyük misyonu takdirle yâd etti. Ahirete irtihal eden vakıf büyüklerimize rahmet dilerken, Muhterem Başkanlarımız Sayın Yaşar Karayel ve Mehmet Alacacı'nın şahsında vakfımızın kurucular kuruluna, mütevelli heyetine ve tüm emektarlara şükranlarını sundu.

Cumhurbaşkanımızın bu kürsüden bizzat isimlerini zikrederek taltif ettiği Muhterem Başkanlarımız Sayın Mehmet Alacacı ve Sayın Yaşar Karayel, vakfımızın köklü çınarları olarak bu kutlu yürüyüşün ve ahde vefanın en somut timsalidirler. Ömürlerini bu mukaddes davaya vakfeden bu kıymetli büyüklerimizden, Birlik Vakfı Kurucular Kurulu Başkanımız Sayın Yaşar Karayel, 23, 24 ve 25. Dönem AK Parti Kayseri Milletvekili olarak siyaset ve cemiyet hayatı boyunca her daim en ön saflarda yer almıştır. Resmi görevlerinin ötesinde, her daim yüreğinde taşıdığı Kayseri sevdasıyla müstesna bir yere sahip olan Sayın Karayel, bugün aktif bir milletvekili gibi, hatta çok daha ötesinde bir gayretle kadim şehrimiz Kayseri'nin her derdiyle dertlenmeye,

projelerine omuz vermeye ve memleketimize hizmet üretmeye kesintisiz devam etmektedir. Onun gerek Ankara'daki güçlü varlığı gerekse Birlik Vakfı Genel Merkezi'mizdeki rehberliği, Kayseri'de yaktığımız ilim ve irfan meşalesinin en büyük dayanağı ve motivasyon kaynağıdır.

Birlik çatısı altında sergilenen bu adanmışlık ve vefa iklimi, gecenin ilerleyen saatlerinde zirve noktasına ulaştı. Devletin zirvesinden pek çok kıymetli ismin, bakanların ve davanın öncülerinin katıldığı bu anlamlı gecenin en müstesna anlarından biri ise, asırlık bir duruşun hakkı olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Sayın İsmail Kahraman tarafından takdim edilen "100 Yılın Devlet Başkanı Ödülü" oldu. Bu tarihi buluşmada, Anadolu'nun ilim ve irfan merkezlerinden Kayseri de sarsılmaz bir irade ve güçlü bir

kadroyla yerini aldı. Birlik Vakfı Kayseri Şube Başkanımız Sayın Bilal Habeş Bulut öncülüğünde yönetim kurulu üyelerimiz, Genç Birlik Kayseri ve MTTB Kayseri yönetimleri ile birlikte katılım sağladığımız bu müstesna programda, maziye şahitlik etmenin, istikbale dair ahdimizi tazelemenin bahtıyarlığını yaşadık. Bizler, Kayseri'de yaktığımız ilim ve irfan meşalesini, genel merkezimizin kırk yıldır dalgalandırdığı bu ulu sancakla birleştirerek, "Birlik" şuurunu en gür seda ile haykarmaya devam edeceğiz.

Gönüllerin hasret giderdiği, alın ve fikir terinin hayra tebdil olduğu bu kutlu yürüyüşün, ülkemizin ve tüm ümmetin selametine vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyor; Birlik Vakfımızın 40. yaşını en kalbi duygularımızla tebrik ediyoruz.

Maziye bin selam, atıye kutlu bir devam ile... ■

HUKUKTA DEĞİŞİM ALTERNATİFİ OLARAK MECELLE

AV. AHMET ÜMİT AKDENİZ

ünümüzün bağımlılığı sosyal medya da vakit geçirirken önüme Tin Yayınevinden çıkan Ahmet Aslan tarafından yazılmış Mecelle kitabının tanıtımı geldi. Yazarı tanımıyorum ama kitabı neredeyse hemen gidip temin ettim. Tabii roman değil yazar Mecelle'yi bize anlatma gayretinde olmuş, bence çok da iyi yapmış Allah kendisinden razı olsun. Bu yazının fikri esinlenmelerinin dolaylı veya doğrudan onun eserinden olduğunu belirtmeyi bir borç biliyorum. Hayırsız bir uğraşım hayra evrildi. Hukuk fakültesine rızam ile ve hedefleyerek yönelen biri olarak hep merak ettiğim bu husus böylelikle

gündemime girmiş oldu. Hukuk fakültesinde üzerinde neredeyse hiç durulmamış olması, anlaşılmamış, anlatılmamış olması veyahut benim iskalamış olmam bu yaşımda beni gerçekten sarstı.

Hukuk fakültesine ilk başladığımız dönemde bize Türk Medeni Hukuku anlatılırdı ki bu Kanun 1926 da yürürlüğe Mecelle'yi lağvederek yani onun yerine geçerek gelmişti. İlk sınıfta aldığımız diğer ders ise Roma Hukuku olup bu da Mecelle'yi yürürlükten kaldırırken tercih ettiğimiz Kıta Avrupası Hukuk Sisteminin temelini oluşturmaktaydı. Roma Hukuku dersleri ile Latince terimler hayatımıza girmişti. Ki 18 yaşında bir çocuk için ilginç gelmişti o zaman. Anlamaya çalışıyorduk. Sonraki yıllarda bunun bizimde Cumhuriyet sonrasında tamamen entegre olmaya çalıştığımız Kara Avrupası hukuk sisteminin temeli olduğunu idrak etmiştim.

Günümüzde bizimde içinde olduğumuz Kara Avrupası Hukuk Sistemi ile birlikte toplam dört adet hukuk sistemi kategorize edilmiştir. Bunlardan ilki Kıta Avrupası Hukuk Sistemi İngiltere hariç esas kaynağı Roma Hukuku olmak üzere Fransız, Alman, İtalyan, İspanyol, İsveç de uygulanan ve gelişen hukuk sistemidir. Temel özelliği hukuk kurallarının yazılı hale getirilmiş olmasıdır.

İkinci ise Anglo – Sakson Hukuk Sistemidir. İngiltere de gelişmiş bir hukuk sistemidir. Kaynağı yargıçlar tarafından yöresel örf ve âdete göre zamanla gelişen hukuk kurallarıdır. İngiltere ile birlikte Amerika Birleşik

Devletleri, Kanada, Avustralya, Güney Afrika, Hindistan ve İngiliz sömürgeciliğinden geçmiş birçok devlette uygulanmaktadır.

İslam Hukuku Sistemi ise aslında diğer adı ile fıkhıdır. İslam Hukuku Kur'an, sünnet, icmâ ve kıyas kaynaklarını esas olarak gelişmiştir.

Kategorize edilen son hukuk sistemi ise Sosyalist Hukuk Sistemidir. 1917 Rusya Bolşevik ile birlikte gelişmiştir. SSCB'nin dağılması ile uygulaması sona ermiştir. Halen Küba ve Kuzey Kore dışında uygulanmamaktadır.

Benim bu metinde amacım sistemlerin içinde tanımlar vermek değil tabii. Ben konuyu Mecelle ye getirmek istiyorum. Mecelle ne idi yürürlüğü devam ettirebilir miydi? Daha olgun bir hukuk sitemine kavuşmamızı temin edebilir miydi? Bu buna benzer birçok soru etrafında gelişen aslında kendisi de bir soru işareti olan yazımın temel amacı bunları konuşulabilir, tartışılabilir kılmak sanırım.

Peki nedir Mecelle?

Aslında tam adı Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye dir.

Mecelle özetle Osmanlı Devletinin medeni hukuk kitabıdır. Kısmen eşya hukuku, borçlar hukuku, ticaret hukuku ve medeni usul hukuku hükümleri içermektedir. Aslında tam olarak bitirilmemiştir. Evlenme, boşanma, miras, vakıf gibi konular eksik kalmıştır. Ahmet Cevdet Paşa başkanlığındaki heyet tarafından hazırlanmıştır. Osmanlı Devleti'nin ilk sistemli ve yazılı kanunu sayılmaktadır. 1851 maddeden oluşmaktadır. İslam Hukuku ile modern hukukun sentezi

denilebilir. Mecelle kapsamında İslam Hukuku modern kanun biçiminde düzenlenmiştir. 1868 yılında uygulamaya başlanmış 57 yıl yürürlükte kaldıktan sonra 1926 yılında İsviçre Medeni Kanunundan çevrilen Türk Medeni Kanunun yürürlüğe girmesi ile sona ermiştir.

Mecelle; Lübnan, Suriye, Irak, Ürdün ve hatta İsrail'de uygulanmıştır. İsrail Medeni Kanununun temelini Mecelle oluşturmaktadır.

Peki, esas soru şudur;

Zamanında Mecelle'ye muhalefet edenlerin Fransız Medeni Kanunun aynen alınması fikrine rağmen, tam olarak tamamlanmamış olmasına ve bir kanun için çok kısa süre yürürlükte kalmış olmasına rağmen Mecelle'nin oluşturulma modeli esas alınamaz mı idi? Özlerimizden ve de İslam Hukuku ile modern hukuku sentezleyen bu kodifikasyon modeli hukukun tüm branşlarında gerçekleştirilemez mi idi? Çeviri usulü ile yürürlüğe alınan kıta Avrupa kanunlarının yarattığı toplumsal hazımsızlık, getirdiği kültürel yabancılaşma, uygulamadaki zorluk ve Ülkemiz için gelenekselleşmesi bu kadar zor olmuşken ve halen devam etmekte iken bu emek Mecelle 'deki metod ile diğer tüm branşlarda tatbik edilse daha köklü bir hukuk sistemine ulaşabilmek adına sarf edilemez miydi? Benim gibi yasa gerekçelerini okumayı seven başta hukukçuların ve her daim hukuk ile hareket edilmesinin menfaatine olduğunu bilen tüm okuyucuların yüksek ses ile düşünmesi umudu ile... ■

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi Kanunu Kapsamında Verilen Tedbir Kararları ve Uygulamadaki Sorunlar

AV. ABDULLAH DEMİR

İddet bir insan hakkı ihlali olup, bu ihlalin önlenmesi için ülkemizde 1998 yılında “aile içi şiddet” kavramını tanımlayan ilk hukuki metin ve aile içi şiddete uğrayan kadını koruyan özel bir yasa niteliğinde olan 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanunun yetersiz kalması üzerine yeni bir düzenleme yapılarak 6284 sayılı Kanun yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu Kanun 08.03.2012 günü TBMM Genel Kurulu’nda görüşülüp kabul edilmiş, 20.03.2012 tarihinde yayımlanarak Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun adı altında yürürlüğe girmiştir.

6284 sayılı “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun”, şiddete uğrayan veya uğrama tehlikesi bulunan kadın, çocuk ve aile bireylerini koruyan, şiddeti önlemeye yönelik tedbirleri düzenleyen temel yasadır.

Kanunun amacı; “şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan

kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemek” olarak belirlenmiştir.

6284 sayılı Kanunda şiddet;

“Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranışdır” şeklinde tanımlanmıştır.

6284 Sayılı Kanun’un Temel Özellikleri:

Amaç: Şiddet mağdurlarını korumak, şiddeti önlemek ve şiddetle mücadele etmek.

Kapsam: Fiziksel, ekonomik, psikolojik ve cinsel şiddetin yanı sıra, tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişileri de kapsar.

Korunan Kişiler: Kadınlar, çocuklar, aile bireyleri ve tek taraflı ısrarlı takip mağdurları.

Temel amaç, şiddeti henüz gerçekleşmeden veya tekrar etmeden önlemek ve mağduru yasal güvence altına alarak korumaktır.

6284 Sayılı yasa hakkında yukarıda kısaca verilen bilgiler sonrasında şiddetin önlenmesi amacıyla yine kanunun öngördüğü tedbirler şu şekilde sıralanabilir.

Tedbir kararları koruyucu ve önleyici olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Kanun’un 3, 4, 5. maddelerinde koruyucu ve önleyici tedbir kararları belirtilmiştir.

Koruyucu tedbir kararı, Kanunda yetkilendirilen merciler tarafından mağdur hakkında olayın niteliği dikkate alınarak hükmedilecek tedbirleri;

Önleyici tedbir kararları ise, Kanunda yetkilendirilen merciler tarafından şiddet uygulayan veya uygulama tehlikesi bulunan kişi hakkında olayın niteliği dikkate alınarak hükmedilecek tedbirleri ifade etmektedir.

Hakim Tarafından Alınabilecek Koruyucu Tedbirler İşyerinin değiştirilmesi,

Kişinin evli olması hâlinde müşterek yerleşim yerinden ayrı yerleşim yeri belirlenmesi,

Tapu kütüğüne aile konutu şerhi konulması,

Korunan kişi bakımından hayatî tehlikenin bulunması ve bu tehlikenin önlenmesi için diğer tedbirlerin

yeterli olmayacağının anlaşılması hâlinde ve ilgilinin aydınlatılmış rızasına dayalı olarak Tanık Koruma Kanunu hükümlerine göre kimlik ve ilgili diğer bilgi ve belgelerinin değiştirilmesi.

Hakim tarafından Alınabilecek Önleyici Tedbirler

Şiddet mağduruna yönelik olarak şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması.

Müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhâl uzaklaştırılması ve müşterek konutun korunan kişiye tahsis edilmesi.

Korunan kişilere, bu kişilerin bulundukları konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması.

Çocuklarla ilgili daha önce verilmiş bir kişisel ilişki kurma kararı varsa, kişisel ilişkinin refakatçi eşliğinde yapılması, kişisel ilişkinin sınırlanması ya da tümüyle kaldırılması.

Gerekli görülmesi hâlinde korunan kişinin, şiddete uğramamış olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yaklaşmaması.

Korunan kişinin şahsi eşyalarına ve ev eşyalarına zarar vermemesi.

Korunan kişiyi iletişim araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesi.

Bulundurulması veya taşınmasına kanunen izin verilen silahları kolluğa teslim etmesi.

Silah taşınması zorunlu olan bir kamu görevi ifa etse bile bu görevi nedeniyle zimmetinde bulunan silahı kurumuna teslim etmesi.

Korunan kişilerin bulundukları yerlerde alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmaması ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan kişilere ve bunların bulundukları yerlere yaklaşmaması, bağımlılığının olması hâlinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sağlanması.

Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurusu ve tedavisinin sağlanması.

Kolluk Tarafından Alınabilecek Önleyici Tedbirler

Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde; şu tedbirler, ilgili kolluk amirlerince de alınabilir.

a) Şiddet mağduruna yönelik olarak şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması.

b) Müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhâl uzaklaştırılması ve müşterek konutun korunan kişiye tahsis edilmesi.

c) Korunan kişilere, bu kişilerin bulundukları konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması.

d) Gerekli görülmesi hâlinde korunan kişinin, şiddete uğramamış olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yaklaşmaması.

Kolluk amiri evrakı en geç kararın alındığı tarihi takip eden ilk işgünü içinde hâkimin onayına sunar.

Hâkim tarafından yirmidört saat içinde onaylanmayan tedbirler kendiliğinden kalkar.

Kolluk Tarafından Alınabilecek Koruyucu Tedbirler

Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde mülki amir tarafından alınabilecek şu koruyucu tedbirler, ilgili kolluk amirlerince de alınabilir.

a) Kendisine ve gerekiyorsa beraberindeki çocuklara, bulunduğu yerde veya başka bir yerde uygun barınma yeri sağlanması.

b) Hayatî tehlikesinin bulunması hâlinde, ilgilinin talebi üzerine veya resen geçici koruma altına alınması.

Kolluk amiri evrakı en geç kararın alındığı tarihi takip eden ilk işgünü içinde mülkî amirin onayına sunar. Mülkî amir tarafından kırksekiz saat içinde onaylanmayan tedbirler kendiliğinden kalkar.

Mülki Amir Tarafından Alınabilecek Koruyucu Tedbirler

Kendisine ve gerekiyorsa beraberindeki çocuklara, bulunduğu yerde veya başka bir yerde uygun barınma yeri sağlanması.

Diğer kanunlar kapsamında yapılacak yardımlar saklı kalmak üzere, geçici maddi yardım yapılması.

Psikolojik, meslekî, hukukî ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi.

Hayatî tehlikesinin bulunması hâlinde, ilgilinin talebi üzerine veya resen geçici koruma altına alınması.

Gerekli olması hâlinde, korunan kişinin çocukları varsa çalışma yaşamına katılımını desteklemek üzere dört ay, kişinin çalışması hâlinde ise iki aylık süre ile sınırlı

olmak kaydıyla, on altı yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının yarısını geçmemek ve belgelendirilmek kaydıyla Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden karşılanmak suretiyle kreş imkânının sağlanması.

Tedbir Kararlarının Uygulanması

Tedbir kararlarının yerine getirilmesinde kolluk görevli olup yetkili olan kolluk ise, hakkında koruyucu veya önleyici tedbir kararı verilenin yerleşim yeri veya bulunduğu yer ya da tedbirin uygulanacağı yerdeki kolluktur. Tedbir kararının süresi boyunca, kararın uygulanıp uygulanmadığı kolluk tarafından kontrol edilmektedir. Kolluk bu kontroller sırasında tedbir kararına aykırılık olduğunu tespit ederse bunu tutanağa geçirerek Cumhuriyet başsavcılığına bildirmektedir.

Tedbir Kararlarının İhlali

6284 Sayı Kanun gereğince tedbir kararı verilen şiddet uygulayan;

Bu kararın gereklerine aykırı davranması halinde fiili bir suç oluştursa bile ihlal edilen tedbirin niteliğine ve aykırılığın derecesine göre hakim kararıyla üç günden on güne kadar zorlama hapsine tabi tutulmaktadır.

Tedbir kararının gereklerine aykırılığın tekrarlanması halinde her tekrarda ihlal edilen tedbirin niteliğine ve ağırlığına göre zorlama hapsinin süresi on beş günden otuz güne kadar olmaktadır.

Ancak zorlama hapsinin toplam süresi altı ayı geçmemelidir.

KANUN KAPSAMINDA VERİLEN TEDBİR KARARLARINDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR

1-DELİL VE BELGE ARANMAMASINDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR

Sadece koruyucu tedbirler bakımından şiddetin uygulandığı hususunda delil veya belge aranmayacağı öngörülmüş olmasına rağmen önleyici tedbirler bakımından da delil ve belge aranmamaktadır. Bu durum kötüye kullanımlara sebep olmaktadır.

2- RİSK DEĞERLENDİRMESİ YAPILMAMASINDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR

Kolluk tarafından risk değerlendirmesi yapılmaksızın uygulanan tedbirler somut olaya uygun düşmemekte,

mağduru korumak ve şiddeti önlemekte yetersiz kalmaktadır.

Uygulamada kolluk kendisine başvuranın ifadesini alarak şikayetçi olmasına bağlı olarak Kanunun 5, a, b, c, d ve f tedbirlerini uygulamaktadır.

Halbuki her somut olayda mağdurun hayati tehlikesinin bulunup bulunmadığı, şiddetin tekrarlanması riskinin olup olmadığı, olayın gerçekleşme şekli, daha önce de şiddet uygulanmış olup olmadığı ve benzeri hususlar değerlendirilmeli, buna göre alınacak tedbirler belirlenmelidir.

3- UZAKLAŞTIRMA TEDBİRİNDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR

Önleyici tedbir olarak öngörülmüş bulunan şiddet uygulayanın «Müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhâl uzaklaştırılması ve müşterek konutun korunan kişiye tahsis edilmesi» her zaman koruma amacına hizmet etmemektedir.

Halbuki gerek kolluk gerekse hakim tarafından neredeyse standart uygulanan tedbir türü uzaklaştırmadır. Uzaklaştırma tedbirinin sakıncaları şöyle sıralanabilir: Öncelikle şiddete maruz kalan kadın veya çocukların müşterek konutta kalması, ilave tedbirler alınmadığı sürece adreslerinin belli olmasını sağlamakta ve yeni saldırılara yol açmaktadır.

İkinci olarak; şiddet uygulayanın uzaklaştırıldığında barınma ihtiyacını nerede ve nasıl karşılayacağına ilişkin bir düzenleme olmaması, onun zor durumda kalmasına sebep olmakta ve mağdura karşı saldırgan tavırlarını artırabilmektedir.

Üçüncü olarak; şiddet uygulayanın uzaklaştırılması, onun aynı zamanda müşterek konutun yakınında çalıştığı işyerinden uzaklaşması ve böylece gelir imkânından yoksun kalması sonucu doğurmakta, bu da mağdura nafaka ödemesi gereken şiddet uygulayanı bu gelirden yoksun bırakabilmekte, mağdurun geçim sıkıntısı çekmesine sebep olmaktadır.

4-BARINMA YERİ SAĞLANMASINA İLİŞKİN SORUNLAR

Kolluk tarafından mağdura barınma yeri sağlanması ile ilgili tedbir çok nadir uygulanmakta, daha çok şiddet uygulayana yönelik uzaklaştırma tedbiri uygulanmaktadır.

Halbuki mağdurun, şiddet uygulayanın ulaşamayacağı, kendini güvende hissedeceği bir yere yerleştirilmesi daha koruyucudur.

Barınma yeri sağlanmasına ilişkin tedbirle ilgili olarak kolluk tarafından mağdura bilgilendirme yapılmamakta, seçenek sunulmamaktadır.

Barınma yerlerinin sayısının azlığı da bu tedbirin uygulanmasını güçleştirmektedir.

Gerek yer yetersizliği gerekse bürokratik işlemler sebebiyle barınma yeri sağlanmasının uzun sürmesi de şiddete maruz kalanların mağduriyetlerini artırmaktadır.

5-HAKİMİN DURUŞMA YAPMAMASINDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR

Kanunun öngördüğü tedbirler kötüye kullanıma açıktır. Bunun önüne geçilebilmesi için somut durumda gerek kolluk gerekse hakim tarafından risk değerlendirmesi yapılmalıdır.

Uygulamada hakimlerin genellikle kolluktan gelen tedbirleri ilave bir araştırma yapmaksızın, delil ve ispat aramaksızın, duruşmasız olarak evrak üzerinden onayladığı bilinmektedir. Bu durum tedbirlerin kötüye kullanılmasını artırmaktadır.

Hakim kolluğun uyguladığı tedbiri bir araştırma yapmaksızın uygulamamalı, özellikle önleyici tedbirlerde önemli bir engel olmadıkça duruşma yapmalı, en azından mağduru dinlemelidir.

Önleyici tedbirlerde gecikmeye sebep olmayacak şekilde delil toplanmalı, yaklaşık ispat aranmalıdır.

Toplumda özellikle uzaklaştırma tedbirinin çok sık ve yaklaşık ispat kuralı aranmadan her olay için ivedilikle veriliyor olması karşısında 6284 sayılı yasanın ailenin korunmasından ziyade ailenin dağılmasına sebep olduğu yönünde bir kısım eleştiriler mevcut olup; tedbir uygulayan makamların bu eleştirileri dikkate alarak özellikle uzaklaştırma kararlarını verirken çok daha hassas davranmaları, bu tedbirin kötüye kullanılmasının önüne geçecek kararlar vermeleri önem arz etmektedir. ■

ÇATIRMA BİR RUHTUR

FATİH DEMİR**5**

00.000 i aşan mısra sayısıyla dünyanın en büyük destanı olarak kabul edilen Kırgız Türklerine ait meşhur Manas Destanı'nda şu sözlerle başlanır:

Toplumların mutluluğu şu 5 şey ile mümkündür:
Alimlerin ilmi,
Devlet adamlarının adaleti,
Ordunun kahramanlığı,
Zenginlerin serveti
Halkın duası.

Her biri için sayfalarca yazı kaleme alınabilecek birbirinden kıymetli bu beş maddenin uygulanır oluşuna bugün belki her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var. Millet olarak bizi biz yapan değerlerimizi ne de güzel görmekteyiz bu beş maddede. Kim bilir, “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın” anlayışı da bu düşüncenin bir ürünü olarak neşet etmiştir. Ecdadımız tarih boyunca hak, hakikat, adalet, dürüstlük, cesaret, paylaşma, dayanışma, yardımlaşma, kardeşlik gibi birbirinden üstün ne kadar fazilet varsa tavizsiz uygulayıcısı olmuştur. Dünyanın neresine giderse gitsin tüm bunları yanında götürmeyi ihmal etmemiştir. Hem kendileri yaşamış hem de kendilerinden sonra gelecek nesillerin yaşaması için gayret sarf etmişlerdir. Millet olmanın yolunun devlet olmaktan geçtiğini bildiklerinden nerede bir birliktelik meydana getirmişlerse orada adalet temelli devlet inşa etmişlerdir. Canlarından geçmişler lakin adalet ve hürriyet sevdasından vazgeçmemişlerdir. Bu husus İstiklal Şairimiz Merhum Akif'in dizelerinde ne güzel karşılık bulmuştur:

*Ben ezelden beridir hür yaşadım hür yaşarım
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış şaşarım
Kükremiş sel gibiyim bendimi çiğner aşarım
Yırtarım dağları enginlere sığmam taşarım*

Atalarımız Yarattılana şefkati Yaratan'a ta'zim gereği bilmiş, yaratılanı Yaratan'dan ötürü sevmeyi ilke

edinmişlerdir. Anasız babasız yaşanır lakin vatansız yaşanmaz diyerek vatan toprağını namus kabul etmiş, muhafazası için gerektiğinde canlarından geçmişlerdir. Manas Destanı'nın giriş sözlerinde olduğu gibi adil devlet adamı, yanından ayırmadığı hocası ile ardına aldığı kahraman ordusu ve halkın duası sayesinde düşmana hiçbir zaman eyvallah etmemiştir. Geçmiş sayısız

örneklerle dolu olan şanlı ecdadımızın yakın tarihteki en muhteşem örneği de tüm bu hakikatlerin ışığında dünyaya “Çanakkale Geçilmez” dedirttiği Çanakkale Destanı olmuştur. Düşman ordularının her türlü güç ve teknik imkâna sahip olmalarına rağmen bir milleti düşürmeyi başaramadıkları yerin adıdır Çanakkale. “Eski dünya yeni dünya bütün akvamı beşer

Kaynıyor kum gibi... Mahşer mi? Hakikat mahşer” dizelerinin karşılık bulduğu yerdir Çanakkale. Merminin mermiyle havada çarpıştığı, metrekareye düşen şehit sayısının onlarla ifade edildiği ve üst üste definlerin gerçekleştiği bir yerdir Çanakkale. Nasıl oldu da biz bu milleti yenemedik diye yıllar sonra yaptıkları araştırmanın sonucunda karşıla-

şacaktı düşman kuvvetleri acı gerçekle! İman ve vatan sevgisi... Evet, bir milleti dimdik ayakta tutan kuvvet bu kuvvetti. Ve bu milleti geçemeyişlerinin altında yatan en önemli sebep bu sebepti. Ölüme koşmayı şehadete koşmak olarak içselleştiren bir millete anlatamazlardı savaşmayı. Vatan sevgisinin imandan geldiğine inanan bir milletin hislerini anlayamazdı düşman birlikleri. Tüm olumsuzluklara rağmen göğsündeki imanı, yüreğindeki vatan aşkıyla Çanakkale Geçilmez dedirtmişti şanlı ecdadımız. Cephede mehmedimizin fiilî duaları, cephe gerisindeki nenelerimizin kavî dualarıyla bir olup Arş-ı Alâ'ya yükselmişti Çanakkale'de. Ve koca bir destan altın harflerle tarihe nasıl kazınır tüm dünya görmüştü Çanakkale'de.

Bu millet dualı bir millet. Zalime değil mazluma kucak açan bir millet. Güçlünün değil haklı olanın yanında duran bir millet. Kökleri toprağın derinliklerine, dalları gök kubbeye kadar uzanan bir millet. Nerden gelip nereye gittiğini bilmeyen, geçmiş ile bağını koparan milletlerin tarih sahnesinden birer birer silindiği bilinen bir gerçektir. Ecdadımız cihana hükmederken geçmiş ile olan bağını bir an olsun koparmamış, mazisinden aldığı güç ve cesareti âtiye taşımayı başarabilmiştir. Allah'ın izniyle kıyamet sabahına kadar da böyle devam edecektir.

İşte bu yüzden Çanakkale, sadece geçmişte kazanılmış bir askeri zafer değil; bugünümüzü aydınlatan, geleceğimizi inşa eden sönmez bir meşaledir. Bizler, metrekareye onlarca merminin düştüğü o mahşer yerinden yükselen duayı ve teslimiyeti unutmama sorumluluğuyla yükümlüüz. Köklerimizden aldığımız bu asil ruh, genç nesillerimizin dimağında filizlendikçe, coğrafyamız üzerindeki hiçbir kirli emel amacına ulaşamayacaktır. Ecdadımızın canı pahasına dünyaya haykırdığı «Çanakkale Geçilmez!» nidası, bugün de yarın da tam bağımsızlığımızın, sarsılmaz birliğimizin ve kardeşliğimizin en büyük teminatıdır. Ruhu şad, mekânı cennet olan şühedanın izinde; bilimin ışığında, adaletin izinde ve duaların rehberliğinde yürümeye azimle devam edeceğiz. ■

GELENEKSEL BAYRAMLAŞMA

Birlik Vakfı binamızda gerçekleştirilen bayramlaşma merasimi, vakfımızın geleneksel bayramlaşma buluşması bu yıl da büyük bir samimiyet ve muhabbetle icra edildi. Ramazan Bayramı'nın manevi huzurunu paylaşmak üzere bir araya gelen Yönetim Kurulu üyelerimiz ve vakıf gönüllülerimiz, bayramın bereketini ve kardeşlik ruhunu vakıf binamız çatısı altında hissetmenin mutluluğunu yaşadılar. "Birlik" olma şuurunun en güzel yansımalarından biri olan bu buluşmada, bayramların küskünlüklerin bittiği, sevgi ve hürmetin baş tacı edildiği en müstesna zaman dilimleri olduğu bir kez daha vurgulandı.

Gönüllerin birleştiği bu anlamlı günde, vakıf binamızdaki bayramlaşma töreni sadece bir kutlama değil, aynı zamanda gelecek projeler ve vakfımızın vizyonu üzerine hasbihal edilen sıcak bir aile buluşmasına dönüştü. Dualarla ve iyi dileklerle geçen programda, birlik ve beraberliğimizin daim olması temennisiyle bayramın maneviyatı gönüllere nakşedildi. Birlik Vakfı olarak, bu tür kadim buluşmalarla bağlarımızı güçlendirmeye ve geleneklerimizi yarınlara taşımaya devam edeceğiz.

BİRLİK VAKFI KÜLTÜR MERKEZİ YÜKSELİYOR

Birlik Vakfı Kayseri Şubesi olarak, şehrimizin kültürel ve entelektüel hafızasına mühür vuracak yeni vakıf binamızın ve Kültür Merkezimizin müjdesini vermenin derin heyecanını yaşıyoruz. 2026 Ağustos'unda temeli atılacak bu muazzam yapı, sadece modern bir bina değil; aynı zamanda Kayseri'nin kadim medeniyet değerlerini yarınlara taşıyacak bir köprü olarak tasarlanmıştır. Kısa süre içerisinde tamamlanması öngörülen merkezimiz, şimdiden paylaşılan mimari çizimleri ve estetik dokusuyla hem camiamızda hem de şehrimizde büyük bir merak ve heyecan uyandırmış durumdadır. Aynı zamanda yeni vakıf binamız olarak değer kazananak olan bu yapı köklü geçmişimizi modern bir vizyonla taçlandıracaktır.

Bu çatı, genç dimağların enerjisi ile münevver insanların tecrübesini buluşturacak bir ilim ve irfan meclisi olma özelliği taşıyacaktır. Edebi söyleşilerden fikir atölyelerine, sanat programlarından derin sohbetlere kadar pek çok etkinliğe ev sahipliği yapacak olan Kültür Merkezimiz, tefekkürün ve insan kaynağının merkezi haline gelecektir. Yeni vakıf binamızın mimari projeleri, Kayseri'nin kıymetli mimarlarından Sayın İsmail RUHLUKÜRKÇÜ tarafından titizlikle yürütülmektedir. Sayın RUHLUKÜRKÇÜ, projenin detayları ve binamızın konumsal avantajları üzerine gerçekleştirdiği kapsamlı sunumla çalışmaların vizyonunu kurucular kurulu başkanımız Sayın Yaşar KARAYEL'inde katıldığı bir toplantıda yönetim kurulu üyelerimiz ile paylaştı. Birlik Vakfı Kayseri olarak kapılarını açacak olan bu yeni yuvamızda; bir yandan ülkemiz ve şehrimiz için yeni çalışmalar yaparken, diğer yandan da fikir dünyamızı zenginleştirecek programlarla kültürel kalkınmaya öncülük etmeye devam edeceğiz. Birlik'te kuvvet, bu yeni merkezde ise büyük bir hakikat var.

BİRLİK SÖYLEŞİLERİ TÜM HIZIYLA DEVAM EDİYOR

Birlik Kayseri Vakfı Kültür Komisyonu tarafından organize edilen ve bir gelenek haline gelen “Birlik Söyleşileri”, şehrimizin kültürel hayatına ışık tutmaya devam ediyor. Her cuma vakıf binamızda gerçekleştirilen buluşmalar, 2026 yılının ilk yarısında da yoğun bir ilgi ve katılımı sürdürüldü.

2026 yılının ilk yarısını kapsayan bu süreçte; kendi alanlarında uzman, akademik çalışmalarıyla Türkiye’de söz sahibi olmuş ve ödüle layık görülmüş bir-birinden değerli isimleri ağırlamanın mutluluğunu yaşadık. Söyleşilerimize katılarak bilgi ve tecrübelerini bizlerle paylaşan konuklarımız arasında;

Doç. Dr. Can Deveci
Prof. Dr. Derviş Karaboğa
Prof. Dr. Recep Ulucak
Prof. Dr. İsmail Özsoy

Ahmet Nedim Kilci
Mustafa Fikri Tekelioğlu
Bekir Yıldız (Başkan)
Alim Yaya (Melikgazi İlçe Müftüsü)
Dursun Ataş (Kayseri AK Parti Milletvekili)
Prof. Dr. Cevdet Kırpık (Erciyes Üniversitesi Rektör Yardımcısı)
Prof. Dr. Mustafa Soylak
Op. Dr. Serhan Arman

gibi pek çok kıymetli isim yer aldı. Şehrimizin hafızasına katkı sunan, güncel ve akademik meselelerin masaya yatırıldığı bu oturumlar, katılımcılarımız için tam bir fikir şölenine dönüştü.

Birlik Söyleşileri, yaz döneminde kısa bir ara verdikten sonra yeni sezonda da birbirinden önemli isimler ile devam edecek. Alanında yetkin isimleri meraklıları ve gönüllülerimizle buluşturmaya; Kayseri’nin kültürel derinliğini yeni nesillere aktarmaya kararlılıkla devam edeceğiz.

DİVAN BULUŞMALARI

Genç Birlik bünyesinde gerçekleştirilen Divan Buluşmaları, 2026 yılının ilk yarısında da doludizgin devam ederek, tabir yerindeyse gençliğin enerjisi ile tecrübenin rehberliğini aynı potada eritti. Vakıf binamızda gerçekleşen bu buluşmalar, kamu yönetiminin yerel hizmetlere, kişisel gelişimden hitabet sanatına kadar geniş bir yelpazede katılımcılarımıza yeni ufuklar açtı.

Yılın ilk döneminde, kamu hizmetindeki engin birikimiyle Kayseri Milletvekili Sayın Bayar ÖZSOY'u divanımızda konuk etmenin onurunu yaşadık. Kendisi, devlet yönetiminde liderliğin sadece bir makam değil, aynı zamanda büyük bir sorumluluk bilinci ve hizmet aşkı olduğunu vurguladı. Kariyer yolculuğundan kesitler sunarak tecrübenin liderliğe evrilme sürecini aktaran ÖZSOY, gençlerle kurduğu samimi diyalogla kamu hizmetindeki etik değerlerin ve gelecek vizyonunun altını çizdi.

Bir diğer Divan konuşumumuz ise; Kayseri Ulaşım A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Mehmet CANBULUT oldu. Gençlerle bir araya gelerek şehrimizin ulaşım potansiyelini masaya yatırdı. “Geleceğe Ulaşım” başlığı altında gerçekleşen sunumda Sayın CANBU-

LUT, sürdürülebilir adımların önemine dikkat çekti. Ulaşımın sadece bir noktadan bir noktaya gitmek olmadığını ifade ederek; karbon ayak izini minimize eden raylı sistem projeleri, akıllı şehir teknolojileriyle entegre edilmiş trafik yönetim sistemleri ve enerji verimliliği yüksek toplu taşıma modelleri hakkında kapsamlı bilgiler verdi. Kayseri'nin ulaşım altyapısını dünya standartlarına taşıma hedefinde gençlerin yenilikçi fikirlerine her zaman ihtiyaç duyduklarını belirtti.

Divan Buluşmaları'nda, sadece teknik ve idari konularla değil, kişisel gelişimin anahtarı olan iletişim becerileriyle de gençleri donatmayı sürdürüyoruz. Dr. Öğretim Üyesi Sayın Osman UTKAN, “Toplantı Yönetimi ve Konuşma Sanatı” dersiyte divanımıza konuk oldu. Bir topluluk önünde kendini ifade etmenin inceliklerini, zaman yönetimini ve etkili hitabetin kapılarını aralayan Sayın UTKAN, aktardığı kıymetli bilgilerle gençlerimizin profesyonel hayatta bir adım öne geçmelerine rehberlik etti.

Genç Birlik olarak; tecrübeyi gençliğin dinamizmiyle harmanlayan, katılımcılarımıza ilham veren ve onları yarınlara daha donanımlı hazırlayan bu tür etkinliklerimize vakıf binamızda ara vermeden devam edeceğiz.

GELENEKSEL İFTAR BULUŞMASI

Birlik Vakfı Kayseri Şubesi olarak, Ramazan ayının manevi iklimini, bereketini ve kardeşlik ruhunu Erva Birlik Spor Salonu'nda düzenlenen muhteşem bir iftar programıyla taçlandırdık. Şehrimizin protokolünden sivil toplum kuruluşlarına, genç sporcularımızdan ailelerine, il müdürlerinden basın mensuplarına kadar geniş bir katılım ile gerçekleşen bu buluşma, Kayseri'deki birlik ve beraberlik bağlarını bir kez daha güçlendirdi.

Programımız, Kayseri Şube Başkanımız Sayın Bilal Habeş BULUT'un açılış konuşmasıyla başladı. Ramazan'ın paylaşma kültürü üzerindeki önemine değinen Sayın BULUT, vakfımızın yürüttüğü çalışmaların temelinde insan ve gönül birliğinin yattığını vurguladı. Akabinde ise Kurucular Kurulu Başkanımız ve 23,24 ve 25. Dönem Ak Parti Kayseri Milletvekili Yaşar KARAYEL, Milli Savunma Komisyon Başkanı ve Kayseri Ak Parti Milletvekili Hulusi AKAR, İstanbul Milletvekili İsmail Emral KARAYEL konuşma gerçekleştirdiler.

İftar sonrası gerçekleşen söyleşiler ise programa ayrı bir derinlik kattı. Bizleri bu anlamlı akşamda yalnız bırakmayan; TBMM Milli Savunma Komisyonu Başkanı Sayın Hulusi AKAR, Kurucular Kurulu Başkanımız Sayın Yaşar KARAYEL, Kayseri Valimiz Sayın Gökmen ÇİÇEK, İstanbul Milletvekilimiz Sayın İsmail Emrah KARAYEL, Kayseri Milletvekillerimiz Sayın Murat Cahid CINGİ ve Sayın Dursun ATAŞ, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Dr. Memduh BÜYÜKKILIÇ, AK Parti Kayseri İl Başkanımız Sayın Hüseyin OKANDAN

başta olmak üzere tüm misafirlerimiz, yaptıkları kıymetli değerlendirmelerle bizleri onurlandırdılar. Devletimizin ve şehrimizin üst düzey temsilcilerinin gençlerle ve hemşehrilerimizle aynı sofrada buluşması, "Birlik" ruhunun en somut nişanesi oldu.

Bu mübarek akşamın en özel misafirleri kuşkusuz Erva Birlik Spor Kulübü'nün azimli sporcuları ve onların kıymetli aileleriydi. Gençlerimizin gözlerindeki parıltı, geleceğe dair umutlarımızı tazelerken; İl Müdürleri, STK temsilcileri, yönetim kurulu üyelerimiz ve basın mensuplarının katılımıyla salonumuz tam bir şölen alanına dönüştü.

Paylaşmanın, kardeşliğin ve kadim değerlerimizin her daim diri tutulduğu bu müstesna Ramazan akşamı, hafızalarımızda güzel bir anı olarak yerini aldı. Gönül soframızı şenlendiren, duasını eksik etmeyen ve bu büyük aile fotoğrafında yer alan herkese şükranlarımızı sunuyoruz. Nice hayırlı, bereketli Ramazanlarda ve iftar programlarımızda buluşmak ümidiyle...

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR VAKFIMIZI ZİYARET ETTİ

Birlik Vakfı Kayseri Şubesi, devletimizin önemli kademelerinde görev yapmış kıymetli isimleri ağırlamaya devam ediyor. 11 Ocak tarihinde, Millî Savunma Komisyonu Başkanı ve AK Parti Kayseri Milletvekili Sayın Hulusi Akar, vakıf binamızda Genç Birlik yönetimi ve Birlik Vakfı Yönetim Kurulu üyeleriyle bir araya geldi.

Ziyaret kapsamında, Birlik Vakfı Kayseri Şubesi tarafından son altı ay içerisinde gerçekleştirilen kültürel, akademik ve sosyal projeleri içeren kapsamlı bir sunum Sayın Akar'a takdim edildi. Vakfın şehre kattığı değerleri ve gençliğe yönelik faaliyetlerini yakından inceleyen Akar, yapılan çalışmalarından duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Konuşmasında Birlik Vakfı yönetimini tebrik eden Hulusi Akar, başarılı koordinasyon ve gayretli çalışmalarından dolayı Vakıf Başkanı Bilal Habeş Bulut'a teşekkürlerini sundu.

“ARTIK ÜLKEMİZ UYKUDAN UYANDI”

Samimi bir atmosferde gerçekleşen buluşmada Sayın Hulusi Akar, özellikle gençlere yönelik vizyoner mesajlar verdi. Gençliğin bir ülkenin lokomotifini olduğunu vurgulayan Akar, Türkiye'nin artık her alanda büyük bir atılım içinde olduğunu belirterek; “Artık ülke olarak uykudan uyandık” ifadesini kullandı. Gençlerin bu uyanışa daha çok çalışarak, üretirken ve milli değerlere sahip çıkarak omuz vermesi gerektiğinin altını çizdi.

Dış Politika ve Stratejik Hamleler Konuşmasında savunma ve dış politika konularına da değinen Akar, bölgedeki stratejik gelişmeleri değerlendirdi. Özellikle ABD ve Suriye eksenindeki gelişmelere, Türkiye'nin bu konulardaki kararlı duruşuna ve milli güvenlik önceliklerine dikkat çekti. Türkiye'nin bölgesinde oyun kuran bir güç haline geldiğini belirten Akar, bu süreç-

te yerli ve milli üretimin, birlik ve beraberlik ruhunun önemini bir kez daha vurguladı.

DEĞERLİ KATILIMLARLA PROGRAM TAMAMLANDI

Vakfımızda gerçekleşen bu anlamlı buluşma, önceki dönem Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun da katılımıyla daha da zenginleşti. Sayın Kasapoğlu'nun da eşlik ettiği program, gençlerle yapılan istişareler ve geleceğe yönelik projelerin değerlendirilmesinin ardından, günün anısına çekilen hatıra fotoğrafları ile sona erdi. Birlik Vakfı Kayseri Şubesi olarak, kıymetli devlet adamlarımızı ağırlamaktan ve onların tecrübelerinden istifade etmekten onur duymaya devam edeceğiz.

TOMTAŞ HAVACILIK SANAYİ ZİYARETİMİZ

Birlik Vakfı Kurucular Kurulu Başkanımız Sayın Yaşar Karayel ve Birlik Vakfı Kayseri Şube Başkanımız Sayın Bilal Habeş Bulut'un öncülüğünde, yönetim kurulu üyelerimizle birlikte ülkemizin savunma sanayii ve havacılık vizyonunda stratejik bir dönüm noktası olan TOMTAŞ Havacılık Sanayi Kayseri üretim tesislerini ziyaret ettik.

Tarihî kökleriyle Kayseri'mizin havacılık alanındaki öncü rolünü bugün modern teknolojiyle buluşturan TOMTAŞ, milletimiz ve millî teknoloji hamlemiz açısından büyük bir öneme sahiptir. Ülkemizin gökyüzündeki gücüne güç katan bu kıymetli tesis; mühendislik kabiliyetleri, üretim altyapısı ve geleceğe yönelik projeleriyle ülkemizin bağımsızlık mücadelesinde gurur kaynağımız olmaya devam etmektedir.

Bu anlamlı ve ilham verici ziyaretimiz sırasında bizlere eşlik eden, tesisin çalışmaları ve vizyonu hakkında değerli bilgiler paylaşan Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Ferhat Çakır'a, Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Hasan Nuri Kuş'a ve Danışman Emekli Tuğgeneral Sayın Er-

can Teke'ye nazik ev sahiplikleri ve misafirperverlikleri için şükranlarımızı sunarız. Millî teknolojimiz için çalışan, üreten ve bu gururu yaşatan herkese başarılar dileriz.

ŞEHRİN DİNAMİKLERİNDEN ANLAMLI İSTİŞARE

Birlik Vakfı Kayseri Şubesi Başkanı Sayın Bilal Habeş Bulut ve Yönetim Kurulu Üyelerimiz, İpek Mobilya ve Çinkom Yönetim Kurulu Başkanı, değerli iş insanı Sayın Saffet ARSLAN'ı ziyaret etti.

Ziyaret kapsamında Kayseri'nin ekonomik ve sosyal gelişimi, iş dünyasının toplumsal sorumluluk alanındaki katkıları ele alındı. Samimi ve verimli bir görüşme gerçekleşirken; Kayseri'nin ekonomik gelişiminde iş dünyası ve sivil toplum kuruluşları arasındaki potansiyel işbirliklerine değinildi. Şehrin dinamizmini artıracak ortak çalışmaların yanı sıra, sosyal dayanışma ve gençlerin eğitime yönelik projeler üzerinde fikir alışverişisi gerçekleştirildi.

İKİ OYUN, TEK RUH

Birlik Vakfı Kayseri Şubesi, 2026 baharını sanatın iyileştirici ve birleştirici gücüyle karşıladı. Mart ve Nisan aylarında sahnelenen iki farklı eserle, hem şanlı tarihimizin izleri sürüldü hem de günümüzün toplumsal meselelerine ayna tutuldu.

Birlik Vakfı Kayseri Şubesi Kültür Komisyonu bünyesinde faaliyetlerini sürdüren Tiyatro Kulübümüz, kısa süre içerisinde hazırladığı iki dev prodüksiyonla şehrimizin kültürel iklimine damga vurdu. Genel Sanat Yönetmeni Arife Güler Kaftancı'nın liderliğinde titizlikle hazırlanan oyunlar, sadece birer sahne gösterisi değil, aynı zamanda milli ve manevi bir uyanışın tezahürü olarak kayıtlara geçti.

“ÇANAKKALE RUHU”

Mart ayında Melikgazi Belediyesi Tiyatro Salonu'nu hıncahınç dolduran “Çanakkale Ruhu”, izleyiciyi 1915'in barut kokan mevzilerine, cephe gerisindeki fedakâr yüreklere götürdü. Kostümlerden dekora kadar her ayrıntının ilmek ilmek işlendiği oyun, vatan savunmasındaki sarsılmaz imanı sahneye taşıdı. Şube Başkanımız Bilal Habeş Bulut'un oyun sonunda vurguladığı gibi; şehitlerimizin aziz hatırasını yaşatmak bizler için bir vefa borcudur. Çanakkale'de sergilenen o muazzam duruş, bugün vakfımızın

kültürel çalışmalarının temel motivasyon kaynağını oluşturmaktadır.

“ANLATACAK ÇOK ŞEYİMİZ VAR”

Nisan ayında ise rotamızı modern dünyanın sancılara kırdık. Kayseri Kültür Merkezi I. Alaaddin Keykubad Salonu'nun ev sahipliği yaptığı “Anlatacak Çok Şeyimiz Var” adlı eserimiz, toplumsal bir yaraya parmak bastı.

Akran zorbalığından teknoloji bağımlılığına, siber dünyadaki yabancılaşmadan TV programlarındaki yozlaşmaya kadar geniş bir yelpazeyi ele alan oyun; kadim değerlerimize tutunan bir aile ile dijitalleşmenin gölgesinde savrulan bir aileyi kıyasladı. Sahneden yükselen Hz. Mevlana ve Seyyid Burhanettin Hazretleri'nin (Seyyid-i Sırdan) nasihatleri, modern insanın içine düştüğü boşluktan çıkış yolunu gösteren birer fener oldu.

Birlik Vakfı olarak temel düsturumuz, insanı merkeze alan bir anlayışla toplumumuza hizmet etmektir. Tiyatro Kulübümüzün sergilediği bu performanslar, sadece birer sanat faaliyeti değil; milli mücadele bilincini diri tutan ve aile bağlarını güçlendirmeyi hedefleyen toplumsal bir görevdir. Sanat, toplumun kendisiyle yüzleşmesini sağlayan en güçlü aynadır. Bizler de Birlik Vakfı Kayseri Şubesi olarak bu aynayı en berrak haliyle tutmaya, “dinleyecek gönüller olduğu sürece” anlatmaya devam edeceğiz.

FİKİR VE MEDENİYET BULUŞMALARI

Millî Türk Talebe Birliği (MTTB) Kayseri tarafından hayata geçirilen ve altı hafta süren Pazartesi Buluşmaları, akademik birikimle hayat tecrübesini buluşturarak gençlere çok yönlü bir düşünce zemini sundu. Programlarda uluslararası din hizmetlerinden manevi gelişime, din sosyolojisinden psikolojik dayanıklılığa ve sivil toplum bilincine kadar geniş bir yelpazede konular ele alındı. Alanında yetkin isimlerin ağırlandığı serinin konukları arasında Dr. Emrah Kandemir, İl Müftüsü Durmuş Ayvaz, Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Yaralıoğlu, Prof. Dr. Ejder Okumuş, Uzm. Klinik Psikolog Müjde Yahşi ve İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel yer aldı. Konuşmacılar; ümmet bilinci, akademik disiplin, ruh sağlığı, aile, iletişim ve Türkiye Yüzyılı vizyonunda gençliğin rolü gibi başlıkları değerlendirdi. Soru-cevap bölümleriyle zenginleşen söyleşiler, gençlerin farklı bakış açılarıyla tanışmasına imkân sağladı. MTTB'nin köklü fikir ve medeniyet geleneğini günümüz gençliğiyle buluşturan bu anlamlı buluşmalar, katılımcıların fikrî, akademik ve manevi gelişimine katkı sunan örnek bir faaliyet olarak tamamlandı.

Sınırları değil, beklentileri aşıyoruz!

Navruz uluslararası taşımacılık profesyonel seçimleri, güçlü operasyon altyapısı ve deneyimli ekibi ile **zamanında, güvenli ve sorunsuz taşıma** hizmeti sunar.

ULUSLARARASI
TAŞIMACILIK

GÜVENİLİR
LOJİSTİK

ZAMANINDA
TESLİMAT

Anbar Mah. 2972.Cad No:36,
Melikgazi/Kayseri/Türkiye

0(352) 221 18 06-18 38

www.navruznakliyat.com

...YÜK DEĞİL
GÜVEN
TAŞIYORUZ

DEMİRLER®

İNŞAAT

Estetiğin Mimarı

0352 224 55 88

<https://demirlerltd.com.tr>

AYATA®
Cam & Ayna Sanayi A.Ş.

KESİM | RODAJ | BİZOTE | KANAL | TEMPER | LAZER İŞLEME
DELİK | SERİGRAFİ BASKI | UV BASKI | CNC İŞLEME

+90 352 321 12 66

info@ayatacam.com

Organize Sanayi Bölgesi. 21. Cad. No:7
Melikgazi / KAYSERİ

TÜRKİYE'NİN AKILLI SAYAÇ MARKASI

Akıllı sayaç üretiminde yerli üretim, milli yazılım ve tasarım bir arada.

Türkiye'de üretiliyor dünyaya ihraç ediliyor.

YERLİ ÜRETİM

Tüm üretim süreçlerimiz, uluslararası kalite standartları doğrultusunda yürütülmekte olup, ürettiğimiz cihazlar CE normlarına uygun olarak titizlikle imal edilmektedir.

MİLLİ YAZILIM

Ölçüm ve haberleşme yazılımlarımız, kendi AR-GE ekibimiz tarafından gelişen teknolojilere uygun olarak sürekli geliştirilmekte ve güncellenmektedir.

MİLLİ TASARIM

Tasarım ekibimiz tarafından mekanik ve elektronik sistemlerin her detayı, yüksek kalite ve mühendislik standartları doğrultusunda titizlikle tasarlanmaktadır.

%100

YERLİ VE MİLLİ
AKILLI SAYAÇ TEKNOLOJİSİ

CALMET

www.fnfteknoloji.com

POLIMETER